SF

IOAN POPA

NEGUSTORII DE RAZBOI

Proză science-fiction de nivel mondial! O operă senzațională, misterioasă, impresionînd puternic imaginația cititorului și ridicînd tulburătoare întrebări asupra viitorului apropiat sau îndepărtat al omenirii.

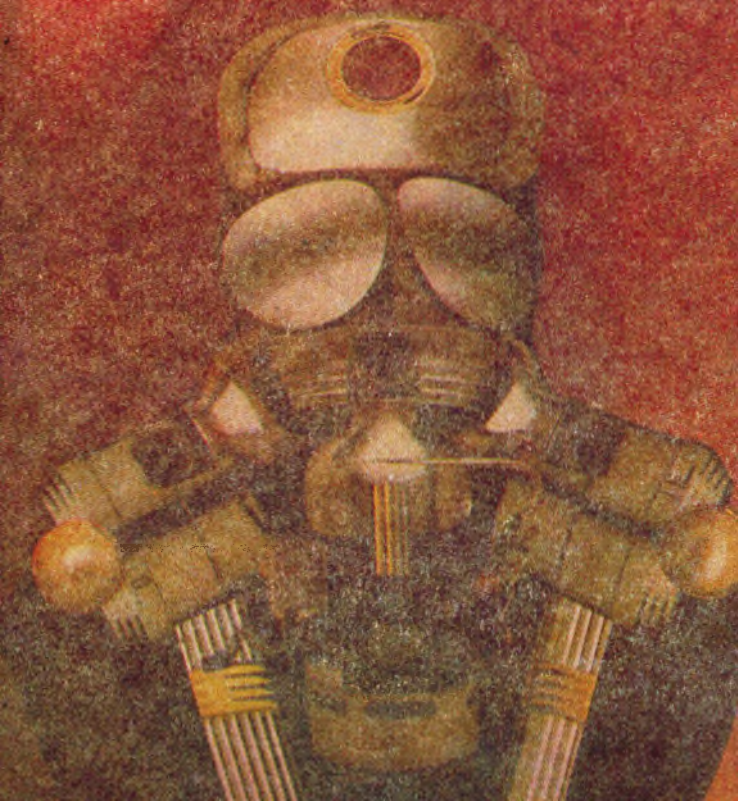

IOAN POPA

NEGUSTORII
DE
RĂZBOI

Aldomars

EDITURA

BUCUREŞTI
1990

Motto:

"Şi noi stîrnim
Furtuni de foc pe soare,
Protuberanţe dănţuind în hău,
Căci omul simte marea lui chemare
Să-nrîurească totu-n jurul său;

Cereştii corpi, urmîndu-şi toţi rotirea,
Un reciproc efect au, permanent,
Eu simt necontenit înrîurirea
Pămîntului pe-ntregul firmament..."

L. MARTÎNOV

NĂLUCA

Ploua mereu. Ploua mereu, fără încetare, parcă de la începutul începutului ploua şi părea că această ploaie nu s-ar fi oprit nicicînd şi nici n-ar fi avut de gînd să se oprească vreodată!

Stropii grei cădeau cu furie în terciul negru, subţire, care acoperea planeta ca o pojghiţă vîscoasă, peste crusta de stîncă minerală. Fiecare picătură, căzînd, exploda transformîndu-se într-un mic crater şi stropi fini, cenuşii, săreau pînă departe astfel încît solul - dacă putea fi numit acela sol - părea înecat într-un fum, într-un abur greţos şi murdar.

Coloane fără sfîrşit de nori veneau din adîncurile cerului, apăsătoare şi sumbre, altele şi altele, mereu mai neistovite, tîrîndu-se aproape de suprafaţa planetei în şiruri compacte ca nişte gigantici şerpi zburători. Apoi, deodată, fulgere albastre izbucneau sfîrîmîndu-le, nimicindu-le, iar ploaia se pornea şi mai cumplită, şi mai năpraznică.

Ron se opri. Sudoarea îi aluneca de-a lungul tîmplelor usturîndu-l şi o simţea udă şi caldă în colţurile ochilor. O şuviţă de păr îi acoperea vederea dar o alungă cu o mişcare grăbită a capului.

Pe vizorul transparent al căştii, în exterior, picăturile de ploaie lunecau în şuvoaie subţiri, uleioase. La picioarele lui acestea începuseră să formeze două băltoace tulburi.

- Cît acid! - gîndi Ron. Cît acid!...Ploi nesfîrşite de acid, nori, rîuri, mări de acid!.. Şi cît de frumoasă pare Ant privită de departe, din afara sistemului...

Se uită la cronometrul de pe braţ şi tresări; trebuia să se grăbească. Trecu peste o colină.

- Drace! - şopti, cizmele îi lunecară pe noroiul suişului şi deodată, pe neaşteptate, căzu. Se ridică iute şi scrîşnind din dinţi trecu obstacolul. Terenul se întindea în faţa lui la fel de neted şi monoton. Apoi, o colină. Şi încă una...

O clipă, i se păru că nu mai ştie în ce direcţie pornise, se simţi cuprins de panică, dezorientat. Merse astfel un timp, concentrat în sine, pînă simţi că datele uitate îi revin şi memoria i se umple cu ele aşa cum plămînii scafandrului se umplu cu aerul proaspăt. Îşi dădu seama că, începînd cu acel moment, trebuia să se supravegheze.

- Să mă concentrez! - îşi zise. Numai asta, înainte de toate, orice s-ar întîmpla!

Notă cîteva date, calculă (a cîta oară?) poziţia şi-şi corectă uşor direcţia.

Departe, în stînga, zări masivul. Surîse - dar surîsul lui era un surîs amar: avea în el mai degrabă încordare. Ochii i se îngustară încercînd să străbată prin ploaie cu privirile, spre ascunzişurile mării, acolo unde era "Platoul".

- Dat! - strigă somativ în microfon. Dat! - repetă.

- Da, Ron!

Auzi în receptoarele căştii un glas obosit, slab, precipitîndu-se între şuierăturile respiraţiei.

- Dat! - şi vocea lui sună aspră, metalică - cum e acolo?

- Plouă!... Plouă mereu!...

Glasul venea de departe. Abia se mai auzea iar Ron îşi dădu seama că celălalt va ieşi curînd din cîmpul comun. Simţi furia suind în el surdă, năvalnică, dar se stăpîni. Se opri şi privi gînditor înapoi.

- Dat!

- Da, şefule!...

- În ce direcţie mergi?

- Beta!... Beta zero... Zero, şefule!...

- Întoarce-te! Urmează alfa!

Glasul îi devenise rugător, inert, învins de oboseală.

- Eşti nebun, Ron? Văd deja racheta!...

Da... era nebun! Ştia că vorbeşte deşertului. Ştia că Dat nu se va întoarce, că în curînd îl va pierde din cîmpul de recepţie.

Aşa se întîmplase şi atunci... cu Akhr!...

Glasul lui Dat suna din ce în ce mai confuz şi atît de încet că parcă ar fi monologat:

- Cum să mă întorc?... Cum? Nu înţeleg... Racheta doar!...

- Întorce-te, Dat! Neapărat întoarce-te! Urmează direcţia alfa! Alfa zero!... TE ROG, Dat!

Aştepta aşa, încordat, iar cînd răspunsul veni trupul lui de colos vibră.

- Nu înţeleg... Pentru ce?...

Apoi glasul celuilalt se stinse şi, cum stătea aşa, i se păru că retrăieşte din nou clipe demult apuse, a căror amintire îl durea. Privirile i se întunecară şi simţi dorinţa de a renunţa, de a se întoarce. Dar o ură năvalnică începu să crească deodată în el. Strînse pumnii.

- Foarte bine! şopti el. Foarte bine!

Şi cuvintele lui erau acum şuierătoare ca nişte lovituri iuţi de centură. Parcă ar fi vorbit cuiva nevăzut ori însăşi ploii care cădea mereu fără încetare. Braţul înmănuşat îi lunecă pînă la centură. Un scurt declic şi aceasta se strînse şi mai mult în jurul mijlocului său.

Şi începu să alerge. Ştia că Dat mergea în direcţia Beta spre defileu. Era prea tîrziu să-i mai taie calea: trebuia să ajungă acolo înaintea lui. Altfel... Ochii i se îngustară. Scrîşni. Şi din nou căzu.

Departe, în zare, desluşi profilîndu-se pe cer vîrful vînăt al promontoriului. Se ridică cu greu şi reîncepu fuga.

- De s-ar opri ploaia! gîndi. De s-ar opri odată ploaia asta blestemată!

Simţea sîngele vuindu-i în tîmple. Forţa lui uriaşă striveа, în înaintare, noroiul care voia parcă să-l reţină. Pe unde trecea paşii lui lăsau urme largi, negre, cu marginile zdrenţuite.

Ploaia cădea peste el plesnind şi se spărgea în şuvoaie care curgeau de-a lungul costumului. El ştia acum că era o lege care trebuia împlinită fără greş şi orice urmă de îndoială i se risipise din suflet. Ştia că trebuie să acţioneze, că orice pas, orice clipă conta.

Ştia că trebuia să se întîmple totul "acum ori niciodată" şi alerga cum nu mai alergase demult, din toate puterile lui, încredinţat că totul trebuie depăşit, însăşi întîmplarea cu toate tainele ei. Şi chiar dacă, întors din nou pe Ant, după atîţia ani, fusese iarăşi luat prin surprindere, ştia acum ce are de făcut şi înţelesese totul. Uriaş, prelung, acoperind zarea, apăru în faţa masivului. Un fluviu imens, tulbure, tăia cîmpia sinistru. Şovăi: nu era trecut pe hartă; el se apropie cu prudenţă de malul lui şi-l coborî hotărît. Însă în clipa cînd botul cizmei atinse un val, fluviul întreg dispăru ca un fum iar peisajul îşi reluă înfăţişarea. O amorţeală ciudată încercă să-l învăluie şi îşi încetini fuga: ştia ce este, mai trecuse prin aşa ceva şi nu-i era teamă - un cerc de foc îi strîngea tîmplele şi îl ardea. Încerca să-l evite, concentrîndu-se în sine adînc, tot mai adînc. Oprit în loc, cu capul în piept, stătu astfel un timp. Picături mari de sudoare, strălucitoare ca nişte boabe de mercur îi alunecau de pe frunte - o bătălie surdă se desfăşura, cu nimic asemănătoare, între el şi ploaie - un gest dacă ar fi făcut, ar fi explodat din cauza încordării. Părea că prin atmosferă alunecă păsări bizare, nevăzute, că se întretaie glasuri, rîsete care tremură şi se leagănă, pleoapele lui se închiseră, memoria lui deveni mai tare ca fierul, de nepătruns! Şi apăsarea dispăru dintr-o dată, aşa cum venise. Istovit, consultă heritron-ul şi calculă poziţia.

- Aşteaptă-mă! - spuse el - vin!

Şi acelaşi zîmbet amar i se aşternu pe chip...

Pe coasta muntelui suişul devenea din ce în ce mai chinuitor; totul luneca sub picioare iar oboseala era ca o durere în muşchi şi oase.

Sugrumat de efort se opri. Umbre ciudate pe care nu reuşea să le fixeze îi închideau orizontul mereu, cerul parcă se întunecase şi mai mult - se apropia noaptea antiană. Îşi dădu seama cu groază că ploaia n-o să înceteze, că picăturile ei, în frigul nopţii se vor transforma în grindină - şi asta însemna moartea, căci nici un adăpost nu se găsea, nicăieri.

Acum se tîra în genunchi. Mănuşile cu degete de oţel se înfigeau cu ultimele puteri în stînca poroasă. Apoi, în sfîrşit se săltă pe platou. Zăcu aşa mult timp, pînă cînd frigul îl îndemnă să se ridice.

- Poate nu e totul pierdut, îşi zise.

Şi clătinîndu-se, se îndreptă spre defileu.

Aici, sus, ploaia bătea cu o şi mai teribilă furie. Un curent puternic începuse să sufle şi în ciuda costumului termic simţea frigul pătrunzîndu-l pînă la oase.

Privi atent în jur, cu răbdare. Nici o urmă nu găsi nicăieri. Chipul i se destinse, nimeni nu trecuse pe acolo înaintea lui: venise la timp.

Merse încet pînă la marginea defileului. Jos de tot, în abis, un fulger lumină fluviul de acid sulfuric şi crestele minerale tăioase căptuşind peretele prăpastiei.

Se trase înapoi.

- Trebuie să apară! - şopti. Nu are alt drum!

În dreapta se înălţau ruinele ciudate ale unor edificii în formă de piramidă. Grinzi uriaşe, cioplite din acel mineral necunoscut care rezista acidului şi din care părea alcătuită însăşi planeta, zăceau împrăştiate la baza unei clădiri cubice ale cărei ziduri se prăbuşiseră dezvăluind o scară care cobora în adînc, atît de mîncată încît părea roasă de viermi. Mai văzuse aşa ceva, dincolo, la celălalt pol dar nimeni nu putea să explice ce însemnau: prea puţin pentru o civilizaţie, prea mult pentru o pustietate.

Ron îşi dădu seama că degetele-i amorţiseră, vîntul sufla cu înverşunare. Lacrimile îi ţîşneau fără voie din ochi ca sîngele dintr-o rană prost pansată.

- Orice - gîndi - orice, dar trebuie să mă concentrez!

Aştepta neclintit sub rafalele biciuitoare ale furtunii, drept şi suplu, un "uriaş netemător" între fulgere, pe marginea abisului, părînd că sfidează destinul însuşi. Simţea în spate opintelile vîntului care se chinuia să-l arunce în prăpastie, dar care se sfărîma de metalul masiv al costumului şi se destrăma, ocolindu- l, în fluierături ascuţite. Îşi aminti acea zi de vară fierbinte, pe Terra, undele albastre ale unui rîu: stătea cu spatele în apă, împotriva curentului - valul lovea cu putere în el căutînd să-l înfrîngă, dar trupul lui încordat ca un arc, cu picioarele proptite pe fundul apei, opunea aceeaşi rezistenţă înverşunată şi valul clocotea, fierbea de furie şi trecea

şuierînd peste umerii lui, aruncîndu-se cu putere înainte, sfărîmat într-o volbură de spumă... Dar asta se petrecuse demult... pe vremea cînd era copil...

Furat de gînduri uitase unde este. Cînd se întoarse, cu greu, văzu silueta lui Dat venind din celălalt capăt al platoului cu paşi împleticiţi. Ron zări prin vizorul căştii ochii lui ficşi şi spuma sîngerie din colţul gurii: nu mai putea să alerge. Părea că nu vede nimic. Ultimele lui puteri îi erau concentrate spre un ţel necunoscut, încununare a unui efort istovitor.

Ron îşi simţi inima strîngîndu-i-se şi o durere ascuţită îl săgetă ca un fulger, nu pentru ceea ce vedea ci pentru ceea ce îşi aducea aminte. Îl lăsă în pace.

Cînd Dat ajunse în dreptul său şi vru să treacă mai departe, braţul lui uriaş îl opri:

- Nu e asta direcţia alfa zero, Dat! Întoarce-te!

Celălalt tresări.

- Ron, spuse el, să ne grăbim, e un timp blestemat!

Încercă să treacă mai departe. Căştile lor se loviră una de alta cu îndîrjire, şi cum se lupta cu el acolo, sus pe platou, Ron îşi dădu seama că nu numai cu Dat se lupta ci parcă şi cu altcineva, cu ploaia însăşi parcă şi cu vîntul ale cărui rafale păreau vii acum, ciudat de puternice Îi păru rău că nu i-a ieşit în întîmpinare ceva mai încolo; încă un pas şi alunecau amîndoi în defileu. Pumnul uriaş al lui Ron se prăbuşi atunci pe calota căştii celuilalt într-o lovitură năpraznică:

- Încotro, nebunule? - urlă el. Încotro?

Cu un gest neclar, ca-n vis, Dat arătă un punct imaginar deasupra defileului:

- La rachetă!...

Ţinîndu-l în loc cu uriaşa sa putere, Ron se întoarse. Maxilarele i se încleştară. Nu mai simţea nimic - numai o durere cumplită, care aproape-i întuneca mintea şi-i acoperea ca o apă neagră gîndurile: da, racheta, racheta lor era acolo, înaltă şi strălucitoare, suspendată deasupra abisului, chemîndu-i parcă, atît de aproape încît Ron distinse lîngă ea clădirea sferică a observatorului expediţiei.

Ţinîndu-l în continuare pe Dat la distanţă îşi duse mîna dreaptă încet la şold. Prinse mînerul prietenos al pistolului, tocit de atîta purtat, ieşind din tocul metalic: îşi plimbă o clipă palma peste el pînă-i simţi prin mănuşă răceala şi zimţii crestăturilor. Şi dintr-o dată îl strînse în pumn cu toată puterea, pînă la durere. Ca şi cum în sufletul lui s-ar fi dat o luptă, Ron rămase aşa un timp, apoi, cu o mişcare scurtă, smuci siguranţa. Teava subţire, albăstruie, a armei, se ridică parcă singură spre nălucă.

Trasorul zbură ca un fulger curb şi Ron simţi în trup zguduirea uşoară a reculului. Şi încă un trasor luă drumul

celuilalt. Şi altul...şi altul. În depărtare, fantoma rachetei care-i chema se chirci parcă, se micşoră, apoi deveni imensă, monstruoasă. Ca trezit dintr-un vis, Dat se trase înapoi şi încremeni.

Racheta păru că se clatină o clipă. Un vaier imens izbucni umplînd defileul şi imaginea navei şi a observatorului se topiră, începură să curgă în fire negre pe care ploaia le rupea în cădere. Una după alta, seriile de rafale porneau spintecînd ploaia, subţiri ca nişte raze. Le privea cum lunecau peste cîmpie şi explodau departe, la orizont, în jerbe luminoase.

Cu picioarele depărtate, ţinînd pistolul în faţă cu amîndouă mîinile, cu capul plecat pe o parte, Ron continua să tragă. Deodată simţi declicul cunoscut şi lunecarea în gol a clapei, semn că încărcătoarele se goliseră.

Cu ochii tulburi se întoarse atunci. Privi cerul întunecat şi ploaia care cădea mereu.

- Am făcut treabă bună azi, bătrîne! O treabă foarte bună, spuse el privind vechiul său pistol. Şi zîmbi. Iar zîmbetul său era pentru întîia oară de cînd venise pe Ant, cald şi blînd, împăcat cu sine însuşi ca un bătrîn la amurgul anilor cînd nici o bucurie nu-l mai poate încerca dar nici vreo durere nu-l mai clatină.

- Să mergem, Dat! spuse el. Probabil ceilalţi sînt îngrijoraţi... Ai avut noroc!... Fiul meu s-a chinuit mult înainte de a fi ucis de bestia pe care am distrus-o...

Glasul lui vibra.

- Am văzut atunci urmele!... continuă el. Ultima parte a drumului a parcurs-o în genunchi... A suferit enorm...

Celălalt se înfioră. Frigul creştea. Semnele serii se simţeau tot mai mult şi începură să coboare panta masivului...

Jos, în cîmpie, se opriră. Ron făcu un gest larg spre depărtarea cenuşie:

- Da!... Acolo, spre sud e... sub o stîncă piramidală - AKHR, unul dintre cei mai buni piloţi cosmonauţi... fiul meu!... Acum totul este aşa cum trebuie! Aveam o socoteală de încheiat, adăugă el cu glas surd, de aceea am ţinut atît de mult să coborîm pe Ant!

- Ron! - şopti Dat.

- Nu! - spuse celălalt fără să-l privească. M-a durut şi mă va mai durea; dar acum sînt împăcat şi senin şi nu mai urăsc pe nimeni!...

Masivul rămăsese undeva în urmă sub ploaia de acid care nu se mai oprea şi planeta era pustie iar ei în costumele lor de aur păreau două statui vii care se pierdeau sub orizont!

PE ŢĂRMURI ÎNDEPĂRTATE

... Aştepta... Oare ce aştepta?... Un ajutor?... Absurd: de unde?

... Moartea?... Nu - venea singură: urca încet în el şi înflorea ca o taină a altui tărîm...

Inima îi bătea în pieptul devenit prea strîmt, un cer cu stele necunoscute se întindea peste el şi peste noapte, acoperindu-i. În gură simţea gustul aspru şi mineral al sîngelui. Sîngele ... Nu ştiuse că sîngele poate avea un astfel de gust!...

Prin vizorul bombat, transparent al căştii, o lună alburie îi lumina chipul, ochii mari cuprinşi de frigul suferinţei: ştia despre ea că era Hem, al doilea satelit al planetei.

Valurile imensului ocean veneau pînă la el, scăldîndu-i cizmele scafandrului spaţial într-o apă cleioasă dar n aveau putere, încă, să-l răpească în adîncuri... "Poate la reflux o vor face", gîndi, dar ştia că asta prea puţin conta... In receptoarele căştii, printre pocnituri şi trosnete, auzea din cînd în cînd acelaşi glas catifelat:

-... Pămîntul cheamă MAROWI - W5!... Pămîntul cheamă MAROWI - W5... Pămîntul...

Apoi totul înceta. Poate fiindcă venea de la atîta depărtare! Străbătea galaxii şi ani lumină... "Ce de departe vine!" - îşi zise el; şi se simţi mîndru. Iar glasul acela avea ceva în el... glasul acelei femei care chema... chema mereu, era glasul Heranei, avea o undă tremurătoare în el... şi fu sigur că plînge! văzu chipul ei scăldat în lacrimi, încadrat de pletele lungi, aplecat asupra laserofonului. "Plînge - îşi zise - oare de ce plînge HERANA?"... Şi nu înţelegea...şi nu putea înţelege... El vedea numai mulţimile largi, vuitoare, întîmpinîndu-i întoarcerile cu torente de flori şi eşarfe, cu cascade de rîsete şi chemări... cu gesturi largi şi chemări... "

- Pămîntul cheamă MAROWI - W5! Pămîntul cheamă MAROWI - W5!

Pămîntul...

Văzu chipurile încordate, trase de nesomn, ale celor de la Centru, încremeniţi în fotolii, cu ochii pe ecranele

oarbe, acoperite de cifre, urmărind, cu respiraţia tăiată, aşteptînd... aşteptînd...

MAROWI - W5 nu era numai o capodoperă. Era o provocare a minţii omeneşti aruncată neantului, o sfidare a oamenilor, era tot ce creaseră ei mai bun, mai aproape de perfecţiune - era un monument dedicat celor patru echipaje anterioare care dispăruseră fără urmă încercînd să coboare pe Hod, "Planeta - Capcană".

Totuşi, el, Akor, era aici, coborîse: nu conta că murea peste cîteva minute ori ceasuri. Nu conta că nava, minunata navă cu care venise, se prăbuşise în flăcări în ocean, că toţi tovarăşii lui pieriseră odată cu ea, că el însuşi, zdrobit de stîncile minerale se prăbuşise pe plaja de la poalele acestui masiv, la marginea imensului ocean. Era aici. Costumul care-i protejase odată corpul suplu, puternic, adăpostea acum o masă sîngerîndă, zvîcnind. Dar ce conta? Clipa era cu el şi era măreţ acest sentiment întors în sine. Toţi cei care-l iubiseră sau îl duşmăniseră erau departe... atît de departe că gîndul refuza, îngrozit, să judece.

Îi venea atît de greu să moară aici, sub stele atît de străine, pe un ţărm atît de îndepărtat! Ştia că trebuia să se întîmple odată dar totul venise atît de iute - făcuse o greşeală... o mare greşeală şi la gîndul că aceasta costase viaţa întregului echipaj, o cumplită durere simţea, mai mare decît tot ce îndurase pînă atunci.

"Altul în locul meu ar fi evitat-o? - gîndi el. Ori cel care mă va urma, va face la fel?...

" Revăzu cu o claritate uimitoare întreaga lui viaţă, tinereţea, munca fără preget, bucuriile şi durerile - viaţa lui petrecută în zbor de la o stea la alta, cu ochii pe ecrane, cu mîinile încleştate pe manete: viaţa lui... împrăştiată printre sori şi galaxii, pulbere de lumină risipită în spaţiu! Soldat al cunoaşterii, revăzu sistemele zburînd pe lîngă el, sori şi deşerturi stelare; revăzu explorările fără sfîrşit, întoarcerile acasă, primirile, cerul albastru al Terrei şi apoi iarăşi, plecările: " SĂ ÎMPINGI HOTARELE ÎN NECUNOSCUT PÎNĂ LE ÎNTÎLNEŞTI!"

Iubirea trecuse odată pe lîngă el puternică şi curată: îi zîmbise din zbor şi lunecase undeva în urma lui arzînd asemeni unei supernove. Dar fusese iubit şi iubise.

Ar fi putut fi altceva. Putea trăi pe Pămînt, putea să-şi aleagă altă profesie, infinit "mai sigură şi comodă", dar rostul lui era în spaţiu, acolo unde moartea şi viaţa trebuiesc cucerite clipă de clipă, acolo, împingînd mereu mai departe hotarele cunoaşterii, punînd piciorul mereu pe ţărmuri din ce în ce mai îndepărtate!...

Murea... Fusese zdrobit, iar glasul Heranei îl chema zadarnic: nici o întoarcere nu mai era posibilă! Însă glasul acela care-l chema mereu, o, cît de mult îi ușura suferința!... Pentru întîia dată în viață o lacrimă îi lunecă singuratecă din ochiul înghețat și se rostogoli pe obraz în jos, înlăuntrul căștii.

" - Pămîntul cheamă MAROWI - W5! Pămîntul... "

"Cheamă-mă - gîndi el - cheamă-mă mereu!...Cheamă-mă pînă în ultima clipă!... Cît de mult te-am iubit! Și niciodată nu ai s-o știi!...

Un fir de sînge i se scurgea din colțul gurii întredeschise. Durerile îngrozitoare încetaseră însă și nu mai auzea decît șuierul respirației care nu-i mai aparținea.

Murea!...

Oceanul își mîna valurile pînă la el iar ele, cu clipocit batjocoritor, îi loveau cizmele și foșneau necontenit, iar și iar:

"- Seens - Sèns!... Seens - Sèns!... Oare are vreun sens? Au toate acestea vreun sens?"...

Gîndurile i se învălmășau, se amestecau unele cu altele de parcă în mintea lui un alt ocean și-ar fi pornit tălăzuirea pentru a-l înfrunta pe cel de afară.

"- Desigur... răspunse el în gînd. Căutarea e singurul sens al vieții. Altfel nu e posibilă CUNOAȘTEREA și CUNOAȘTEREA este totul... Totul!"

"- De unde vii?"...

În sufletul lui se revărsă o mîndrie fierbinte, vuitoare:

"- De foarte departe! Lumina stelelor de sub care am pornit e încă pe drum și cine știe cît va mai trece pînă va fi aici!..."

"- Zadarnic! Tu nu vei mai fi ".

"- Nimic nu este zadarnic. Eu pot muri - și oricînd, oricare din cei ce mă vor urma poate muri, aducînd ceva nou ori nu - dar NOI învingem mereu!"

Nori întunecați de cerneală alunecau sumbri pe cerul planetei, ca niște umbre imense, se clătinau sub o apăsare necunoscută.

"- Eu pot fi distrus, dar nu înfrînt! Eu pot fi nimicit... Dar NOI nu putem fi opriți nici ținuți în loc!... "

"- Ai făcut o greșeală, o mare greșeală! Și un copil ar fi evitat- o!"

"... - A fost o vreme... cînd făceam greșeli și și mai mari... A trecut... Greșelile ne ajută... Din greșeli învățăm..."

"- Dar remușcarea? Părerea de rău? Eșecul?... Răspunde!"

"- Răspunde!... Răspunde! " - hohoti oceanul. ...

"- Acestea... se sorb pînă la fund, precum cupa victoriei!... Fac parte din noi şi din tot ce clădim. Ne aparţin deopotrivă... Nu le negăm...

Valurile fugiră mînioase în larg. Un nor uriaş întunecă stelele şi trecu.

O oboseală dureroasă îl pătrundea ca un fum întunecîndu-i gîndirea. Şi el se împotrivea acestui somn ucigaş cu toate puterile minţii. Ceva îi spunea că trebuia să fi murit demult dar încă mai era ceva de făcut, încă nu era totul gata. Şi somnul dispăru. Ochii lui se limpeziră din nou.

Lumina lui Hem cădea albă ca o zăpadă. Cît de mult ar fi vrut să privească măcar odată în jur dar nici un muşchi nu-l mai asculta. Era atît de istovit că dacă cineva i-ar fi închis pleoapele n-ar fi avut puterea să le redeschidă.

Frumos şi simplu, deodată, pe cer, departe, un pulsar începu a străluci printre aştri ca o nestemată albastră. Alăturea lui. prelung, pe firmament începu să alunece spre orizont o stea căzătoare.

"- Cum s-o opreşti? - gîndi el -... Cum să opreşti o stea căzătoare?"...

Ochiul lui încremenit tresări. Degetele i se crispară şi cu un efort inuman vocea lui de comandant răsună pentru ultima oară în microemiţătoarele căştii:

"- Aici MAROWI - W5!... misiune îndeplinită!"...

"Spaţiul smulse mesajul şi începu să-l poarte printre stele. Planeta fu deodată învăluită în nori negri. Stelele dispărură. Fulgere verzi începură a şerpui pe cer.

O furtună se iscă deodată din largul oceanului fierbînd. Apele năvăliră furioase pe ţărm şi smulseră ciudatul sicriu argintiu tîrîndu-l cu ele. Dar pe chipul celui dispărut, prin viziera transparentă a căştii, strălucea un zîmbet triumfător pe care nu l-ar fi putut nimic înfrînge, ce nu putea pleca în moarte cu el dar nici nu-l părăsea şi-i lumina ca o torţă drumul spre abisuri.

ULTIMA ÎNTOARCERE

Soneria sparse deodată cu brutalitate liniştea nopţii. Lit se întoarse pe partea cealaltă, apoi, buimac, ascultă îndelung, nepricepînd. Nepricepînd cine sună la o asemenea oră, nepricepînd pentru ce, nepricepînd cum Zin, atît de sperioasă de obicei, continua să doarmă adînc.

Căsătorit de-abia de două zile, fugise de toate, de prieteni, de- ai lui... Venise aici cu Zin în Marele Oraş, convins că nimeni nu-i va tulbura liniştea.

- Ticăloşii! - scrîşni el. Tot au dat de mine! Sigur: probleme de serviciu, iarăşi. Nici în luna de miere nu mă lasă în pace!...

Şi totuşi, nu era sigur pe cè gîndeşte.

Ţinu ohii închişi şi o clipă chiar adormi din nou, dar soneria continua să sune cu sălbăticie în toată casa, din ce în ce mai puternic.

Zin dormea cu seninătate iar longrinii din hol trimiteau prin uşa deschisă a dormitorului parfumul lor ameţitor. " Oare ea nu o fi auzind nimic chiar?" - îşi zise el. Şi i se păru, cum stătea rezemat aşa de perne, că a mai trăit asemenea clipe undeva... "Poate în vis" - gîndi, iar soneria suna şi sunetul ei se transformase acum într-un şuier hidos şi se înfioră şi nu i se păru firesc acest lucru.

Coborî de pe dormeză. Zgomotul era îngrozitor. Îşi duse mîinile la urechi şi ieşi pe hol. În întuneric se lovi de ceva dur, dar în cele din urmă reuşi să aprindă lumina şi să tragă siguranţa uşii de la intrare. Zgomotul soneriei încetă brusc şi respiră uşurat.

Pe jumătate ameţit, deschise uşa. În faţa lui stăteau doi bărbaţi în costume klavi, adică aproape dezbrăcaţi, cu trupuri suple şi puternice. Părul lor scurt era negru ca noaptea şi cercuri subţiri de aur le înconjurau frunţile. Cîte un medalion mare, romboidal, din cristal, strălucea pe piepturile lor goale, prins pe după gît cu lanţuri lungi de aur - îşi aminti că parcă avea şi el unul, la fel.

- Bună, Lit! - spuseră ei.

- Bună! - zise la rîndul său.

Dar în glas el îşi descoperi cu uimire un ton de împotrivire, o revoltă izvorîtă parcă dintr-o pornire subconştientă. Gura îi era amară, capul îl durea îngrozitor şi era atît de obosit!

- Intraţi, spuse, chinuindu-se să-şi aducă aminte cine erau şi de ce îl căutau.

- Luaţi loc, adăugă el. Cu ce vă pot fi de folos?

Cei doi păreau acum stînjeniţi, se priveau unul pe altul de parcă nu ştiau cum să înceapă şi-n fulgerarea unei presimţiri Lit îşi dădu seama că cei doi îi vor răul, un rău imens, fără margini.

- Chiar de-aţi venit pentru a mă ucide, se cheamă că mai întîi îmi sunteţi oaspeţi, încercă el să glumească.

Dar parcă totul era o repetare ciudată a unor lucruri petrecute şi consumate deja, parcă aceste vorbe le mai rostise cîndva, în aceleaşi împrejurări... se chinuia zadarnic să-şi amintească unde şi cînd dar nu mai ştia nimic... nimic... nimic!

- Nu, n-am venit pentru aşa ceva, şi, deşi ai să rămîi la această părere, dimpotrivă: am venit să te reducem la viaţă, spuse unul dintre tineri.

- Sînt mort, aşadar! - rîse Lit. Cei vechi erau de părere că morţii trebuiesc lăsaţi în pace! Nu vreţi o cafea? Ea singură ne-a însoţit pînă aici din vechea lume.

- Nu, Lit, spuse iarăşi acelaşi bărbat, nu vrem cafea. Vrem numai să plecăm. Şi să te luăm cu noi... Acum!

Surîsul îi îngheţă pe buze.

Ochii lui mari fixară pe străini şi cu un pas lateral încercă a- şi pregăti un salt. Dar cei doi erau deja în picioare - două arme apărură în mîinile lor. Instantaneu, ca într-un vis urît, îşi aduse aminte totul. Mîinile i se lăsară moi de-a lungul trupului, umerii i se gîrboviră. Îşi trecu limba peste buzele uscate:

- Nu trageţi!... Nu e nevoie... Acum ştiu...

Nimic pe chipul lui nu rămăsese neatins. O adîncă suferinţă distrusese în cîteva secunde orice expresie. Cu palmele întinse spre ei a rugă, încremenise aşa, pradă unei dureri adînci:

- Voi sînteţi oameni, Îl, nu roboţi! Lăsaţi-mă s-o mai văd o dată!

Cei doi îl priveau atent, împietriţi ca două statui.

- Ştiu că nu aveţi voie... cunosc Regulamentul - am fost doar comandantul Comandamentului Patrulelor Temporale - şi totuşi... lăsaţi-mă, vă rog... Am iubit-o atît de mult!

Pistolul dezintegrator din mîna unuia dintre cei doi începu să tremure uşor, apoi lunecă cu braţ cu tot de-a lungul corpului.

- Bine, Lit, spuse cel care se chema Îl, dar venim cu tine. Şi... încă ceva: nu încerca s-o salvezi, aşa cum ai încercat în rîndurile trecute: e o absurditate!

El clătină din cap în semn că a înţeles şi îşi urni cu greutate paşii spre dormitor, asemeni unui condamnat.

Cu braţele desfăcute în lături, acoperind cu părul ei aproape jumătate din pat, Zin dormea. Lumina albă a Lunii cădea prin fereastră pe chipul ei de o neînchipuită frumuseţe.

Lit se aplecă asupra ei şi o sărută. Medalioanele de pe piepturile celor doi fulgerară şi (aproape simultan) se stinseră.

- Să ne grăbim, spuse unul dintre ei, neliniştit. Se poate trezi.

Afară tăcerea nopţii fu o clipă tulburată de trecerea unui magnetobuz. Refrenul unui cîntec vesel urcă de jos din stradă pînă la ei şi se topi în depărtare. Prin ochiul ferestrei se vedea un petec de cer albastru, punctat cu stele strălucitoare.

- Nu pot, spuse Lit, s-o previn?... Doar cîteva cuvinte scrise...

- Nimic, spuse Îl, şi pentru întîia oară glasul lui nu mai avea în el asprime. De ce ai plecat atunci, Lit? - întrebă el compătimitor.

- Erau alte vremuri... Şi dacă nu plecam... crezi că accidentul... n-ar mai fi avut loc?

Se apropie de pat şi-şi privi îndelung soţia:

- Adio, spuse el. Nu pot să fac nimic, nici măcar să mă mai gîndesc la tine, poate, de aici încolo... Şi pentru că nu ne vom mai revedea niciodată, am să-ţi spun un lucru: toată viaţa mea nu a fost decît un lung dor de tine, Zin - nu am mai întîlnit niciodată alta ca tine!...

Cei doi bărbaţi îşi duseră mîinile la medalioane. O lumină vie inundă încăperea din care toţi trei dispărură.

Şi apoi coborî întunericul.

Cînd Zin se trezi era aproape dimineaţă.

Se ridică, privi la ceas şi zîmbi:

- Bietul Lit! Tot a plecat! Ce să-i faci, munca este muncă!

Dar deodată, scoase un ţipăt: pachetul pe care îl pusese pe noptieră de cu seară, cu mare grijă, era tot acolo!

- Contractul, strigă ea îngheţată de spaimă. A uitat contractul!

Aşa cum era se repezi la videofon:

- Alo, centrala! Trimiteţi urgent un magnetomobil la 0012-C. Urgent!

Şi plecă tot într-o fugă să se îmbrace: trebuia să ajungă la Lit.

Şi nu ştia că mai făcuse acest lucru şi nici că jos, în stradă, şenilele magnetobuzului aveau s-o strivească pentru a treia oară...

EROII

Femeia care venise în parcul aproape pustiu, deşi nu mai era atît de tînără părea de-o desăvîrşită frumuseţe. Nu arăta să aibă mai mult de douăzeci şi cinci de ani. Nu era grăbită şi nici nu aştepta pe cineva, aşa cum nici atentă nu era la ce se petrece în jurul ei, semn că obişnuia să vină des aici şi cunoştea aceste locuri.

Din cînd în cînd şoptea ceva copilului care alerga înaintea ei rîzînd şi, cum trecea aşa, adîncită în gînduri, puteai să-ţi dai seama de la bun început că nu era fericită. Prin nimic nu trăda chipul ei vreo durere. Dimpotrivă: trăsăturile lui blînde erau destinse, nici o grimasă nu le tulbura simetria armonioasă - doar în ochii mari, pentru cine ar fi privit-o cu atenţie, stăruia încă amintirea unei dureri îndepărtate, pe care curgerea timpului nu izbutise s-o şteargă.

Ochii aveau o culoare albastră, deschisă spre alb, stranie şi tulburătoare, de parcă rînduri nenumărate de lacrimi spălaseră ultramarinul lor viu de altădată - era ca şi cînd suferinţa lucrase cu totul altfel ca la ceilalţi muritori şi căutase să răscolească nu chipul (pe care nu lăsase nici un rid), ci ochii, aceste ferestre ale sufletului, care îşi păstrează de obicei limpezimea şi puritatea întreaga viaţă, chiar la vîrste neobişnuit de înaintate.

Afară era iarnă dar în parcul acoperit nu ningea. Aleile verzi, arborii exotici, lacul cu debarcader şi ştrand, se prezentau la fel ca în timpul celei mai călduroase veri.

Femeia trecu, împreună cu copilul, podul arcuit peste lac şi se îndreptă spre Monumentul Tăcerii.

- Mamă, strigă copilul (şi ea tresări), mamă, dă-mi voie, te rog, să mă plimb cu căluţii.

- Bine, şopti ea! Du-te, iubire!

Îi întinse o fişă de cont semnată în alb. Privi cum coama părului lui roşu ca focul saltă grăbită printre arbuştii verzi care străjuiau aleile şi dispare spre hipodromul cu ponei dresaţi.

O luă încet spre monument. Era un obelisc de marmoră, tăiat în patru muchii, pe care erau săpate cu litere albastre sute de nume. Deasupra, sculptura închipuia un scut care se rotea încet în jurul unui ax, cu concavitatea în sus, sprijinind patru stele închipuind cele patru puncte

cardinale. De jur împrejur totul era acoperit cu plăci-de marmoră.

Se aşează pe o bancă. Ochii urmăriră coloanele lungi de nume săpate pe faţetele monumentului, apoi privirile îi coborîră în jos.

Rămase mult timp aşa, dusă pe gînduri. Apoi deschise geanta şi scoase un pachet de scrisori legate cu grijă...

***

30 septembrie 2090

Scumpă Helen!

Este un lucru straniu, dar, într-adevăr, aşa e - pe scrisoarea ce ţi-o trimit am pus data dar n-am pus locul pentru că nu ştiu ce să pun: sîntem pretutindeni şi nicăieri.

De ici Pămîntul se vede exact aşa cum ştii că se vede din cosmos - tu eşti acolo şi atunci totul este în ordine, eşti singurul meu punct de referinţă în acest univers mişcător şi haotic!

Mi-e dor de tine, atît de dor încît aştept în fiecare zi să primesc scrisorile tale, te visez cînd sînt treaz şi cînd dorm! Helen, dacă ai rămas însărcinată, aşa cum îmi scrii, aş vrea să aduci pe lume un băiat! Nu ştiu de ce, dar ţin atît de mult să fie aşa! Aici e o manie dorinţa de a vea un fiu - chiar şi comandantul, colonelul, o înţelege, este singura pentru care nu zice nimic celor căsătoriţi.

Am stat cu tine, Helen, doar două săptămîni. Mi se pare un vis! Aici viaţa este alertă. Totdeauna trebuie să fim gata de ripostă... Am terminat Institutul ca şef de promoţie, ştii. N-am vrut să vin aici dar am căzut victima propagandei mediocrităţii celor care ridicau în slăvi ca merit suprem repartizarea pe front a noastră, a celor tineri, spunînd, de asemenea, că spre noi, tînăra generaţie, se îndreaptă speranţele patriei. Niciunul dintre cei care în ultimul an se băteau cu pumnii în piept pe această temă nu luptă acum, au locuri liniştite, "călduţe", la sol, pe cînd noi, cei care i-am crezut... Mi-am dat seama tîrziu că am fost un naiv, dar n-are rost să te chinui şi pe tine cu aceste probleme. Am fost repartizat pe escortorul "SCOUTH", o navă modernă şi puternică. Poate nu ştii ce înseamnă acela escortor - nu mai am timp acum să-ţi explic, sună alarma. Poate data viitoare îţi voi scrie mai mult. Te sărut, Helen şi nu uita, ai grijă de tine! Mi-e dor de tine cînd lucrez, cînd lupt (ah, mai ales în acele groaznice clipe!) mi-e dor cînd citesc ori cînd mă pregătesc să intru de cart, mi-e dor cînd expir, cînd inspir, mi-e dor, mi-e dor, mi-e dor!...

Locotenent Soleth Asaw Etihw Nede

***

Ea nu mai citeşte. Privirile ei fixează undeva, peste arbuştii din faţă, o pată de lumină. Mîna în care ţine scrisoarea tremură.

Într-un tîrziu împăturește hîrtia, o bagă în plic... Apoi ia din pachet o altă scrisoare...

***

07 octombrie 2090

Scumpa mea Helen!

Hotărîsem să-ţi scriu în fiecare zi dar iată că nu mă pot ţine de cuvînt. Am trecut prin momente deosebit de grele... Therner a fost ucis ieri în timp ce îndeplinea o misiune. Poate ai citit în ziare.

Îmi scrii că ţi-e groază să pui mîna pe vreo gazetă.

Îţi înţeleg chinul moral. Listele celor dispăruţi, însă, ţi-am spus, sînt înguste: numele meu lung nu are loc pe ele. Hei, moartea e grăbită, nu are timp, alege pe cei cu nume scurte!...

Te rog să mă ierţi dacă fac glume macabre, dar aici acestea sînt la modă. Rămăsesem data trecută la repartiţia mea. Sînt ofiţer mecanic principal pe escortorul "SCOUTH". Escortorul este o astronavă destinată apărării convoaielor de atacul torpilelor nucleare, al sateliţilor de asalt şi al avioanelor de vînătoare transatmosferice, ale inamicului. "SCOTH" face parte din flota a 6-a cosmică, este dotat cu cea mai modernă tehnică de luptă şi are un grad de automatizare cu mult superior tuturor celorlalte escortoare din înzestrarea armatei. Avînd un grup energetic, cu o putere de 80.000 CP, o orbită elastică, un deplasament de peste 100.000 de tone, avînd o lungime de 300 de metri şi o lăţime de 40, cu opt baterii de tunuri laser, lansatoare de rachete "jeandarme" şi avioane de luptă "INEGALABLE", cu motor racheta, nava este considerată o fortăreaţă invincibilă. Ca aparatură avem piloţi automaţi de tip numeric, sisteme electronice de conducere a zborului, radiolocatoare "CICLOP" cu afişaje în culori, sisteme duble, de navigaţie atmosferică şi inerţiale. Datele necesare zborului şi luptei sînt afişate pe sute de display-uri.

Cu toate acestea izolarea noastră e groaznică, în acest univers tehnicizat relaţiile umane sînt inexistente. Vorbim în limbajul cibernetic al maşinilor. Deşi inexpugnabili, sîntem veşnic hărţuiţi de inamic fiindcă tocmai invulnerabilitatea noastră îl aţîţă. Acest război absurd în care murim şi ne consumăm, eu nu-l înţeleg pe deplin. De ce luptăm, totuşi, numai noi, cei tineri? De ce nu avem generali şi comandanţi maturi, cu experienţă, în număr mai mare? Şi puţinii pe care-i avem de ce nu urcă aici, lîngă noi şi se mulţumesc să ne dirijeze de acolo, de jos, de pe sol?... Ne

apărăm şi atacăm, atacăm şi ne apărăm, conform unor ordine pe care noi nu avem dreptul să le contestăm.

Murim. Astă noapte am avut patru lupte. Ni se spune că apărăm patria, dar ce căutăm aici, în cosmos, nu ni se spune. Ni se spune că trebuie să creăm o centură de apărare strategică, în jurul planetei. Oare ce apărăm? Şi apărăm oare sau doar atacăm? Împotriva cui luptăm? Înapoia noastră este neantul, în faţă Pămîntul, pe care-l ţinem sub observaţie permanentă şi noi şi adversarii, de parcă cineva ne-ar fi alungat de pe el în spaţiu şi l-ar fi cucerit! Închei aici. Soneria sună pentru schimbarea carturilor. Te sărut, Helen! La revedere şi pe curînd!

Locotenent Soleth Asaw Etihw Nede

***

Este linişte în parc. Nici o frunză nu se mişcă, nici un zgomot nu tulbură adînca tăcere care s-a înstăpînit. Femeia care stă pe bancă şi citeşte culege scrisorile una cîte una, le parcurge, apoi le bagă din nou în plicuri. Din cînd în cînd, în timpul lecturii fruntea i se luminează pentru o clipă, un surîs fermecător îi alungă tristeţea din ochi...

***

10 noiembrie 2090

Helen, dragă!

Poate că războiul se va termina în curînd - Forţele Portocalii şi Forţele Albastre vor ajunge probabil la o înţelegere. În caz că voi supravieţui voi duce cu mine amintirea unor zile pierdute, traumatizante. M-am maturizat, aproape că nu m-ai cunoaşte.

Aici vorbim foarte puţin despre noi înşine, fiindcă chiar grija pentru propria-ţi sănătate poate fi luată drept abandonarea intereselor de serviciu în favoarea intereselor personale. De două zile am rămas fără muniţii. Magaziile sînt goale. De jos, de la sol, ni s-a indicat să ne apărăm prin metoda kruger. Haaken şi Warell au salvat nava cu propria lor viaţă în acest fel. Am să-ţi spun ce înseamnă metoda kruger. La semnalarea rachetelor duşmane se execută manevra clasică: nava este orientată astfel încît expune rachetei care vine spre ea o suprafaţă cît mai mică de lovire (pupa). La bord se dă alarma neagră şi toată lumea trece la posturi. Un pilot, cel mai experimentat, se îmbarcă într-un avion cosmic de luptă şi decolează cu toată viteza în direcţia armei duşmane. El riscă enorm, pentru că trebuie să se interpună între racheta inamică şi navă. Operatorii de pe sistemele "CHIMERE" intensifică la maximum bruiajul radioelectronic. Urmează apoi evitarea proriuzisă a loviturii: racheta inamică se va dirija spre avionul care i-a ieşit în întîmpinare şi, derutată, se va conforma mişcărilor acestuia. Pilotul va căuta să o scoată cît mai departe din zona de

acțiune, apoi, în ultimele secunde, acționînd toate motoarele, părăsește brusc în unghi de 90 de grade traiectoria, lăsînd arma dușmană să treacă înainte și să se piardă în spațiu, acolo unde nu mai poate fi periculoasă pentru navă. La ultima misiune de acest gen trebuia să plec eu. Îmbrăcasem deja vesta și-mi pusesem casca dar văzîndumi tulburarea Warell s-a oferit să meargă în locul meu. Și a murit! Warell a murit. Mișcarea nu i-a reușit, nu a părăsit traiectoria atît de repede: torpila l-a atins dar nava a fost salvată... Am văzut clar pe monitoare cum a fost lovit avionul lui - era unul din aparatele "DOCILE"; fragmente din el ne însoțesc și acum în zborul nostru pe orbită, ca un reproș amar. E groaznic...

Ieri a explodat escortorul "MIRAGE", socotit a fi cel mai bun după noi. Nu știm ce misiuni ne mai așteaptă. Aici este o tristețe imensă, asemenea nopții spațiale. Te rog să mă ierți acum. Închipuie-ți că te-am sărutat și te-am strîns în brațe.

Aveți grijă... de voi! (Știi tu ce am vrut să spun!).

Locotenent Soleth Asaw Etihw Nede

***

20 decembrie 2090

Scumpă Helen!

Te sărut de mii de ori! Îți mulțumesc pentru casetele video pe care mi le-ai trimis. Te-am văzut cum pregătești mîncarea, cum faci cumpărăturile, cum speli! Filmele au ieșit excelent. Tot echipajul este îndrăgostit de tine. Ești frumoasă cu părul lung, frumoasă cînd rîzi, cînd te miști, cînd vorbești, frumoasă, frumoasă, frumoasă!

Și viața mea păcătoasă, aici, nu mai este chiar atît de sumbră. A venit aprobarea pentru permisia mea de zece zile - colonelul m-a anunțat oficial. În două zile plec.

Aici este tot la fel cum știi. Au fost distruse, în ultima luptă, vedetele astrotorpiloare "ATLAS" și "METEOR" ale inamicului. Am consumat în ultimele lupte peste patru mii de lovituri nucleare dar am primit de curînd o centrală cosmică, pentru conducerea focului, ce lucrează în gama undelor decimetrice. Printre altele, aceasta coordonează iluminarea cu radiație laser a obiectivului inamic spre a fi lovit cu mijloace de luptă dirijate, tot prin laser, de pe navă. Un sistem vechi, reactualizat.

Este totuși bine că a intrat în tradiție ca lupta să se poarte în cosmos. Altfel nu știu ce s-ar fi întîmplat cu Pămîntul! Mi-e groază de fiecare zi! Mi-e silă cînd văd atîta moarte și distrugere oarbă! Abia aștept să te văd. Aici, lîngă stele, Helen, vai ce mocirlă, iubito! Oare pentru asta să fi învățat noi să zburăm?...

Închei aici. Pe curînd! Și iubește-mă așa cum te iubesc.

Căpitan Soleth Asaw Etihw Nede

P.S. Am ajuns un maestru în apărarea kruger. După Haaken şi Worell sînt cel mai mare erou - am salvat nava de opt ori de o lovitură "mortală". Ieri am fost avansat la gradul de căpitan. Să nu-ţi facă impresia că mă bucur. Am primit vestea cu indiferenţă. Festivitatea a fost simplă. Am ciocnit cu comandantul şi am băut fiecare cîte un pahar de şampanie...

Acelaşi

Scrisorile s-au terminat. Ochii femeii se înceţoşează brusc. Ea culege de pe fundul pachetului un ziar de lux, vechi, tipărit special pentru "Cartierul Milionarilor". Ziarul s-a păstrat foarte bine, deşi este vechi de peste şapte ani, dacă ar fi să citim data de pe el: "Actwall", nr.480, 30 decembrie 2010 (Ediţie specială).

Pe prima pagină a acestuia, "LISTA EROILOR: "...

Aseară la orele 24.00 în sectoarele frontului patru au avut loc lupte violente. Duşmanul nu a reuşit să se infiltreze, fiind respins de forţele noastre şi înregistrînd pierderi mari. În cursul luptelor a fost lovit grav escortorul "SCOUTH", din cosmoflota a 6-a. Au pierit eroic, la datorie, următorii membrii ai echipajului:

Wor Nisson - 21 de ani, locotenent-colonel, pilot principal, comandor, comandantul astronavei

Ence Ost - 19 ani, maior, şef de stat major de bord

Porth Iver - 18 ani, sergent, ochitor-torpilor

Hews Clem - 17 ani, sergent, bucătar

Hur Kson - 18 ani, locotenent, medic specialist chirurg

Kumb Laz - 19 ani, sublocotenent, inginer, translator pentru limbaje cibernetice kobon

Erre Ord - 20 de ani, locotenent, copilot şi ofiţer de stat major de bord

Arter Dubay - 18 ani, sergent, tunar

Reym Thulde - 21 ani, maior, inginer locatorist

Ktor Scypel - 19 ani, maior, copilot şi ofiţer de stat major de bord

Soleth Asaw Etihw Nede - 19 ani, căpitan, copilot, ofiţer mecanic principal specialist.

Umerii femeii se cutremură de un plîns nestăpînit...

NEGUSTORII DE RĂZBOI

Ford-ul superb făcu o jumătate de voltă spre stînga, ocolind havuzul şi trase graţios chiar în faţa intrării. Din el coborîră generalul-locotenent Hardy, coloneii Gray şi Neten, căpitanul aghiotant Holl precum şi doi bărbaţi îmbrăcaţi civil. Militari în ţinută de campanie, cu automate la piept, făceau de gardă la toate intrările. Existau patrule în permanentă deplasare în jurul clădirii. Hardy remarcă, încă de la coborîrea sa din automobil, chipurile îngrijorate ale santinelelor.

Înăuntrul institutului, contrar aspectului din exterior, domnea o forfotă de nedescris: se auzeau comenzi date cu glas tare, voci alarmate, personalul civil şi militar erau tot într-un du-te vino, atît pe coridoarele etajelor cît şi pe scările ce duceau de la un nivel la altul. O tînără laborantă care ducea în mînă o eprubetă ABROT o scăpă jos. Vasul se lovi de pardoseala de marmoră şi se făcu ţăndări. Lichidul uleios pe care îl conţinea împroşcă pereţii.

Generalul remarcă marea dezordine şi spuse asta comandantului institutului. Bătrînul colonel Komm murmură o scuză, adăugînd:

- Înainte de... accident nu era aşa, domnule general!

Da, ştia, desigur, înainte nu fusese aşa.

Coridorul cu pardoseală de mozaic lustruit părea fără sfîrşit. După un timp zgomotele şi forfota încetară dar înaintînd de-a lungul coridorului îşi dădură seama că în realitate doar personalul se rărise lăsînd locul santinelelor înţepenite în poziţia pentru onor, cu arma în prezentare şi cu jumătăţile superioare ale feţelor ascunse sub căştile aurii, rotund - bombate.

Atmosfera se încălzise parcă şi în aer plutea miros de pînză arsă. După numeroase cotituri şi opriri, ajunseră, în sfîrşit, în faţa unei uşi cu geam mat în spatele căreia jocuri roşiatice de lumini arătau proporţiile luate de incendiu.

- Doriţi să vă puneţi masca, domnule general?

- Nu! - răspunse el - şi căpitanul Holl înapoie masca izolantă cuiva din suită.

Mînerul de sticlă al uşii era fierbinte. Un val de aer mai degrabă stătut decît cald îi izbi în faţă în momentul cînd intrară în încăpere şi generalul îşi stăpîni cu greu o exclamaţie. Imaginea care li se înfăţişă ochilor era şocantă. Camera fusese odată Sala Consiliului Ştiinţific al institu-

tului.Avea mărimea unui amfiteatru şi fusese dotată cu toată aparatura ultramodernă necesară unor comunicări ştiinţifice. Pereţii, pînă la jumătate, erau îmbrăcaţi cu plăci de marmoră lustruită, policoloră. Probabil şi podeaua fusese aşa dar acum totul arăta altfel. Îşi dădu seama că de la ultima vizită, făcută cu cîteva zile în urmă, dezastrul luase proporţii. Pentru cineva care ar fi privit înîia oară spectacolul", impresia era halucinantă. Un şuvoi de lavă incandescentă cursese prin plafonul sălii înăuntru acoperind circa 70% din perimetrul pardoselii.

Generalul privi spărtura din tavan: avea diametrul de circa trei metri, era neregulată şi marginile îi ardeau mocnit. Un lac sîngeriu acoperea aproape întreaga pardoseală, numai o mică fîşie, lată de aproximativ trei metri, pe lîngă pereţi, era neatinsă. Se înşirară tăcuţi de-a lungul ei, privind spre centru.

- Care este temperatura materiei?

- Creşte progresiv, domnule general. Cînd aţi făcut ultima vizită era de 1500^0C. Azi de dimineaţă a perforat tavanul şi s-a scurs aici de la etaj. În acel moment termometrele indicau 150000^0C.

- O sută cinzeci de mii? Sînteţi nebuni!

- Trebuie să vă informăm că temperatura, printr-un ciudat mecanism (ori lege fizică) nu se exteriorizează la suprafaţa acestei... plasme. Dacă binevoiţi să observaţi, în ciuda acestui fapt volumul ei creşte.

Cel care vorbea atît de calm era inginerul -şef Uliet, titularul compartimentului "cercetare". Purta ochelari cu lentile groase şi era un bărbat înalt, osos, cu păr blond şi cu un chip viril, avînd trăsături regulate. Înapoia lentilelor reci ale ochelarilor ochii lui erau vii, scăpărînd de inteligenţă şi, uneori, de o ascuţită ironie. Stătea nemişcat în halatul alb cu ecuson auriu deasupra buzunarului de la piept, ţinîndu-şi mîinile la spate. Toată lumea ştia că el era singurul care se ridicase împotriva proiectului "GOLD".

Generalul îşi stăpîni furia:

- Pe ce principiu creşte temperatura în această... plasmă?

- Nu cunoaştem.

- Nu există pericolul ca mărindu-şi masa şi temperatura, atingînd un anumit prag critic, această... drăcovenie să explodeze?

- Tot ce este posibil, domnule general!

- Se extinde, am înţeles bine?

- Da!

- Aţi încercat s-o izolaţi în cuvă electromagnetică?

- Da. A învins forţa acesteia şi a trecut prin ea.

- Aveţi vreo metodă la îndemînă de a o localiza sau distruge?

- Nici una, domnule general!

- Dobitocilor! - scrîşni înaltul demnitar. Aţi scăpat cercetările de sub control! Vă daţi seama ce înseamnă asta în ajunul alegerilor? Toate fondurile alocate pe anul viitor ne vor fi retrase. Cei din Elbrinth ne-o vor lua, pentru a doua oară, înainte!

- Adevărul acesta este, domnule general, continuă, imperturbabil inginerul-şef, experienţa ne-a scăpat de sub control şi nu putem şti cum se va sfîrşi. Calculatorul este destul de categoric.

- Ce?

- Tendinţa de expansiune a acestei substanţe nu va scade.

La început a fost o cantitate infimă, o pată... Scăpată accidental din mîna unui asistent neglijent, o eprubetă s-a spart şi conţinutul ei incandescent s-a vărsat pe podea, ajungînd... ceea ce vedem acum.

Se lăsă o tăcere adîncă.

Priveau cu toţii ciudatul lac de foc. Părea o pastă moale mai degrabă, opacă, incandescentă, asemenea metalului topit. Nici o forţă turbionară internă nu părea să o anime, nici un abur nu se ridica deasupra, la suprafaţă nu făcuse nici un fel de crustă - numai din cînd în cînd băşicuţe mici de gaz urcau din adîncul ei dînd strania impresie că substanţa aceea e vie, trăieşte şi evoluează. Acel care avea ochi format îşi putea da repede seama că era vorba acolo de o reacţie stabilă al cărui înspăimîntător echilibru nu putea fi zdruncinat de nimic.

O bucată de tavan căzu cu un plescăit surd în lacul de foc dispărînd în adîncurile lui.

- Ce straniu! - remarcă locotenent-colonelul Gray, parcă ar fi o lepră a materiei!

- S-au amorsat aici, explică Uliet, reacţii necunoscute. Conducerea concernului a vrut să scoată pe piaţa de arme o substanţă de luptă incendiară, cu efect total. M-am împotrivit introducerii în aceasta a produsului radioactiv pe bază de uraniu pînă nu se termină testările. Am fost acuzat... că sabotez mersul afacerilor!

- Lasă asta, Uliet, începu nervos generalul. Ne interesează părerile dumitale...

- Părerea mea este că amestecul a produs o reacţie în lanţ care nu mai poate fi oprită. Ceeace vedeţi este "napalmul total" pe care l-am vrut.

Lentilele ochelarilor fulgerară reci, ironia scăpără înapoia lor, amestecată cu sarcasmul.

- Aşteptăm, în continuare, explicaţii.

Generalul se stăpînea cu greu (făcea eforturi în acest sens) fiind în orice moment gata să izbucnească.

- Aţi fost informat, reluă Uliet, că această... radioplasmă îşi măreşte suprafaţa (volumul) precum şi temperatura în raport direct proporţional (ţinînd cont de timp). Reacţia nu este de tip chimic obişnuit. Este o reacţie neutronică, de tipul celor care se petrec în Soare. Laborantul care a scăpat eprubeta cu amestec pe jos nu are, în mod real, decît vina că a spart eprubeta. Reacţia tot s-ar fi produs, mai devreme sau mai tîrziu. De la 200°C temperatura acestei radioplasme a crescut la 10000°C apoi la 100000°, pentru ca în prezent să ajungă la aproape 200000°C.

Din cercetările făcute în particular vă pot spune că în momentul cînd suprafaţa lacului de radioplasmă (sau neoplasmă) va atinge 200 m.p. (şi-n cîteva săptămîni o va atinge!) temperatura din miezul acestuia va fi de ordinul milioanelor de grade Celsius. Atunci va avea loc prima explozie, în urma căreia (am studiat efectul ei pe calculator) va sări în aer aproape întreaga provincie. După aceea, la interval de cîteva luni, lucrurile se vor repeta, pînă cînd întreaga planetă va deveni un al doilea Soare... Nu există decît o singură soluţie: evacuarea oraşului şi a populaţiei pe o rază de 400 de km. (e un mare avantaj că sîntem pe ţărmul oceanului!) şi bombardarea atomică a acestui punct înainte ca temperatura de aici să atingă pragul critic.

- Îţi dai seama ce spui? - urlă generalul. Îţi dai seama că asta înseamnă să cerem aprobarea Consiliului Mondial, să plătim daune ecologice, să chemăm experţi, să dăm explicaţii? Îţi dai seama ce scandal monstru ar ieşi acum, în preajma alegerilor? Uliet, preşedintele nu vrea nici un fel de scandal, eşti în măsură să aprofundezi ce-ţi spun acum?

Se sufoca. Faţa îi devenise pămîntie.

Se lăsă tăcerea.

- N-a înţeles nimic, spuse generalul. Aproape că-mi pare rău că te-am rechemat din exil. Eşti un excelent cercetător dar niciodată nu vei fi "omul forte", "omul momentului", aşa cum noi te vrem. Trebuia să te lăsăm să putrezeşti în Evul Mediu ca alchimist, "doctor Hieronimus"! De ce nu ne spui că mai există o soluţie?

Uliet păli:

- Ar fi o crimă! - articulă el. Prin Tratatul Perpetuu deversarea dezastrelor (transferul lor) în timp este interzisă. Asta înseamnă poluarea istoriei, a trecutului.

- Trecutul nu ne interesează, inginer Uliet! Şi nici sentimentalismele! Reţine! Eşti un naiv!Crezi că avem chef

acum de un scandal, în preajma alegerilor? Vom transfera totul (şi arătă cu degetul balta de foc) cu grijă, undeva în preistorie, departe (au existat atîtea catastrofe doar!). Vom masca acţiunea perfect, în aşa fel încît să nu se observe nimic. Tu vei găsi, Uliet, adăugă generalul, momentul istoric. Departamentul Special, începînd de azi, îi stă la dispoziţie (zicînd aceasta generalul se întoarse către Gray, responsabilul resortului). Toate călătoriile temporare de agrement se suspendă. Ei, ce zici, Uliet? Ştii bine că la transfer efectele fenomenului se diminuează.

Inginerul îi privi pe fiecare ca şi cînd atunci i-ar fi văzut întîia oară. îşi desfăcu încet ecusonul auriu de la piept:

- Nu pot să fac această crimă. M-aţi exilat de două ori pînă acum. Aşa am început să iubesc lumea aceea de care vouă vă e teamă: trecutul. Acel trecut a fost odată viitor.

- Vrei să fii din nou exilat?

- Nu mă supun ameninţării. Voi sînteţi doar simpli negustori de război. Eu sînt cercetător.

Era prea mult.

- Likeris, se întoarse generalul, stacojiu, către omologul savantului. Îţi încredinţez sarcina transferării în timp a acestui eveniment. Şi pe aceleaşi coordonate temporale, transferul inginerului Uliet! În acelaşi loc şi timp!

Celălalt se înclină.

- Vei lua locul lui Uliet în cadrul echipei de cercetare. Imediat!

Ochii lui Likeris străluciră.

- Vă salut, adăugă scurt, generalul.

Părăsiră cu toţii încăperea.

Uliet rămase ultimul.

Privea adînc, lipsit parcă de voinţă, fierberea lentă a "supernapalmului". Unde aveau de gînd să-l expedieze? Ce victime aveau să facă? "Nevinovaţii platnici ai istoriei, gîndi el, care vor fi aceştia?"

Simţi o ură cumplită faţă de cei care nu urmăreau, de secole şi secole, decît împrăştierea durerii, morţii şi neînţelegerii între oameni.

"Poate odată cei mulţi îi vor cunoaşte şi cineva o să-i exileze în preistorie pe ei, pe toţi aceşti negustori de război!" - îşi zise.

Se simţi apucat de ambele braţe. Abia atunci îşi dădu seama că doi militari ai Serviciilor de Exil, în salopete negre, cu insigne strălucitoare pe piept, îl flanchează. Se lăsă dus de ei... Ştia ce urmează: fusese exilat în trecut de atîtea ori!...

***

Se trezi undeva pe un chei primitiv, în mijlocul unor oameni care vorbeau o limbă rustică şi barbară. Nu-i trebui mult pînă să-i prindă înţelesul. Imagini vechi, uitate, se dezmorţeau în conştiinţa lui.

- Spune-mi, prea bunule părinte, opri el pe un bătrîn, înfăşurat în togă, cu părul alb, unde mă aflu? Abia am venit cu o corabie şi m-am simţit tare rău, am zăcut tot drumul! - minţi el.

Bătrînul privi cu luare-aminte straiele lui şi spuse:

- Te afli, străine, pe pămînt latin, în prea-fericitul oraş Pompeium! Acolo, în faţă, muntele acela ce fumegă este Vezuviul.

Uliet îl privi pe bătrîn parcă fără să-l vadă.

În ochii lui larg deschişi apăruse o negură ciudată, apele privirilor i se întunecară de încordare. Simţea primejdia. Gîndurile îi alergau sub tîmple. Pogorau în vuiet ropotitor prin secole, urcau prin milenii, căutau... Mii, sute de mii de date îi treceau prin minte în acele clipe. Creierul său lucra febril: "Pompei... Pompei... Vezuviu... Italia... antichitatea... cataclism..."

Brusc, îl prinse pe bătrîn de piept şi-l trase spre el, fără să vadă mulţimea care începuse să se adune în jurul lor:

- În ce an sîntem?

- Să te ocrotească zeii! - răspunse bătrînul înfricoşat, dîndu-şi seama că are de-a face cu un nebun, sîntem în anul 79!

Îi dădu drumul bătrînului şi-şi acoperi faţa cu mîinile...

NĂVĂLITORII DIN TRECUT

Ultimele raze ale soarelui mai pîlpîiau încă pe cerul roşiatic dinspre apus şi încă nu se stinseseră, cînd umbrele nopţii prinseră, brusc, contur, umplînd cărările pădurii de arini, tufişurile, cîmpia (cît se putea vedea printre copaci), şi oglinda liniştitît a lacului, cu misterioasa lor prezenţă.

Vlad remarcă, din primele momente că Nely se schimbase.

- Dar ce, ţi-e teamă? - o întrebă el.

Ea se nelinişti brusc:

- Nu trebuie să ne prindă noaptea departe de sat!

Fusese o zi frumoasă (printre ultimele, ale lungii vacanţe de vară), făcuseră plajă, mîncaseră mure albastre de zăvoi, dulci ca mierea şi se îmbăiaseră în apa limpede a rîului.

Vlad iubea aceste locuri ciudate şi mai ales o iubea pe Nely - aducea o prospeţime, o frumuseţe pură, cuvintele, gesturile ei pline de naturaleţe nu aveau pereche. Vlad abia aştepta să termine facultatea, să o ceară în căsătorie şi să o ducă în Bucureşti cu el.

- Dacă mă iubeşti nu trebuie să-ţi fie teamă de mine! - glumi el.

Ea îl privi însă cu o seriozitate severă. Îi puse repede degetul pe buze, şoptindu-i:

-Te iubesc şi nu mi-e teamă de tine! Dar locurile acestea sînt ciudate!

- Cum, Nely, spuse el simţind că nu-şi poate controla zîmbetul, crezi, acum, în timpurile noastre, în aşa ceva?

- Tu nu ştii... Aici...

Se opri. Se vedea că discuţia o neliniştește dar, contrariat de acest aspect al lucrurilor (neştiut de el pînă acum), Vlad încercă s-o atragă în discuţie pe mai departe:

- Ei, aici... Spune!

Îşi ridică repede ochii spre el:

- Nu trebuia să întîrziem! Pe aici, adică între cotul rîului şi pădurea de sălcii... rătăcesc cei care au dat foc vechii aşezări din vale şi au ucis femei, bătrîni şi copii, fără alegere. Bunica mea era însărcinată şi, înainte ca ei s-o împuşte, i-a blestemat să nu aibă niciodată odihnă...

- Bunica ta?...

Dar fata tăcuse, învăluindu-se într-o tăcere de nepătruns. Brusc, Vlad își aduse aminte de unele zvonuri neverosimile pe care le auzise, de niște întîmplări stranii care se petreceau (ori se petrecuseră) în sat.

- Ei, ești prea sensibilă! - spuse, luînd-o pe fată de umeri, dar simți cum, fără voie, i se transmite și lui o îngrijorare subită, un sentiment neplăcut, pe jumătate aparținînd instinctului, care- l vestea că îl așteaptă o primejdie iminentă.

Fata isprăvise cu îmbrăcatul și își împacheta costumul de baie. El își trase tenișii pe picioarele goale și își încheie strîns centura.

- Ai tăi vor suspecta întîrzierea! - spuse el cu sinceritate prietenească, transformată pe jumătate într-un compliment cu aluzii pe care le faci doar unei fete extraordinar de frumoasă și de cuminte.

- Au încredere în mine! - răspunse ea.

- Și eu.

Nu mințea cînd spunea aceste cuvinte. Niciodată nu simțise pentru o fată mai multă afecțiune și prietenie. Îi mîngîie părul blond, des ca peria, tuns băiețește și o sărută pe obrazul catifelat.

Drumul trecea prin pădurea de arini, apoi urma un timp malul rîului, după care ajungea în largul cîmpiei. Odată ieșit din pădure, cam la vreo trei Kilometri depărtare, vedeai luminile satului.

Mergeau tăcuți. Luna plină strălucea cu o neobișnuită putere peste vîrfurile negre ale copacilor care se înălțau în liniște către ea. Din cînd în cînd, cîte o creangă uscată, așezată de-a curmezișul drumului, troznea înăbușit sub picioarele lor. În chip cu totul neobișnuit, Vlad se simțea cuprins de un sentiment de incertitudine, necunoscut. Odată se opri chiar din mers, întrebînd-o pe Nely dacă sînt pe drumul cel bun. Ea confirmă tăcută din cap. Cu toate acestea luminile satului nu se zăreau, copacii, în loc să se rărească se îndeseau, întunericul devenea tot mai adînc. O boare rece se porni să sufle dinspre rîu și Vlad se înfioră. Cărarea îi scoase într-un luminiș și se opriră. Lumina lunii părea mult mai slabă acum și mult mai albă. Ridicînd privirile spre cer simți că îl cuprinde amețeala:

- Nely, șopti, fără să țină seama de faptul că fata s-ar fi putut speria, mă înșel eu sau cînd am plecat de la rîu era lună plină?

Contrar așteptărilor lui fata își păstră calmul:

- Nu, te înșeli, spuse ea. Cînd am plecat de la rîu luna era în primul pătrar.

- Atunci?...

Tăcu şi căzu brusc pe gînduri. Ce se întîmpla? Văzu în depărtare, pe cer, nori cu forme misterioase, rîul se auzea curgînd în dreapta lor. Pădurea de arini la fel, doar noaptea parcă era mai rece. Dar luna, pădurea, erau, într-adevăr, cele pe care le ştia? Era oare aceeaşi noapte sau trecuse în alta?

- S-ar putea să ne întîlnim cu ei...

Cuvintele misterioase ale fetei îi treziră atenţia:

- Cu ei?

- Da. Tatălui meu i s-a întîmplat asta odată, demult, pe cînd era tînăr, tot aşa într-o noapte...

Privi ceasul: era trecut de orele unu. Acum Vlad se simţea, într- adevăr, complet dezorientat.

- Ciudat! - spuse el. Parcă am fi poposit, dintr-odată, în altă vreme.

Vru să spună ceva despre timpul care trecuse atît de repede dar nu mai apucă s-o facă: liniştea nopţii fu zdruncinată de vuietul unor motoare puternice.

Şi el şi Nely rămaseră nemişcaţi.

Undeva, în largul cîmpiei, din cîte putură desluşi printre copaci, începură să se aprindă şi să se stingă lumini puternice. Vîntul aducea pînă la ei frînturi de cuvinte neînţelese.

- Sînt tractoarele C.A.P.-ului, cred! - zise Vlad.

- Nici să nu te gîndeşti!

Şi deodată luna, care pînă atunci fusesse pe jumătate acoperită de nori, ilumină cu toată puterea cîmpia. Drumul îi scosese chiar la marginea culturilor, satul era probabil undeva în stînga, fiindcă într-acolo se înălţau spre cer flăcările uriaşe ale unui incendiu mistuitor. O clipă orizontul parcă se înclină brusc şi pe fundalul său însîngerat Vlad văzu siluetele tancurilor. Crezu la început că este victima unor halucinaţii dar urechea lui de fost militar care făcuse armata la "blindate" prinse scrîşnetul atît de cunoscut al unei şenile pe piatră şi nu mai avu nici o îndoială. Lumina puternică a unui proiector mătură cîmpia şi-i prinse pentru o clipă în conul ei. Instinctiv, o îmbrînci pe Nely cu putere şi se aruncă la pămînt lîngă ea. Cteva secunde mai tîrziu un snop de gloanţe lovi cu plesnet sec trunchiurile copacilor din apropiere. Frunze şi rămurele secerate căzură pe ei. Vacarmul rafalelor de mitralieră cutremură adîncurile nopţii.

- Sînt nebuni! Trag în noi!

- Taci! spuse fata. Poate că nu ne vor descoperi!

Era înspăimîntată dar cu toate acestea nu intrase în panică.

- Un singur lucru să ştii, spuse ea. ţine-mă strîns, aproape de tine! Vor încerca să ne despartă - să nu-i laşi!

- Bine, dar lămureşte-mă: ce se întîmplă?
- Ssst! Ai răbdare Vei vedea!

In depărtare tancurile se opriseră. Sosea pînă la ei un miros de benzină, insistent şi pătrunzător. Farurile se stinseseră, chiar şi lumina proiectorului încremenise fixată într-un singur punct, la vreo sută de metri de ei. Continuau să stea nemişcaţi, ascunşi în iarba înaltă, înapoia unui pîlc de copaci cînd deodată, ca într-un coşmar, o voce amplificată pluti hăulind prin noapte pînă la ei:

- Hei, Du! Komm hier!*

Incendiul se înălţa sinistru deasupra orizontului. La lumina lui, Vlad putu distinge pe turelele tancurilor crucile negre. Simţi un fior de ghiaţă pe şira spinării.

- Trebuie să ajungem dincolo de rîu! - şopti el fetei. Le va fi greu să treacă prin vad cu tancurile.
- Trebuie să ne mişcăm cu mare grijă!
- Spune-mi, adăugă el pe acelaşi ton scăzut, nu cumva visez?
- Nu tocmai! N-am timp să-ţi explic. Oricum, dacă vrei să-l iei aşa, ţine cont: e cel mai primejdios vis pe care l-ai putut avea!
- Sînt naziştii? - arătă el cu capul siluetele negre ale tancurilor.
- Da!
- De unde vin?

Ea ezită o clipă urmărind gînditoare împrejurimile, rămînînd cu privirile pierdute în depărtare:

- Vin din trecut!...

Duduitul unei motociclete grele, tot mai puternic, se detaşa brusc de celelalte zgomote ale nopţii şi Vlad văzu farul stropind din mers drumul cu o lumină gălbuie şi murdară. Exact în acel moment simţi în ceafă ţeava rece a unui pistol.

- Oben! Schnell! ** -auzi o voce metalică.

Se ridică încet, fără să dea drumul lui Nely.

- Oben die Arme!***

Vlad se întorse încet, fără grabă.

In faţa lui stăteau trei siluete. După căştile a doi dintre ei şi cascheta celui de al treilea, după armamentul pe care-l purtau, după cizme şi centuri, s-ar fi putut trage concluzia, nu tocmai sigură, că sînt militari. Ceeace purtau ca îmbrăcăminte cu greu s-ar fi putut numi "uniforme". Erau doar haine demult uzate, repeticite, rupte pe alocuri, legate cu sfori în loc de nasturi, tocite de mul-

---

*- Hei, tu! Vino aici! (în lb. germană)
**- Sus! Repede! (în lb. germană)
*** - Sus mîinile! (în lb. germană)

tul purtat. Cel care purta caschetă mai avea pe umăr un epolet atîrnînd într-un singur nasture, gata să-i cadă. Fie din cauza luminii slabe, fie din cauza murdăriei, pe el nu se mai putea distinge în afara unei împletituri plesnite nici un însemn. Toţi trei erau nebărbieriţi. Pe feţele lor scofîlcite totul părea încremenit ca o mască. Numai ochii le ardeau, cuprinşi parcă de febra unei boli mistuitoare.

Îi îmbrînciră către drumeagul de ţară. Din cînd în cînd vorbeau răstit. De mai multe ori Vlad simţi în coastă ţeava metalică a armei celui care îi escorta. Căutînd să privească înapoi primi între umeri o lovitură cu patul pistolului, atît de cumplită încît înaintea ochilor îi scăpărară fulgere verzi şi simţi că-şi pierde cunoştinţa. Instinctiv se agăţă cu toată puterea de Nely.

Cei care-i capturaseră erau probabil o grupă înaintată de cercetare.

Ajunseră într-un tîrziu la tancurile care staţionau în mijlocul cîmpiei. Un ofiţer în ţinută de campanie (fără îndoială era un ofiţer) ceva mai bună decît a celorlalţi, cu binoclul atîrnîndu-i de gît, se apropie de ei. Pe buzele lui subţiri apăru un zîmbet impersonal. Cu toate acestea în ochii lui, în ciuda luminii difuze a lunii se citea o îngrijorare stranie. Vorbea greu românește, dar vorbea:

- Hei, du! Întreb tine: încotro Buzău? Dacă minţi, kaput!

Făcu un gest ameninţător cu pistolul. Ceilalţi militari păstrau o liniște de mormînt urmărind cu sufletul la gură scena. Unii dintre ei deschiseseră obloanele tancurilor şi stăteau aşa pe turele.

Vlad descifra în ochii celui care-l întreba de Buzău urma unei speranţe nedefinite care-l făcea să aştepte crispat răspunsul. Se hotărî să nu riște.

- Unde e nordul? - întrebă el.

Ofiţerul tresări:

- Acolo ist! - articulă el arătînd cu mîna către zona incendiului peste care sufla vîntul ducînd cu el în tăriile nopţii jerbe strălucitoare de scîntei.

- Ţinînd drumul care duce în sat, către nord, ajungeţi în Focşani!

- Ja! Ja wohl! Focşani! Ja! *

- În stînga sînt munţii Vrancei!

- Ja! Ja! - aprobă celălalt cu putere. Acolo doreşti treçem munte in Hungaria! Cît de repede! Foarte repede! Încă din 24 august trebuia fim la frontier.

- Cum? - spuse el.

- Gura! Nu fă pe prostu', partizane!

---

*- Da! Înţeleg! Da! (în lb. germană)

Simţi o lovitură puternică peste gură.

- Du-te dracului, Kurt! - strigă cel care-l chestiona. Am să ţi-i dau să-i împuşti dar mai întîi să-i întrebăm cum putem ieşi din aceste locuri blestemate!

Deşi cuvintele fuseseră rostite în germană, Vlad cunoştea limba, le înţelesese sensul, dar nu se trădă. Cu toate că fantastica întîmplare îl năucise complet îşi dădu osteneala să se orienteze întrucîtva. Era clar că o subunitate germană de tancuri se rătăcise în zonă. dar cînd se petrecuse această întîmplare? Căzuse oare într-o falie temporală? Ori ei veniseră pentru el în timpul prezent? Şi da şi nu!

- În partea opusă, continuă el cu voce tare, e Bacăul!

Se lăsă o linişte de moarte. În lumina fantomatică a lunii chipul ofiţerului se făcu brusc şi mai alb. Îl apucă de gulerul cămăşii:

- Nu! Nu spui şi tu "tot înainte, drept înainte", ca ceilalţi! De mult mergem aşa! Tu nu ştii! "Tot mereu către sud!" Mereu mergem sud şi tot mereu înapoi!

Mînia, ura, disperarea, toate aceste sentimente se amestecau cu violenţă în privirile lui. Şi cu toate acestea, Vlad spuse:

- Urmaţi drumul spre sud. Peste cîteva ore, spre dimineaţă, sînteţi în oraşul Buzău!

Se făcuse linişte în cer şi pe pămînt. Incendiul îşi micşorase puterea la orizont, adierea de vînt se topise, prin pînza zdrenţuită a norilor lumina întîielor stele căzu pe chipurile lor istovite.

Un soldat ba nu, aproape umbra unui soldat se apropie cu paşi împleticiţi de el. Spre marea surprindere a lui Vlad acesta vorbea foarte corect româneşte:

- Cum? - întrebă el cu chipul răscolit. Ai spus "dimineaţă"? Deci mai există pe lume dimineţi şi zile cu soare? Nu te înşeli?...

Vocea îi era aproape şoptită. Se întoarse spre comandant:

- Domnule locotenent! A spus "dimineaţă"! Aţi auzit? O, Doamne, de cînd n-am mai văzut dimineaţa!...

Dar dintr-o dată calmul făcu loc unei furii oarbe.

În ochii celui căruia i se spunea locotenent străluci lumina demenţei. Îl plesni pe Vlad cu atîta putere peste faţă încît acesta simţi în gură gustul dulceag al sîngelui. Ofiţerul se întoarse şi dădu o comandă. Obloanele grele ale maşinilor de război se trînteau şi se deschideau mereu cu bufnete înfundate, grele. Alte glasuri repetară cuvintele, se auzeau paşi grăbiţi, bocancii grei se loveau de pietre.

Comenzile, lătrate în limba aceea dură, barbară, ordinele, răsunau aspre, biciuitoare, mustind de o mînie străveche, îndreptată împotriva întregului neam omenesc, plină de o ură cumplită împotriva întregii lumi, întrecînd în vechimea ei însăşi neamul german, căci izvora cu mult mai de departe decît el, din adîncurile întunecate ale copilăriei omului, cînd acesta era o fiară, sfîşia cu dinţii şi dormea prin peşteri cu bîta şi cu piatra sub căpătîi. Părea că ura aceea, atît de mare, le umple sufletele, dă pe dinafară şi-i înnebuneşte. Motoarele tancurilor răbufniră în vaier prelung scuturînd pămîntul cu puteri înzecite. La lumina farurilor puteau vedea întreaga cîmpie.

Cineva încercă să-l despartă de Nely dar Vlad o apucă pe fată atît de strîns de mînă încît fură lăsaţi în pace. Răsună un hohot de rîs. În faţa lor, cu mînecile suflecate, apăru militarul cu cascheta, care-i descoperise în zăvoi şi care se numea Kurt. Purta în mîna dreaptă un pistol. Nu se grăbea. Şi după calmul pe care-l avea, după zîmbetul tăios din colţul gurii, se putea înţelege clar ce voia. În ochii lui lucea nebunia şi în ei Vlad citi condamnarea lor la moarte.

Instinctiv, Nely se strînse în el:

- Priveşte! - şopti ea.

Într-adevăr, cel din faţa lor scosese încărcătorul pistolului; zîmbetul sadic îi dispăruse dar pe chipul lui îşi făcuse loc o încordare concentrată în urmărirea unei activităţi pe care el o făcea cu o meticulozitate ce trăda deopotrivă pasiune şi un înalt şi sinistru profesionalism: încărcarea cu cartuşe a pistolului.

Vlad privi în jur. Trăia un coşmar? Era posibil oare ca acest sumbru incident să dureze şi să se consume astfel? Puteau fi oare executaţi? Simţea că-şi pierde minţile. Ce se întîmpla?

Fata privea îngrozită, ca hipnotizată, pe cel care acum îndreptase arma asupra lor. Pe fundalul întunecat al nopţii incendiul căpăta o neobişnuită virulenţă. Vîntul se porni să sufle din nou, stelele păliră. Glasul soldatului care-l întrebase pe Vlad dacă mai există pe lume zile cu soare se auzi din nou, plîngăreţ şi plin de tristeţe, parcă de undeva din adîncul pămîntului:

- O, herr Gott! O, mein herr Gott! Iarăşi se face întuneric ca-n iad!

Apoi vocea celuilalt ofiţer:

- Grăbeşte-te, Kurt! Lichidează-i şi să mergem! N-avem timp de pierdut!

Ţeava pistolului săltă brusc spre ei. Exact în aceeaşi clipă, Vlad îşi dădu seama, cu stupoare, că ochii lui pu-

teau vedea prin lucruri. Brusc se făcu lumină suficientă. Silueta celui din faţa sa tremură - prin ea el văzu firele ierbii. Întoarse capul: încă vedea în jurul său tancurile cu cruci negre dar în lumina difuză a dimineţii deveniseră şi acestea aproape transparente ca nişte abţibilduri dezlipite de pe carton ori ca nişte obiecte de sticlă scufundate sub apă: vîntul le clătina, acum erau uşoare imagini doar, fără putere, care se destrămau în lumina dimineţii precum nişte plăsmuiri de fum.

- Vlad! - şopti Nely, dispar!

- Da! - răspunse el, fascinat.

Lumina soarelui izbucni cu putere incendiind orizontul, răsfrîngîndu-se în boabele de rouă de pe iarbă ca într-un lan de diamante. Cîmpia scotea aburi, parcă alergase întreaga noapte prin spaţiu iar acum se oprise înfierbîntată, în loc.

- E dimineaţă! şopti Nely. Sîntem în acelaşi loc!

- Aproximativ... Aseară eram lîngă marginea pădurii de sălcii. Cei care ne-au capturat ne-au scos în cîmp...

Nely îl opri în loc şi-l întoarse cu faţa spre ea:

- Vlad! - şopti uimită.

- Ce este?

- Dar eşti lovit!

Izbucni în plîns. El îşi scoase oglinda şi se privi în ea: buza de sus îi era umflată şi plesnită, ochiul stîng îi era vînăt, bluza îi era pătată de sînge...

„.. Aşadar ei existaseră cu adevărat, îi întîlniseră... Monştrii aceia nu fuseseră simple năluciri plăsmuite de întunericul nopţii, închipuiri, deşarte vedenii fantomatice şi fără putere. Femeia aceea (şi probabil că acesta era adevărul) despre care se credea că-i blestemase pusese în mişcare (chiar în secunda împuşcării ei) una dintre acele pîrghii, încă necunoscute ale psihicului uman, descătuşate din tainicele puteri cerebrale şi făcuse în aşa fel încît ucigaşii ei şi ai copilului pe care ea încă nu-l născuse îşi primiseră pedeapsa: mişcîndu-se în acelaşi cerc temporal, fuseseră izolaţi pentru totdeauna în acea capcană, condamnaţi la o nemurire damnată, fără odihnă, purtaţi de întuneric într-o eternă hăituială şi rătăcire, în afara lumii şi vieţii, precum şi trăiseră de fapt, odinioară. Din cînd în cînd capcana se deschidea datorită unei neglijente imperfecţiuni şi pentru scurt timp ei năvăleau în prezent. Apoi refluxul îi ducea înapoi, ca pe nişte gunoaie, în largul mării nopţii...

Apa rîului era cristalină şi rece. Vlad se aplecă peste mal şi-şi răcori chipul înfierbîntat în ea. În adîncul undelor curate zvîcneau peşti argintii... Era o dimineaţă plină de pace.

LANSAREA

Megalopolisul îşi întinde tentacular în noapte bulevardele largi, nesfîrşite, în sute de direcţii, zgîrie-norii par coloane sclipitoare, imenşi faguri luminoşi, aşezaţi pe verticală. Ici, colo, pieţe uriaşe în care tronează havuzuri şi statui bizare, dormitează în întuneric; privite de sus (şi Daant le-a văzut deseori) par, în mările de lumină ale oraşelor, nişte insule de noapte.

Limuzina lungă, oficială, străbate bezna ca un bolid, măturînd-o din calea ei cu lumina farurilor. Pe antecapotă, la centru, se zbate în zăpuşeala fierbinte a nopţii tropicale, pîrîind ca o morişcă de lemn, drapelul mic cu însemnele Consiliului Absolut pe el.

Enhet trece din nou pe altă bandă de circulatie.

Oraşul pare pustiu în nesfîrşirea lui, ori părăsit de curînd...

Stînga... dreapta... schimbare de sens... Un labirint, un carusel ameţitor. Daant închide ochii şi se lasă pe spate în fotoliul cu perne lichide:

- Mai repede!

Enhet nu răspunde. Chipul lui de etiopian pare cioplit în marmură neagră - nici un muşchi nu îi tresare pe faţă. Doar ochii îi lucesc straniu în reflexele fosforescente ale aparatelor de bord. Ca într-o clipă de neatenţie apasă pe clapa de viteză ce poartă însemnul VIII şi automobilul ţîşneşte înainte deodată, într-un vaier sfîşietor de sirenă ca un animal înebunit de durere. Pavajul se năpusteşte sub roţile maşinii, bulevardul se deşiră ca un interminabil fir smuls din caierul nopţii.

- La bază a început numărătoarea inversă, rosteşte Enhet fără să se întoarcă.

Daant îşi aruncă privirile spre cadranul alburiu al cronometrului.

- Da. A trecut de douăzeci şi patru...

De o parte şi de alta a comunicaţiei, în depărtare, clădirile imense iau forme fantastice sub jocul de lumini colorate al reclamelor care se sting şi se aprind ritmic undeva sus, deasupra de tot, pe acoperişurile pierdute parcă printre stele. De pe un panou (sau afiş) pictat în culori ţipătoare, lipit pe soclul unui stîlp de beton, farurile dezvăluie nişte litere roşii adunate într-un cuvînt care explodează pe retine, orbitor:

"RĂZBOI"

Enhet conduce cu o abilitate extraordinară.

La intersecţii, patrule militare în ţinută de campanie veghează lîngă maşinile blindate de luptă, care aşteaptă greoaie, sumbre, ameninţătoare... Arar, ordine alunecînd pe reţelele invizibile ale eterului le mişcă din loc în loc după o logică neştiută, secretă. Huruitul şenilelor scrîşneşte în auz. La videosonul de bord vocea crainicului rosteşte monoton, impersonal: "... într-un conflict nuclear fiecărui militar mort îi revin, după calcule, două mii de civili morţi... miliarde victimele radiaţiei... basmul supravieţuirii... adăposturi nucleare..."

Daant ascultă, cu ochii pe jumătate închişi. Un cuvînt se repetă mereu, metodic, pretutindeni, pe toate canalele, în mijlocul haosului, al pulsaţiei ascunse a oraşelor. Un cuvînt înspăimîntător, spectral:

"RĂZBOI"

... Ca într-un film derulat vede Palatul Cosmosului, agitaţia mulţimilor vuitoare. Ieri, în faţa lui, militari desantaţi de pe transportoare blindate împrăştiau oamenii care strigau: "NU VREM RĂZBOI PE PĂMÎNT! NU VREM RĂZBOI ÎN COSMOS!"... Căştile de metal ale militarilor luceau rece şi sumbru în lumina asfinţitului...

- Controlul!

Tresare. Enhet înfige brutal picioarele în frîne şi trage cu toată puterea de leviere. Roţile se tînguie pe pavaj izbindu-se de bordură, pulverizînd-o. Centura de siguranţă îl sugrumă. A oprit. Încearcă să distingă ceva în bezna de afară dar nu vede decît nişte discuri de lumină roşie agitîndu-se dezordonat. Paşi repezi şi zgomote reci de echipament: "STAI!".

- Am actele pregătite! - spune Daant.

Faza mare... Faza mică... Două conuri de lumină pipăie bezna, se întind, se retrag... Cizmele, cu tălpi grele, ţintuite, ale ofiţerului, lovesc pavajul în cadenţă. Se apropie de maşina din faţă, aplecat puţin - cozorocul îi ascunde ochii. Pistolul luceşte ameninţător în dreapta lui.

Primeşte actele în mîna înmănuşată. Lumina orbitoare a lanternei militare le scurmă crîncen chipurile mutîndu-se din cînd în cînd pe fotografiile de pe legitimaţii. Minutele par ore...

"LIBER"

Şi iarăşi, goana infernală către Cap Epsilon, mai departe, mereu mai departe, spre ocean.

- Războaie! - şopteşte Daant. Uneori mai sper că vor înţelege dar cineva nevăzut îmi şopteşte parcă: "Renunţă! Cine mai gîndeşte ca tine? Lumea s-a schimbat, nu mai este cum o ştiai tu, care ai încărunţit pe drumuri stelare. Astăzi politicienii mînuiesc de toate, chiar ideea unui război-cataclism!" Mi se perindă prin minte anii Lungilor Conflagraţii... Miliarde de militari care au pierit în ultima eră zadarnic... Războaie crude şi laşe, fără onoare, fără eroi! Războaie din trecut şi din viitor însoţindu-ne civilizaţia ca un lung şi ameninţător convoi de blesteme şi spaime! N-am învăţat din ele nimic! N-am devenit nici mai înţelepţi, nici mai buni!...

Un surîs amar îi flutură pe buze şi se stinge.

- Închide aparatul! Mi se face rău cînd ştiu că cel care vorbeşte se află la patru sute de metri adîncime, în adăpostul lui subteran, ca un şobolan.

- Vom fi opriţi iar...

Cuvinte... Bocănituri de cizme pe pavaj. Aceeaşi lumină izbindu-le fetele. Rîsete confuze: "Ia priviţi, domnule căpitan: Remt Daant, astropilot clasa I". Hohote... Căderea în barbarie... Cuvinte greoaie... oarbe... "Cerule! Ne îndepărtăm de ce-am fost!" - îşi zice Daant.

"LIBERI"

Chipurile celor din postul de control lunecă pe lîngă geamurile portierei undeva în urmă, impasibile, de parcă ar fi de carton...

Oraşul a rămas departe, limuzina zboară pe megastradă, ca o cometă, către Cap Epsilon. În dreapta, înapoia digului, se frămîntă oceanul, întunecat şi pustiu, întins pînă departe în inima nopţii.

- Mănînc㠄! Eşti obosit!

Daant nu se mişcă. Foşnetul motoarelor se aude înapoia lor măcinînd tăcerea.

- Îi urăsc! - articulează el. Îi urăsc pe toţi!...

- Pe cine?

- Urăsc pe toti aceşti "Cartofori" jucînd viaţa la masa vieţii. Jucînd pe viaţă şi pe moarte! Cumpărînd şi vînzînd RĂZBOIUL, urmărind cursul lui la bursă, stocînd în pachete spaimele şi vieţile noastre, ca pe nişte acţiuni jucate la risc. La un singur risc. Cel mai mare, cel mai ameninţător: RĂZBOIUL!

Tăcere. Noapte sfîşiată de lumini sălbatice, dure. Enhet, aplecat peste manşă... Vocea lui Daant scrîşneşte:

- Ne-au aruncat înapoi cu secole!

- Nu te mai gîndi! Ai o misiune dificilă. Reţine acest lucru!

- Misiune?... Ah, da, misiunea...

Zîmbeşte. Şi deodată trăsăturile chipului său capătă grimasa durerii:

-Tu nu ştii... Sau poate ştii: am fost printre primii care au încercat să dureze un capăt de pod, acolo, departe, peste stele!... Puteam să ne extindem pînă acum oricît am fi vrut, într-un secol am fi avut la picioare întreaga galaxie. Am fi putut coloniza pămînturi fără de număr!... N-am făcut-o. Ne-am înarmat...

Ochii stranii ai celuilalt, îl măsurară pe furiş, cu atenţie:

- Nu ai încredere în viitor?

- Totdeauna am spus: "viitorul sîntem noi!"... Voi colinda iarăşi printre stele, alunecînd sau urcînd, mereu mai departe, biet mesager însingurat, al unei civilizaţii pline de contradicţii. De ce? Dorinţa de cunoaştere nu e singura. Şi ştiu că nu este singura, ea, şi mai ştiu că EI sînt din ce în ce mai aproape şi că îi voi întîlni în curînd.

- Se poate să plăteşti cu viaţa acest lucru!

- O, nu acesta ar fi lucrul cel mai rău, te înşeli dacă tu crezi asta. Fiindcă şi aripile mele se pot frînge odată, nu mă tem, în egală măsură preţuiesc moartea şi viaţa, dar numai MOARTEA ACEEA!

- Atunci?

- Mi-e groază şi mă tem de clipa aceea...

Glasul îi este şoptit, cuvintele i se zbat ca nişte păsări speriate. Umerii i se lasă ca sub apăsarea unei poveri uriaşe.

Etiopianul stă aplecat peste maşină. Scrutează încordat bezna.

- De ce? - întreabă el, aparent dezinteresat. Ţi-e teamă de întîlnirea cu o altă civilizaţie?

- Cu ce să-i întîmpin? Ce să le spun despre noi? Priveşte în jurul tău: arme, foamete, întuneric, RĂZBOI Ce mesaj să le duc? Din partea cui?

- Nu crezi că eşti prea pesimist? Poate ai avea, totuşi, ceva să le spui. Fie şi numai ce ai vorbit cu mine!

Etiopianul subliniază insinuant cuvintele. Un zîmbet complice, încurajator, îi luminează ochii pieziş, parcă ciopliţi în diamant auriu:

- Iată Cap Epsilon! Îţi doresc succes! Mulţi ar fi vrut să întîrzii la această lansare, să se amîne acest zbor...

Oraşul ocupă cu luminile lui întreg orizontul. Chiar în dreapta se vede baza de lansare a lui SETAT, care pe rampă, e luminată ca ziua. Daant priveşte la cronotron: mai are zece minute; va ajunge la timp.

Enhet conduce cu grijă şi, pentru întîia oară, privindu-l cu atenţie Daant îşi dă seama că nu ştie nimic despre acest om fără de care n-ar fi ajuns niciodată la timp aici, nici cine este, nici de unde vine. Priveşte fascinat mişcările lui precise în care-şi regăseşte întrucîtva propria lui meserie (ciudat!) mişcări corecte, precise, sigure... prea corecte... prea precise, prea sigure, chiar şi pentru cineva care nu a făcut altceva decît să conducă o viaţă întreagă limuzine cu reacţie, nu astronave!

Oceanul se frămîntă înapoia lor acum, dincolo de dig, agitat şi pustiu, întins pînă departe în inima nopţii...

FUGA

Departe, adînc în mine, sub straturi nedecise de vis, nemişcate de ani ori de secole ori de milenii, acolo doarme întreaga mea taină - atît de bine ascunsă că însumi eu am uitat-o şi de abia o mai simt. Gînduri fugare prin mintea mea trec şi somnul meu se deapănă rece şi greu. Alte şi alte straturi se suprapun în uitare sedimentîndu-se, trăirile mele, ori poate ale altora, se prăbuşesc puternice ca nişte verzi păduri sub noroiul atîtor impresii, conservînd în adîncul raţiunii cărbunele energiilor viitoare...

Ochii mă dor de cîte văd dar nimic nu pot spune. Am fost înger şi demon iar aripile nu mi-au lipsit niciodată; am fost rege şi sclav, preot şi soldat, bogat şi sărac, rînd pe rînd, am fost sînge şi apă, bărbat şi femeie, noapte şi zi - am ucis pe nedrept şi am ispăşit pedepse din greşeală; inima mi-e sătulă de neîmpliniri şi iubiri, de nepreţuite prietenii ori josnice trădări...

Privirile mele ştiu drumurile stelare, urechile mele cunosc muzica sferelor, de necuprins e înţelepciunea!

Am fost dispreţuit şi adorat, am fost căldură şi frig, am fost ucis şi am înviat, am putrezit şi am înflorit, iară şi iarăşi, prin moarte ridicîndu-mă peste moarte şi egalîndu-i pe zei!

Şi văd acum, pentru întîia oară, cum în pieptul meu începe a zvîcni OBOSEALA - o, lucru ciudat aducător de durere, care îmi aminteşte destrămarea, mie, cel care am fost martor atîtor destrămări!...

Cu un singur gest aş face să se aprindă planetele, să se stingă sorii, să se oprească din mersul lor galaxiile, să dilat timpul şi spaţiul ori să le comprim - prefer însă să mă închid în sine- mi şi să ascult...

Adeseori, dragul meu, mă întorc înapoi de-a lungul infinitei mele vieţi. Din loc în loc firul ei e aproape rupt - trec de-a lungul lui fără să mă opresc, lunec spre adîncuri, mai mult şi mai mult, pînă simt că mă-năbuş şi atunci, cu un zvîcnet ţîşnesc spre suprafaţă asemeni scufundătorului; oglinda singurătăţii mele se sparge în mii de cioburi şi-mi umplu pieptul setos cu limpedea şi proaspăta bucurie!

Cînd privesc nu privesc şi cînd vorbesc nu vorbesc, dragul meu - ascult vuietul valurilor în adîncul meu, lovindu-

se de ţărmi transparenţi, vibraţia pietrei, foşnetul ierbii, cîntecul rotitorilor sori - privirile mele se umplu de lumina lor care se strînge atît de multă şi grea că a devenit o povară pentru mine şi cu durere simt că va trebui să mă lepăd de ea.

M-am strecurat din atîtea timpuri ale nimicirii, am purtat atîtea nume că nici eu nu mai ştiu pe cel adevărat; am înflorit de atîtea ori şi m-am scuturat că mi-e dor să mă întorc în rădăcini dar timpul nu mă lasă.

Nefericiţi acei care n-au nici vatră nici neam - dar eu, care n- am nici măcar un timp al meu?... Rătăcitor prin ani ei mă zgîrie tot atît cît firul de nisip zgîrie diamantul şi, deşi vin de atît de departe, mă mai ning încă, arar, dureroase şi dulci, amintiri ciudate din lume mea, care cine ştie prin ce minune mă mai regăsesc!...

Şi toate astea vor rămîne aici, fără a fi ştiute de cineva vreodată, toate astea nu le poţi scrie, dragul meu, tu, deşi scrii mereu, nu le poţi vedea, deşi mă priveşti atît de ciudat... Nu le poţi auzi deşi m-ai ascultat de atîtea ori...

...Şi oboseala îmi cuprinde trupul ca o boală cu care el n-a mai avut de-a face şi pe care nu mai are putere... s-o-nvingă!...

UN CAPĂT DE POD...

Ocup singur un capăt de pod, un capăt de pod atît de îndepărtat, pe care niciodată nu voi încerca să-l traversez şi, deşi nu este nevoie să-l apăr (căci nimeni nu-l atacă), n-am să-l părăsesc (fiindcă n-am unde mă duce).

Stau aici şi privesc peste întinderile fără sfîrşit. Acum vîntul s-a liniştit iar dunele au aspectul valurilor unei mări care a încremenit brusc, în plină frămîntare. Ochii mei contemplă o imagine plină de tristeţe şi totodată, de o copleşitoare măreţie.

Au plecat. Sînt ultimul. Uneori privesc întinderile galben - cenuşii parcă fără sfîrşit, apusurile sîngerii. Alteori mă închid în bibiliotecă. Sufletul meu este amar, mai amar decît frunzele roşii ale krelittei, planta cu gust de fiere. Pentru a amăgi trecerea zilelor, ca să am impresia că (vai!) nu fac în zadar umbră pămîntului (adică nisipului, căci pămînt n-am mai văzut de mult), m-am hotărît să-ţi scriu aceste rînduri, Hoolgen, deşi este puţin probabil ca ele să-ţi pice vreodară în mînă.

Tu trebuia să vii anul acesta. Adeseori, în nopţile limpezi de vară privesc cerul căutînd să disting printre stelele ce-l năpădesc, săgeata argintie a navei tale. Dar nu te văd. Întîrzii şi tu , prietene, şi nutresc în inima mea în acele momente nelegiuita speranţă că un accident absurd te-a spulberat în neant, făcîndu-te să crezi, în ultima tresărire de conştiinţă, că mori eroic pentru binele unei omeniri, scutindu-te astfel de reîntoarcerea pe un Pămînt pustiit. Pe un Pămînt pe care omenirea (aceeaşi omenire care te-a trimis printre stele!) nu mai există...

Peste tot în jurul acestei oaze se văd umflături care fac întinderile să semene cu nişte cîmpuri presărate cu muşuroaie. Ai crede, lăsîndu-te dus de imaginaţie, că sub acest nisip roşu de cuarţ,amestecat cu sulfat şi carbonat de calciu, se desfăşoară viaţa activă a unor rozătoare mărunte. Dar, vai, dimpotrivă! Flora şi fauna au dispărut (cu mici excepţii). Movilităţile care par făcute de cîrtiţe nu sînt altceva decît pungi cu gaze, formate, în urma căldurii, sub crusta de nisip - hidoase bube pe trupul sănătos al pămîntului de altădată.

Războiul a fost scurt (căci despre război este vorba), poate mai scurt decît ne aşteptam. Aerodromurile tribului nostru au fost distruse încă din primele momente, deşi,

prin virtutea tratatelor încheiate, eram inalienabili şi complet neutri Cîmpiile verzi, minunatele grădini din Atlantia, au fost transformate în ruguri, căci sute şi mii de sori în miniatură s-au aprins simultan pe întreaga planeţă, declanşînd războiul termonuclear, aici şi în cosmos. În cataclismul care a urmat rîurile au secat, scoarţa pămîntului a plesnit în canioane prelungi, înghiţind megalopolisurile... În mai puţin de cîteva ore totul s-a sfîrşit...

Doth, Marele Maestru, a ordonat armatei să împartă supravieţuitorilor complete de protecţie, izoterme, antiradiaţie. Caii au fost acoperiţi cu valtrapuri de acelaşi tip. Tribul a părăsit vechile frontiere şi ne-am reîntors în pustiul strămoşilor noştri, la Steekolinos (oaza Eternă).

Şi acum mă întreb: de ce a fost să se întîmple aşa? Şi acum, cînd a trecut, oricum, destul de mult timp de la cumplitul dezastru, mă întreb: cum a fost oare posibil acest război al oamenilor împotriva oamenilor?

Şi totuşi, cu cît stau şi mă gîndesc mai mult cu atît mai multe argumente găsesc pentru continuarea unui anume raţionament.

Deschid cărţile bibliotecii, dar nu pot citi decît foarte puţin. Le închid şi le pun în rafturi la loc. Trăieşte în ele o viaţă fascinantă, o viaţă care A EXISTAT dar care acum nu mai e decît între filele lor. Asemeni legendelor poporului nostru! Aşa cum ele ne vorbesc. "El mişcă verigheta şi poarta megică se deschide înaintea lui..."

Ştiinţa şi tehnologia au constituit, secole de-a rîndul, poarta magică prin care omul a încercat să pătrundă în viitor. În necurmatele şi febrilele noastre căutări, am reuşit, de-a lungul timpului, să acumulăm o formidabilă zestre ştiinţifică. Am pătruns în lumea miraculoasă a geneticii, am pus piciorul pe Lună, apoi pe celelalte planete ale sistemului. Copii noştri ştiau să lucreze cu calculatoarele, să programeze cercetări ori să navigheze în cosmos. Cu fiecare zi ce trecea deveneam mai informaţi şi mai inteligenţi. Dar nu şi mai buni! Pe planeta albastră încă mai mureau copiii de foame! Cu fiecare zi care începea, mai aproape sau mai departe de noi, oamenii se ucideau în bătălii pustiitoare şi fără sens ducînd cu ei în neant, distrugînd dovezile unui trecut istoric despre care n-au înţeles decît tîrziu că nu trebuie uitat, pentru că orice trecut a fost odată un viitor mult visat! Am trăit mereu un timp zbuciumat, plin de neînţelegeri şi certuri. Am dus cu noi în cosmos imboldul cunoaşterii, spiritul nostru iscoditor. Şi odată cu el şi războiul... Niciodată NATURA nu a investit o mai mare vitalitate şi forţă de creaţie ca în oameni. Noi am răsplătit-o cu miile de ex-

perienţe nucleare, cu războaie pustiitoare, am otrăvit-o, am sabotat-o. Şi ea s-a răzbunat!...

O boală ciudată a început să ne macine, de cum am venit aici. Ne- am dat seama atunci că întreaga planetă fusese contaminată. Noi şi legendarii noştri cai, muream. Bacterii de tip putrid, deosebit de virulente, ne măcinau în cîteva zile organismul, atacîndu-l de la brîu în jos. La cai acestè microorganisme atacau creierul - moartea venea fulgerător. Consiliul Medical ne-a informat că din cauza radiaţiilor, o serie de fiinţe inferioare (microorganisme, bacterii şi viruşi) au căpătat o agresivitate (şi o rezistenţă la medicamente) ieşită din comun...

Printr-o ciudată şi fericită întîmplare, în Steekolinos, Centrul de Cercetări Medicale şi Casa Timpului fuseseră amenajate ca instituţii subterane, pentru a nu ocupa terenul fertil al oazei. Ele nu suferiseră aproape deloc distrugeri. Tribul nostru legendar pierea în acea luptă inegală cu soarele torid al deşertului, cu nisipurile şi cu moartea nevăzută care-l măcina. Eram din ce în ce mai puţini. Atunci i-am expus pentru întîia oară colonelului-doctor Banley ideea mea.

Trebuia să încercăm o ieşire! Trebuia să salvăm ceva, fie şi măcar simbolic, din respect pentru conştiinţa înaintaşilor. Eram datori faţă de ei cu atît mai mult cu cît noi eram ultimii în lungul lor şir de descendenţi...

Aseară am intrat în bibliotecă. Un şobolan uriaş, cu cap ţuguiat, mă privea atent, cu ochi iscoditori, pe jumătate impertinent. Nu pare afectat de nivelul crescut al radiaţiilor. Dimpotrivă. Şi nu este singurul. L-am atins cu piciorul dar nu a fugit. A încercat chiar să mă muşte şi am tresărit atunci, pentru că un sentiment straniu a pus stăpînire pe mine - parcă nu fiinţa aceea cenuşie trebuia să dispară de acolo ci eu; parcă rolurile se schimbaseră, jivina aceea blestemată mă privea deja cu ochi de stăpîn. M-a cuprins brusc furia. Tremurînd, am scos pistolul din toc. Raza verde a laserului a fulgerat scurt, cu un plesnet sec. Jivina a făcut un salt în sus şi s-a prăbuşit moartă pe pardoseală.

- Mai aveţi pînă la "predarea ştafetei"! - am scrîşnit. Deocamdată... mai sînt aici.

Am observat uimit cum încă vreo cîteva exemplare sar din rafturile bibliotecii şi dispar în crăpăturile zidurilor.

M-a cuprins greaţa. Am vomitat... Şi totuşi (am observat asta mai tîrziu, cu stupoare) nici o filă din carte nu fusese roasă. Pur şi simplu... inspectaseră bibilioteca.

Un zîmbet amar mi-a luminat atunci, cred, chipul. Ce bine ne studiaserăm pe noi înşine! Cu cîtă precizie cunoşteam doza de roentgeni, letală pentru un om. Nu

avuseserăm însă curiozitatea să studiem niciodată doza letală pentru un şobolan. Am luat unul... M-am îngrozit: radiaţia de 100 de ori mai mare decît doza mortală pentru un om nu-l afecta...

***

Colonelul Banley l-a operat prima dată pe medicul Chiron, cel mai bun medic internist al centrului. Jumătatea inferioară a corpului, inclusiv abdomenul, i-a fost amputată. Hrănit artificial, cuplat la rinichiul cu programare electronică, pacientul a supravieţuit. Boala n-a mai înaintat.

Mai dificilă a fost operaţia pe care am făcut-o armăsarului Ebli. Printr-o secţiune complicată i-am înlăturat capul şi gîtul, atinse de boală. Apoi din cei doi am făcut un singur trup. Chiron a fost de acord. Şi nu numai el. Alţi cîteva sute, marea majoritate a lor adevărate personalităţi ale ştiinţei şi culturii. I-am dus în Casa Timpului. Am acţionat pentru ultima dată generatoarele la puterea maximă. Mi-am luat rămas bun de la făpturile acelea ciudate, jumătate oameni, jumătate cai, înfiorat (deşi reprezentau o culme a succesului artei noastre medicale, poate ultima) şi am închis în urma lor uşile liftului temporal. Am luat loc la comanda pupitrului principal. Lucrurile au decurs normal. I-am debarcat pe toţi într-o epocă arhaică, în trecut, pe litoralul Asiei Mici şi în Peloponesos...

Am reuşit oare? Îndoiala mă cuprinde...

***

O viaţă neobişnuită prinde să anime nisipurile. Scorpioni uriaşi, într-un număr atît de mare forfotesc peste tot. Se pare că nu le pasă nici de dogoarea infernală a soarelui nici de radiaţiile care au atins doze pe care nu vreau să le mai citesc (am oprit contoarele, mă înnebuneau cu ţăcănitul lor monoton). Mă simt tot mai rău. Abia mă mai ţin pe picioare. Am slăbit şi am ameţeli groaznice. Şobolanii şi scorpionii se luptă între ei pe teritoriul oazei pentru supremaţie. Se pare că primii sînt mult mai inteligenţi, au mai mulţi sorţi de izbîndă. Noaptea, blănile lor cenuşii devin fosforescente. Zîmbesc (sau cel puţin îmi închipui că o fac): iată viitorii stăpîni ai planetei. Şi totuşi... de ce nu? Dinozaurii au stăpînit milioane de ani planeta. Şi omul nu le-a luat locul? Ce era omul în comparaţie cu ei? O muscă... Un şoarece... Un şoarec! Mă cuprind deznădejdea şi dezgustul. În faţa mea a apărut din nou un rozător, un şobolan. Ochii lui scapără de curiozitate. Nu a stricat (nici el şi nici ceilalţi) absolut nimic din nici o încăpere. Mă priveşte. E ca o somaţie, ca

o întrebare dureroasă şi simt atunci că lacrimile mă inundă:

- Acolo! - îi arăt eu rafturile bibliotecii (şi el întoarce capul brusc spre direcţia arătată, ca şi cînd m-ar înţelege) acolo e totul. Totul! - urlu eu. Înţelegi? Acolo găseşti scris cum poţi zbura spre stele ori cum poţi dezlănţui infernul pe pămînt! Noi... am ales ultimul punct!

Mă clatin. Mîna-mi lunecă încet spre tocul pistolului. Fiinţa bizară din faţa mea tresare şi se pregăteşte să fugă. Ştie deci...

Apăs pe clapă şi paftaua grea de diamant se deschide. Arunc în faţa lui centura bătută în plăci de aur, cu pistolul şi cu tocul pistolului:

- Marele Maestru a murit! Trăiască Marele Maestru!

Rîd... Repet fraza sacră şi rîd...

***

Cineva, nu ştiu cine, m-a urcat, în timp ce mi-am pierdut cunoştinţa, în hamac. Mi-e somn. Şi nu ştiu dacă în realitate sau în vis, aud hăulituri prelungi, tropote tunătoare de cai pogorînd vijelios coastele unor dealuri împădurite, străbătînd cărările prăpăstioase ale munţilor, herghelii întregi, stîrnind spaima şi veneraţia, ducînd cu ele vitalitatea şi înţelepciunea unei misterioase lumi.

Jumătate oameni jumătate cai, ei îşi spun centauri, se adună şi se împart vijelios, netemători de ploi şi furtuni, stăpîni pe fulgere, prieteni deopotrivă cu oamenii şi cu zeii. Aş vrea uneori să-i privesc îndeaproape, fantastice fiinţe care parcă mă atrag şi-mi par cunoscute, dar formele lor se topesc în străvezia ceaţă a uitării, nu la acesta ci la celălalt capăt al podului, al acestui pod prea îndepărtat!...

AȘTEPTAREA

Lumina dimineții se strecura cenușie și rece prin geamul zăbrelit al încăperii, anunțînd o nouă zi. Nemișcat și drept, cu brațele încrucișate, generalul o aștepta în picioare, căutînd să pătrundă cu privirile prin strîmtul ochi de geam dincolo, peste întinderile orașului.

Era încă un bărbat frumos, înalt. Pe fruntea largă bretonul scurt îi cădea milităreşte. Chipul osos avea trăsături nu severe, nu dure ci regulate, aproape clasice. Ochii lui stranii, de un cenușiu strălucitor, erau plini și acum de acea lumina de oțel care impresionase deopotrivă, pe prieteni și pe dușmani. Trupul încă tînăr era zvelt (nu împlinise treizeci și șase de ani), uniforma cădea impecabil pe el, ca turnată. Era nebărbierit de o zi dar acest lucru nu se observa, dimpotrivă, obrazul lui căpătase o culoare albăstruie care-i sporea farmecul viril.

De zile întregi nu mai dormise. Uneori îl chemau în puterea nopții pentru a i se lua declarații ori pentru a recunoaște ordine pe care el le dăduse cu ani înainte. La început nu înțelegea rostul acelor chemări dar apoi își dădu seama că scopul lor era ca el să nu doarmă. Îi scoseseră din încăpere biroul, apoi dulapul, apoi patul. Nu-i mai lăsaseră decît un mic taburet. Părea că îl uitaseră acolo și doar faptul că îi mai aduceau din cînd în cînd cîte o bucată de pîine cazonă și ceai de trupă îi dovedeau că încă se mai gîndeau la el.

Fusese bărbatul cel mai puternic, avusese sub comanda lui milioane de militari. Acum îl umileau și-l supuneau privațiunilor ca pe ultimul sergent din armata Federației.

Atît de mult luptaseră să-l istovească, să-l macine, să-l facă să se prăbușească! Dar trupul lui puternic și călit, schelăria aceea zdravănă rezistase, în ciuda tuturor loviturilor. Numai în ultimul timp ceva în gîndurile lui se tulburase, parcă din ce în ce mai greu își aducea aminte de viața din trecut, de parcă ar fi fost ceva îndepărtat și plin de farmec, o vreme ca o zi de vară în care soarele s-a ridicat fierbinte și a trecut peste fața pămîntului coborînd apoi în ocean. Puternicul echilibru al gîndirii lui îi spunea că ceva nu mai era în regulă, că, vai, mașinăria aceea mare și frumoasă, aproape perfectă, se stricase. În acele momente îl cuprindea o milă chinuitoare față de el însuși, simțea că se înăbușă, în ochii lui tăioși scăpăra, cenușie, mînia și-și strîngea pumnii. Pentru că nu era vinovat. Nu era cu nimic vinovat. În zadar căutau capete de acuzare - nu existau. Deocamdată...

Bocanci grei, ţintuiţi, se apropiau zgomotos stîrnind ecouri largi pe culoar şi el tresări. Oare se schimba garda? Nu, niciodată nu veneau aşa de mulţi (doar locotenentul cu un soldat, pe care-l lăsa afară, în faţa uşii).

Oare-l chemau în faţa Consiliului iar?

Privi geamul cenuşiu - nu, era prea devreme.

Îi era foame şi frig. Se simţea obosit. Brusc, uşa se deschise şi în pragul ei apăru un tînăr sublocotenent de rachete. Acesta îl salută pocnindu-şi călcîiele şi raportă, ţeapăn:

- Domnul mareşal este chemat la preşedintele Consiliului.

Îl privi cu atenţie pe tînărul ofiţer. O, zei! Parcă ieri fusese şi el sublocotenent!... Şi deodata o scînteie de nebănuită speranţă îi căzu în suflet aprinzînd acolo focul unei nădejdi. Ofiţerul i se adresase politicos. Să se fi descoperit că se făcuse cu el o greşeală?

De ce nu? Ce motive aveau să-l cheme? Poate voiau să-l anunţe că se terminase. Poate voiau să-i redea vechile prerogative. O, nu! N-ar mai primi - ar fi fericit dacă i s-ar aproba să se retragă în Hawai cu frumoasa tahitiana Yul. Ori nu neapărat în Hawai. În orice insulă, departe de conducerea Federaţiei, departe de murmurul surd al puterii.

- Vă rog să mă urmaţi, domnule mareşal!

- Desigur, desigur, zise el ca trezit dintr-un vis.

Ieşi pe coridor şi escortat de mica gardă se îndreptă spre lift. Urcă multe etaje, traversă holuri. Apoi coborîră şi iar urcară, din nou. O căldură plăcută i se revărsă în trup, din cauza mişcării se încălzise.

O singură dată se opri. Speriat de gestul lui ofiţerul duse maşinal mîna la tocul pistolului dar se linişti. Unul dintre soldaţi îi dădu ţigara cerută şi el fumă acolo încet, trăgînd în piept fumul aromat care-i aducea aminte de vechile campanii. Deşi stînjenit, ofiţerul nu ridică nici o obiecţiune. Apoi porniră iar şi el avu din nou sentimentul acela că totul e inutil dar se stăpîni.

Consiliul Restrîns îl aştepta. La uriaşa masă verde cei patru militari nici nu-şi ridicară privirile cînd el intră. Procurorul General, civil, în robă neagră, spuse cu glas cavernos:

- Ia loc, Looring!

În sîngele lui ceva zvîcni la auzul acelei nemaiauzite insulte:

- Sînt mareşalul Looring, rosti, comandant suprem al Forţelor Armate Federative.

Ecoul largii încăperi amplifică vocea lui sonoră. Cei patru generali tresăriră. Cel mai bătrîn dintre ei, amiralul Walendis, se ridică în picioare:

- Procurorul General al Federaţiei vă invită să luaţi loc, domnule mareşal!

Se așează. Dar ceva amar rămase în sufletul lui, ceva ca un mîl pe țărm, după retragerea apelor. Nu mai dorea nimic decît să reziste și acestei încercări.

Abia atunci Procurorul General ridică privirile din dosare. Era un bărbat nu tocmai în vîrstă, pleșuv și cu trăsături acviline. Neputînd să înfrunte privirea fostului său comandant se scufundă din nou în studiul documentelor care-i stăteau în față. Într-un tîrziu urmă:

- Poate v-ați hotărît să ne explicați ce legătură există între comandantul suprem al Forțelor Armate Federative și minora Yul, fiica miliardarului Hodel.

- Exact aceeași legătură care poate exista între un soț și o soție. Totuși, dispuneți de date eronate: Yul este majoră de un an...

Și deodată mareșalul se clătină. Pentru o clipă avu înaintea ochilor imaginea de coșmar a unui om care cobora în fugă coasta unui deal și care avea să moară peste cîteva secunde. Era o senzație stranie, care îl mai încercase de vreo cîteva ori - vedea perfect pe cel ce fugea și asupra căruia moartea plana așa de jos: era un bărbat cunoscut, nu-i vedea fața dar după mișcări, după... O, zei! - era cineva foarte cunoscut!

Cuvintele Procurorului General îl treziră la realitate:

- Dar sînteți căsătorit deja.

- Formal. Soția mea, celebră actriță, nu-și dorește copii. Și fiindcă acesta se vrea ceas al destăinuirilor am să vă spun acum tot ce vreți să știți. Am cunoscut-o pe Yul cu prilejul unei recepții. Tot ce a urmat a fost cu voia ei. Este majoră. Nici un tribunal nu ne poate condamna: o iubesc și ne vom căsători. Dar nu asta e important acum și voi o știți...

Se ridică brusc de pe scaun, cu vigoarea lui de altădată.

Ocoli masa și se apropie încet de consiliu. Omul în robă se ridică furios:

- Acuzat, rămîi pe loc!

Looring nu se opri. Doar își întoarse chipul din mers către cel care-i vorbise:

- Gura, Buzzo! În urmă cu puțin timp ai fi murit înainte de a mă fi răstit la tine!

Se opri lîngă grupul generalilor:

- Vă cer, în numele onoarei voastre militare să-mi dezvăluiți secretul pentru care ne aflăm aici, voi și eu.

Se lăsă o tăcere grea.

- Walendis, urmă Looring, acum patru ani erai căpitan de submarin. Te-am făcut amiral și ți-am dat în subordine întreaga flotă maritimă militară. Spune-mi tu, de ce este comandantul tău suprem aici?

Bătrînul amiral tresări dar nu ridică privirile. Dimpotrivă, și el și ceilalți se chirciră și mai mult în fotolii, capetele lor abia depășeau cu puțin înălțimea mesei.

Atunci Looring înţelese că totul era zadarnic.

- Aţi fost camarazii mei de arme şi prietenii cei mai apropiaţi, urmă el. Fie! Mă simt obosit. Deschide, Buzzo, aparatul şi înregistrează: Eu, Etpen Looring, comandant suprem al Forţelor Armate Federative, renunţ de bunăvoie la toate prerogativele puterii militare şi civile cu care am fost investit şi cer să fiu eliberat din funcţtia pe care o deţin. Am terminat.

Se ridicară în tăcere cu toţii şi ieşiră.

* * *

Departe, pe cer, luneca în lumina limpede a răsăritului un stol de păsări. Drumul urca, pădurea era din ce în ce mai rară. Şi el urca odată cu drumul, cu chipul stăpînit de acelaşi zîmbet mut.

Se opri şi se rezemă cu spatele de un arbore puternic. Prin bluza militară subţire simţi răceala lui. Şi se gîndi atunci că nu sădise în viaţa lui nici un pom. Se aplecă şi luă în palmă o ghindă. O sparse între dinţi şi parfumul ei aspru, gustul ei astringent, îi umplu gura.

Era liber. Şi totuşi... Privi cerul. Un glas limpede, sonor, venind de undeva, imposibil de localizat, începu să-i vorbească:

- Looring, Federaţia îţi mulţumeşte pentru priceperea cu care ai condus-o timp de opt ani. Ai fost un ofiţer destoinic, n-ai precupeţit nimic din forţa inteligenţei tale şi ai slujit statul cu abnegaţie şi hotărîre. Consiliul nu s-a înşelat cînd rezultatele testărilor te-au desemnat, pe cînd erai încă sublocotenent, pentru funcţia de comandant suprem al Forţelor Armate Federative. Vine însă un timp cînd vîrsta îşi spune cuvîntul şi funcţia trebuie eliberată şi dată altui ofiţer cu o putere mai proaspătă. Un comandant suprem însă cunoaşte prea multe secrete, siguranţa statului cere ca el, odată eliberat din funcţie să dispară. Un avion te va duce, Looring, undeva departe de lumea obişnuită (cel puţin pentru un timp). Procesul a fost ultima ta probă. Succes...

Zări avionul în vale. Cerul era de un albastru uimitor. Se gîndi la Yul şi la fiul pe care ea avea să i-l aducă în curînd.

Silueta albă a pilotului se agita sub aripa dreaptă a aparatului. El îi făcu semn cu mîna, zîmbindu-i şi începu să coboare în fugă, fericit, coasta dealului...

Rafala îl seceră la poalele unui stejar uriaş... Muri cu faţa la soare, cu acelaşi zîmbet pe buze. Mai strîngea încă în dinţi miezul ghindei abia zdrobite... Pe deasupra lui treceau rostite corect, cu o intonaţie mecanică, fraze care se repetau: "... Un avion te va duce, Looring, undeva, departe de lumea obişnuită... Procesul a fost ultima ta probă... Succes!..."

Ce toamnă era în luna mai

Bărbatul dormea adînc, cu capul pe pupitru, fără să ştie ca tocmai în acea noapte, mai mult ca oricînd, el trebuia să vegheze.

Dormea atît de adînc, încît privindu-l te simţeai descurajat în faţa slăbiciunii omeneşti. Formele chipului îi deveniseră străvezii în apele somnului.

Maşinile aşezate în cerc recitau cu glas monoton, într-un cor perfect, aceeaşi poezie. Făceau asta de zile şi zile.

Era o sală imensă, circulară, cu un diametru de cel puţin cincizeci de metri şi ar fi fost foarte greu să-ţi dai seama la ce folosea. Înzestrată cu terminale de computer, echpament de telecomunicaţii şi de calcul, ea adăpostea destulă aparatură ca să pună în încurcătură pe cel mai reputat savant. Părea ceva între creierul unei centrale atomice şi camera de comandă a unei nave spaţiale. Legate printr-un păienjeniş des de cabluri, sute de dysplayuri pîlpîiau, săgeţi străniı alergau pe suprafaţa lor spre o ţintă nedefinită ori se spulberau în jerbe multicolore. Cascade în cifre se derulau cu o viteză ameţitoare, însoţite de scintilaţii violete care iluminau ca niste fulgere în semiumbra sălii.

Bărbatul dormea adînc. El n-avea de unde să ştie că afară, la o sută de metri deasupra lui, pămîntul se acoperea încet cu un strat de ninsoare şi că văzduhul nopţii era plin de fulgi de zăpadă.

Era un om trecut de mult de prima tinereţe.Fusese odinioară frumos. O meşă rebelă de păr alb îi cădea pe fruntea înaltă. Chipul îi era crispat - în somnul pe care-l dormea îşi dusese cu el încordarea.

Maşinile scandau monoton mai departe:

"... iar voi, ficat, plămîni şi splină mare,
şi tu, biet trup, ce zaci, în cine ştie
ce nisipiţe, haide, intră-n horă,
dă slavă Curţii, ca în veci să fie
ta cel mai bun maică, îngerilor soră,"...

Erau nişte paralelipipede înalte, aşezate în jurul unui cerc cu diametrul de zece metri şi recitau sincronizat textul acela înregistrat pe bandă magnetică. Ecourile cuvintelor erau trimise către oglinda concavă, uriaşă, care ţinea loc de tavan şi al cărei focar cădea pe o perpendiculară imaginară în centrul cercului desenat pe podeaua

metalică a imensei săli. Acolo era un obiect care la prima vedere nu se deosebea cu nimic de un cilindru metalic, înalt aproape de un metru. Părea că stă nemişcat în centrul cercului. Dar cine ar fi ştiut să citească display-urile şi să sesizeze uşoara vibraţie a planşeului ar fi intuit că cilindrul se învîrtea în jurul propriului său ax cu aproape o zecime din viteza luminii. Era un dispozitiv Tipler. Oglinda tavanului capta ecourile cuvintelor recitate şi le focaliza în direcţia cilindrului.

Cu puteri sporite, maşinile reluau în cor, cu un tragism sfîşietor, finalul:

"-Stăpîne doar trei zile lasă-mi mie,
să-mbrăţişez pe ai mei şi ei să vie
cu izbăviri, să scap de-această oră!
ZI "FIAT!" Curte, tu, lumină vie,
La cei buni maică, îngerilor soră!..."

Ajunse aici se opreau cîteva secunde apoi reluau: "*Toate cinci simţuri ochi, ureche, gură...*"

Bărbatul care dormea purta pe el un halat argintiu. Se numea Toma şi era doctor în fizică. Puţin mai la dreapta lui era un registru gros, deschis la jumătate. Pe pagina din stînga scria:

"30 mai 19.. Ziua a 50-a. Nimic deosebit. Experienţa continuă."

Dacă el ar fi fost treaz ar fi văzut atunci că întreaga încăpere fusese inundată de o lumină roşie, orbitoare. Un fluierat ascuţit, continuu, arăta că cilindrul Tipler îşi sporise viteza de rotaţie.

Cuprinşi de o insufleţire stranie, roboţii continuau să scandeze versurile într-o franceză ireproşabilă.

În momentul acela a intrat în funcţiune soneria...

Omul a fost adus la realitate atît de brutal de parcă ar fi fost proiectat din somn prin geamul unei ferestre în apa rece a unui lac. Orbit, asurzit de scandarea deosebit de puternică, a sărit în picioare. Şi-a aruncat ochii pe ecrane şi a înţeles că trăia o clipă unică. S-a repezit la un alt pupitru, aproape împiedicîndu-se în poalele lungi ale halatului şi a început să apese febril pe butoanele tastaturii.

I s-a părut, pentru o clipă, că ceva nedefinit taie spaţiul încăperii, zburînd în zig-zag, asemenea unui liliac orbit şi care încearcă zadarnic să scape din capcana luminii. Acel ceva dispăru în zona cercului. Vibraţia cilindrului se inteţise. Viteza acestuia atinsese cota maximă. Lumina se retrăgea şi ea acum în zona cercului central, asemenea unui nor roşu, din ce în ce mai dens. Acesta se rotea acum, căpăta consistenţă, începea să palpite.

Bărbatul a tras cu putere o manetă, cuplînd cîmpul bionic. În momentul acela roboţii s-au oprit din recitat şi

vibraţiile au încetat. Secunda de linişte care a urmat a fost mai cumplită decît o lovitură în timpane.

Cu inima bătînd să-i spargă pieptul, Toma s-a îndreptat către centrul sălii. Acolo, în cerc, întins pe spate, gol, zăcea un om. Era un om de patruzeci de ani, scund, burtos, cu o faţă rotundă şi chel pe jumătate. Ţinea ochii închişi şi se vedea încă pe chipul lui urma unei crunte suferinţe care-l aruncase în leşin.

Omul acela nu fusese acolo mai înainte. Apăruse ca din neant. Acele cadranelor se opriseră la zero. În jurul corpului acela stăruia încă un abur, o ceaţă şi Toma a înaintat către ea şi s-a oprit fascinat la marginea ei, privindu-l pe cel care zăcea acolo.

- Dumnezeule mare! a şoptit el.

O uşă s-a deschis, lăsînd să intre in fugă doi bărbaţi în halate argintii, care aduceau cu ei un dispozitiv plan pe rotile. Au urcat trupul pe el şi-au ieşit fără să rostească o vorbă.

- Este ora trei, a şoptit savantul.

S-a îndreptat spre unul din pupitre şi a ridicat telefonul:

- Walter, vino repede!

Apoi s-a aşezat la pupitrul central şi cele patru ecrane din faţa lui au pîlpîit. Deasupra, pe pămînt, era noapte. În Carpaţii orientali ninsea. Acolo, în stînga, era intrarea în bunker-ul subteran, bine mascată. O vulpe trecînd în goană pe lîngă stînca sub care se afla trapa de acces, lăsase urme care se acopereau încet-încet cu fulgi de zăpadă. În ciuda faptului că era noapte, în munţi plutea o lumină stranie.

Omul manevra butoanele, imaginile de pe ecran se schimbau.

Parcă era într-un submarin şi scruta suprafaţa oceanului. A privit întîi spre Topliţa, apoi spre Borsec, spre Bicaz şi în cele din urmă spre Lcul Roşu. Pădurile se întindeau nesfîrşite, văile şi sălbăticia crestelor stîncoase ale Ceahlăului te înfiorau.

Liniştea era totală. Omul privea atent depărtările. Copacii se înălţau drepţi în întîmpinarea ninsorii.

În cîteva rînduri, pe ecrane, el a putut să observe lupii trecînd în haite către nord.

Cînd i-a văzut a zîmbit...

* * *

Erau toţi patru acolo, aşezaţi la masa lungă, îmbrăcaţi în halatele lor argintii. Primul deschise vorba profesorul Matei:

- Aţi oprit acceleratorul?

- Da. Rotirea cilindrului a încetat acum o oră.

- Foarte bine. Trebuie să fim atenţi - putem avea mari surprize în sectorul spaţiu-timp.S-a observat ceva prin împrejurimi?

- Nu, răspunse Walter.

- Unde e... subiectul?

- E încă într-o stare letargică. Sînt semne însă că în curînd va fi conştient.

Profesorul îşi puse coatele pe masă şi-şi sprijini fruntea în palme. Părea foarte obosit.

- Nu înţeleg, zise el într-un tîrziu, de ce a durat atît! 50 de zile! exclamă el.

- Domnule profesor, rosti Toma, trebuie să luaţi în calcul faptul că noi nu am avut nici un element material pentru ambientizarea spaţiului experienţei. Subiectul a trăit în secolul al XIV-lea. N-am putut face rost de nimic care să-i fi aparţinut personal. Iar tot ce este în legătură cu viaţa lui, tot ce a rămas în acest sens, încape uşor pe o jumătate de pagină. Întreaga greutate a constituit-o (şi a fost decisivă) încărcătura emoţională a versurilor. Noi am mizat pe cuvînt...

- Da... "La început a fost cuvîntul"...

- Exact, domnule profesor.

- Şi... voi credeţi în reuşita acestui experiment?

Ceilalţi zîmbiră.

- Nu vă fie teamă! A reuşit deja! Gîndiţi-vă la aplicaţiile lui practice acum.

- Sînt perspective uluitoare! rosti George. Nu numai faptul că putem, în sfîrşit, elucida enigme ale istoriei. Putem însă recupera valori imense. Scrieri pierdute ori descoperiri cruciale! Este destul să aduci autorul în prezent şi să-l pui să- şi reconstituie opera.

Putem crea cea mai formidabilă agenţie de criminalistică din istorie! Victima care a fost ucisă acum o lună, prin reactivare poate depune mărturie la tribunal arătînd cum au decurs faptele.

Profesorul [illegible] tresări:

- Îngrozitor, murmură el.

- Da. Îngrozitor. Dar nimeni nu va mai avea curajul să ucidă.

- Dar nu vă gîndiţi că asta va afecta anumite legi? Am mai discutat-o deja! Eficienţa acestei armonii nu se poate realiza decît dacă fiecare lucru, fenomen, fiinţă, îşi ocupă locul pe care trebuie să-l ocupe, în conformitate cu natura lor, de elemente ale acestui univers. Dacă experienţa noastră a reuşit atunci înseamnă că noi am stricat această armonie totală, am dezechilibrat-o...

- Atunci acest dezechilibru a fost posibil tot datorită unor legi. Deci nimic nu s-a petrecut "în afara naturii". Eu

cred că nu trebuie să judecăm totul aşa de simplu! Din castelul de cărţi de joc, dacă eşti atent poţi lua o carte fără ca el să se surpe. De ce n-am admite că spiritul cuiva este o cantitate neglijabilă în ordinea şi ierarhia lumii materiale, un fel de zero care nu-i schimbă cu nimic mişcarea şi esenţa?

- Dar noi avem de-a face, doctore, cu un scop material! De unde a fost luată această materie? Şi cine ne garantează că nu e vorba de o cu totul altă lume pe care această pierdere a afectat-o? Şi ce se va întîmpla atunci cînd subiectul va dispare dintre noi? Nu va viola el, la întoarcere, legea conservării masei-energiei?

- Domnule profesor, spuse Toma, să nu exagerăm. Poate e vorba de o reîncarnare specială, o variantă la teoriile lui Steiner şi Kardec. Totul a decurs normal. Din oceanul de spirite nevăzute care ne înconjoară eu am ales unul. L-am atras. L-am prins în capcană şi i-am dat un înveliş material. N-am făcut nimic nou, n-am schimbat nimic: spiritul exista, materia exista şi ea. Dacă acest lucru a fost posibil înseamnă că nu contravine - ar fi absurd ca să se întîmple ceva ce nu este o consecinţă a legilor naturii.

- Dar în jocul acestor legi sîntem noi! Şi nu întotdeauna aceste legi ne sînt favorabile.

- Aşa este, domnule profesor! Tot ce s-a petrecut a fost natural. Rămîne de văzut însă cît de reuşită este experienţa şi ce implicaţii are. Căci dacă experienţa noastră n-a reuşit pe deplin, atunci... atunci subiectul nostru nu este... cel aşteptat ci altcineva ori... altceva...

- Tare mi-e teamă că în clipa următoare ori mai tîrziu n-o să mai putem controla acest experiment. Nu trebuia să mă las atras de acest joc periculos...

- Daţi-mi voie, interveni Walter. Poate ne certăm zadarnic. Poate universul este cu totul altceva, ceva în genul teoriei lui Hugh Everett - amintiţi-vă de " Relative State Formulation of quantum mechanics". Un univers care se ramifică în numeroase lumi paralele, permanent. Ca urmare a incertitudinii unui micronivel este posibil să se producă orice combinaţie. Şi Frederich Brown a intuit-o.

- Cunosc absurditatea!

- Dar nu e deloc absurditate! Asta înseamnă că undeva, cîndva, totul este posibil: Quasimodo al lui Hugo s-o iubească pe Esmeralda, Hiperion să-şi trăiască drama, ca în poemul lui Eminescu! Poate fi posibilă o lume, care să conţină "Imperiul" lui Asimov ori materializarea lumii lui Titus Livius. Mai mult decît atît! Poate există universuri în care stările de fapt nu sînt decît rezerve inepuizabile, gata să se combine, aşteptînd pentru asta cuvinte şi

gînduri care nu s-au rostit! Poate noi înşine existăm datorită faptului că cineva şi-a imaginat tot ceea ce facem acum - şi pe noi pe deasupra.

Noi nu ştim dacă este aşa sau nu. Niciodată nu vom şti! Cine-şi aude sîngele curgîndu-i prin vene?

Scopul experienţei noastre este acela de a elucida taina morţii lui Francois Villon prin însuşi Villon. Sigur, nu e etic, e înfricoşător! Dar dezlegînd această enigmă brevetăm cea mai formidabilă descoperire a acestui mileniu. Vom pătrunde prin ea în miraculoasa lume a morţii! Cercetările din ultimii ani, razele W, studiile asupra secundei morţii, încercarea de a afla ce se ascunde dincolo de aceasta, au dus la uluitoare descoperiri. Contradictorii din păcate. Au fost înregistrate benzi speciale, în anumite frecvenţe, urme de convorbiri, chemări venite din spţiu ale spiritelor celor morţi. Erau contestate, desigur. Dar nu aceasta e problema. Dacă există o asemenea lume, care e rostul ei? Religia oferă o explicaţie. Dar nu deplină. De ce are omul înrădăcinată în inimă şi mintea lui o asemenea lume? Există ea într-un univers paralel sau e supusă legilor acestei naturi? Constituie o devenire, o etapă a vieţii? Atunci cît de mare este însăşi viaţa, ca o însumare de astfel de etape? Se extinde între două explozii Big-Bang? De ce nu avem atunci conştiinţa trecutului...?

• În clipa acea o sonerie puternică sună în încăpere şi pe hol. Vorbitorul rămase cu mîna în aer.

Ceilalţi săriră în picioare alarmaţi.

Walter ieşi în cea mai mare grabă. Cînd se întoarse era palid:

- A fugit! exclamă el. S-a îmbrăcat în costumul lui Toma şi a fugit.

Toma cuplă sistemele de televiziune interioară şi exterioare.

- Cine a intrat ultima dată?

- Eu, răspunse George.

- Trapa de intrare nu era bine blocată. A împlins-o şi a ieşit.

După cîteva minute văzură pe monitorul din stînga silueta unui om care fugea către pădure.

- Repede! El este!

***

... Era noapte şi tremura acolo, cu spatele lipit de zid, cu trupul amorţit. Îi era frig. Ploaia cădea fără încetare, cădea mărunt şi el încerca să doarmă. Uneori vîntul se înteţea, alteori înceta aproape cu totul şi atunci izbutea să închidă ochii. Imagini ciudate se perindau prin mintea lui, auzea frînturi de cuvinte şi chemări, de aduceri-

aminte şi toate se împleteau, uluitor, într-o sarabandă de neînţeles. Prin somnul acela tulbure ca o beţie încerca să distingă paşii gărzilor de noapte, dar nu auzea decît vuietul oraşului. Apoi totul se îndepărta şi izbutea să aţipească. Răbufnirile vîntului aduceau cu ele stropii reci de ploaie şi atunci se trezea din nou şi asculta. Şi iar asculta...

Iar noaptea aceea fără sfîrşit părea mai mohorîtă decît viaţa din fundul unei puşcării.

Un singur lucru ştia: trebuia să fugă, să se ascundă. Toată ziua de dinaintea acelei nopţi se învîrtise prin oraşul acela ciudat. Nu ştia unde se găseşte, înţelegea ce vorbesc oamenii dar nu vorbise cu nimeni: ce să le spună? Cine putea să-l înţeleagă? Instinctul îi spunea că e urmărit, dar (ciudat), teama de urmăritorii lui nu-i provoca nici frică nici repulsie ci doar un nemărginit interes. Se găsea în mijlocul unei lumi stranii, ale cărei rosturi încerca să le înveţe. Era dureros de greu şi se simţea atît de singur! Încerca să se gîndească la trecut şi nu putea... Nu putea...

La un moment dat, picotind aşa, i se păru că ploaia s-a oprit. Deschise ochii şi îşi dădu seama că s-a luminat de ziuă.

Se afla într-un fel de grădină împrejmuită cu un zid înalt, întrerupt din loc în loc de porţi stricate, de fier, care stăteau larg deschise. Probabil erau un loc de plimbare pentru public. El ieşi pe una din aceste porţi şi începu să înainteze de-a lungul străzii. Îi era foame.

Trecătorii matinali se grăbeau în direcţii necunoscute (probabil la slujbele lor, se gîndi el) şi, din cînd în cînd, "maşinile" apăreau brusc, fie din faţa, fie din spate, se apropiau cu o repeziciune teribilă, păreau că se năpustesc asupra lui, dar treceau pe lîngă el şi se pierdeau tot atît de repede în depărtările din care apăruseră. La început simţise o frică groaznică la vederea lor: erau nenumărate şi de felurite mărimi. Cînd apăreau se lipea de ziduri şi închidea ochii. Dar se obişnuise cu ele.

Mergea aşa, la întîmplare. Lîngă o vitrină se opri în loc şi se privi în oglindă. Apoi îşi reluă drumul. Se încălzise mergînd şi hainele începeau să i se usuce. Caldarîmul străzilor, încă ud, parcă fusese dat cu ulei - răsărise soarele - şi din el ieşeau aburi.

Brusc, în faţa lui apăru un ţigan arătîndu-i mai multe obiecte şi răstindu-se:

- Ia beteul, ia beteul, neamule! O juma de sută pachetul. Ieftin ca braga!...

Sări înspăimîntat într-o parte. Tuciuriul dispăru.

Îl chinuia foamea. Urcă într-un "autobuz". La prima staţie se dădu jos. Printre cei care coborîseră se afla şi un bărbat solid, între doua vîrste. Îl privi îndelung, ezită, apoi se hotărî şi fugi după el, ajungîndu-l din urmă:

- Nu vă supăraţi, cînd aţi coborît v-a căzut asta... Punga...

Şi Francois îi întinse obiectul - un portofel solid, voluminos.

Omul îl luă, îl deschise, aruncă o privire încruntată asupra teancului de bancnote, împăturit în doua, înăuntru şi mulţumi, plecînd mai departe. După cîţiva paşi întoarse capul. Găsitorul stătea tot acolo, în mijlocul străzii, nemişcat. Avu o clipă de ezitare, se întoarse, băgă mîna în buzunar şi scoase două monezi pe care le puse în palma celui ce-i adusese banii.

- Iartă-mă, spuse el stînjenit, ţi-aş da mai mult dar nu am nici o sută schimbată.

Apoi plecă grăbit.

El se întoarse băgînd "recompensa" în buzunar. Aproape fără să se uite, dădu colţul străzii cînd, deodată, se opri. La cîteva sute de metri în faţa lui staţiona pe dreapta o "maşină", din acelea mărunte, vopsită ca cerul şi lîngă ea doi bărbaţi îmbrăcaţi în uniforme de aceeaşi culoare. La apariţia lui cei doi ridicară fără să vrea privirile. Strada era aproape pustie. În sufletul lui îi izbucni atunci o spaimă teribilă, o spaimă care nu era a lui şi-i aparţinea totuşi. Suia parcă din amintiri îndepărtate, confuze, răspîndindu-se cu iuţeală, răcindu-i sîngele. Şirul anilor vieţii lui curgea înapoi, ireal, spre un timp de odinioară. Auzea gemete de ocnaşi, ţipete, uşi de fier scîrţîind sinistru şi zăvoare trase, încălţări grele cu paşi al căror ecou se pierdea pe sub bolţi subterane. Hohote de rîs, tribunale şi lanţuri, ocară şi umilinţă, îi vuiau deopotrivă în urechi într-un vîrtej drăcesc. Se clătină ca izbit, se chirci, sprijinit de zid, ducîndu-şi mîinile la urechi şi închizînd ochii.

- Nu! Nu! gemu el.

Şi brusc se întoarse luînd-o la fugă...

- Alo! Alo! Domnul?! auzi în urma lui.

Trebuia să fugă. Sări un gard înalt şi se ascunse în nişa unui zid. "Maşina" albastră trecu imediat şi el putu să vadă cum cei dinăuntrul ei scrutau cu atenţie strada: îl căutau. Ieşi în strada alăturată, o trecu şi, fără să-şi încetinească goana, se îndreptă către marginea oraşului. Trebuia să fugă. Nu ştia de ce, dar fugea. Respiraţia îi devenise grea, parcă trăgea foc în plămîni. Cineva strigă:

- "Puneţi mîna pe el. E un hoţ"! Apoi mai multe glasuri rostiră:

- "Prindeţi hoţul!"

Îngrozit, vru să se întoarcă dar cineva îl apucă de mînecă:

- "Unde fugi, pungaşule, ai?" Îl îmbrînci pe respectivul intrus şi, cu ultimele puteri, sări un gard de fier, zgîriindu-se la mîna stîngă. Se ridică de jos năucit. În faţa lui bulevardul era plin de "maşini" care claxonau, circulînd în ambele direcţii. Sîngele îi zvîcnea în tîmple. În clipa cînd el apucă în josul străzii o maşină frînă în spatele lui.

- Francois! auzi el un glas.

Se întoarse brusc, ţinîndu-şi mîna rănită. Un bărbat cu părul argintiu deschisese portiera unei maşini şi-i făcea semne să urce:

- Mai repede! Mai repede! Plus vite! Plus vite! striga el. Cu paşi împleticiţi veni şi urcă. Portiera se închise şi maşina demară în trombă...

Toma conducea cu atenţie maşina şi din cînd în cînd urmărea cu coada ochiului pasagerul.

- Mă cunoşti, Francois? Ştii cine sînt?

- Mi-ai luat vorba din gură...

Celălalt rîse. Şi cu toate acestea, în rîsul lui se strecura încet o teama nedefinită.

- De ce voiau poliţiştii să pună mîna pe tine?

- Ştiu şi eu? Au văzut probabil că sînt om bun.

- Într-adevăr! E o mare calitate. Şi rară.

- Da, dar nu ţine de foame!

Toma vră, apucînd pe o stradă lăturalnică şi opri în faţa unui restaurant. Se sprijini cu cotul stîng pe volan, întorcîndu-se către pasager.

Francois, spuse el, căutînd să ia un aer serios, vom intra aici să mîncăm. Promite-mi că n-ai să fugi. Ai încredere în mine!

Se priviră un moment în ochi.

- Promit, spuse celălalt într-un tîrziu.

Apoi oftă:

- Eh, ce să-i faci! Nimeni nu poate să-şi fie sieşi stăpîn!

Intrară în micul restaurant şi mîncară cîte o friptură. Apoi băură cafele.

- Ar trebui să te bărbiereşti, Francois! Şi să te tunzi.

Toma îl studia cu atenţie, aproape fascinat. Iată, aşadar, omul care dusese cu el în istorie taina propriei sale morţi. Cel mai mare poet francez al Evului Mediu!

- Pe unde ai hoinărit? întrbă el. De ce ai fugit?

Un surîs uluitor de frumos apăru pe chipul nebărbierit al celuilalt, şi abia acum savantul observă sprîncenele frumos arcuite, buzele pline, ochii adînci, tulburători, aproape feminini. În ciuda faptului că era nebărbierit, murdar şi obosit, el avea un farmec al lui, o graţie în gestu-

ri, sporită şi mai mult de neglijenţa vestimentară. "Aş trebuia să arate el, îşi zise, acum cinci secole, aşteptînd să fie spînzurat laolaltă cu soţii săi în închisoarea din Rouen"...

- Îmi place să fiu liber şi de capul meu, să nu-mi poruncească nimeni. Acolo... la voi... eram închis.

- Unde-ai dormit în aceste două zile?

- Nu te priveşte, rosti el pătimaş, ridicîndu-se în picioare. Nu cumva o să-mi ceri socoteală?

Îşi încordase pumnii, ochii lui scăpărau. Apoi tot atît de brusc se aşeză pe scaun, chipul i se destinse.

- Iartă-mă, zise el. Nu ştiu cine eşti şi ce vrei. La urma urmei, poate ai acest drept să ma întrebi...

Plecase capul îngîndurat şi frămînta între degete un cocoloş de pîine.

- Nu te teme de mine, spuse blînd. Îţi vreau numai binele. Sînt unul din prietenii tăi. Am dorit atît de mult să fii lîngă mine! Francois!... Numele meu este Toma.

- Spune-mi... Toma, cum... am ajuns eu aici?

Peste suprafaţa mesei privirile lor se întîlniră mute. O clipă, două clipe, rămaseră, aşa. Apoi Toma îşi coborî încet pleoapele şi întoarse capul privind absent în golul ferestrei, avînd parcă presimţirea unui dezastru. Era încă dimineaţă şi în restaurantul aproape gol stăpînea liniştea. Fereastra proiecta, chiar pe masa lor, un dreptunghi de soare în lumina căruia jucau minuscule fire de praf.

- Foarte greu ai ajuns aici, Francois! Am dorit-o mult!... Am fost patru inşi care am dorit-o. Şi acest vis nebunesc mi-a luat ani! Ne-a costat enorm!

- De ce-mi spui Francois?

Întrbarea pocni ca un foc de armă într-un compartiment gol. Savantul o primi direct în inimă, ca pe o lovitură.

- Dar cum vrei să-ţi spun?

Celălalt şovăi:

- De fapt nici nu ştiu cum mă cheamă! Poate, într-adevăr, numele meu e Francois!

- Adu-ţi aminte! Trebuie să-ţi aduci aminte! Altfel... Altfel, totul e pierdut!... Numele tău este Francois Villon!...

Ochii larg deschişi ai celuilalt se tulburară pentru o clipă şi rămaseră ficşi. O cută apăru apoi între sprîncenele lui.

- Nu, spuse el, nu-mi aduc aminte...

- Atunci, spune-mi ce ştii tu despre viaţa ta!

- Nimic! Nu ştiu nimic. Sînt un om fără trecut! Ştiu doar că sînt aici, de azi... de ieri... Atîta tot.

Toma simţi că se înăbuşă.

- Să plecăm, articulă el.

Făcu semn ospătarului şi acesta le aduse nota. Dar înainte ca el să reacţioneze, Francois băgă mîna în buzunarul hainei şi puse pe masă o duzină de bancnote de o sută. Erau acolo peste o mie de lei.

Savantul avu prezenţa de spirit să facă un semn cu ochiul barmanului, acesta luă indiferent două sute din grămada de pe masă.

- Păstrează restul, spuse Toma.

Apoi strînse banii de pe masă şi-i înapoie stăpînului lor, care-i băgă în buzunar cu un gest de nabab.

- De unde ai luat banii?

- Un om a pierdut în dimineaţa asta o sumă de bani. Am alergat după el şi i-am restituit ce pierduse. Drept răsplată... mi-a oferit o parte din ei.

Savantul se aplecase atent peste tăblia mesei, ascultîndu-l puţin încruntat.

- Ce te miră? Ei bine, chiar aşa s-a întîmplat! Ţi se pare curios că eu, Francois Villon (aşa ai zis că mă cheamă, nu?) am înapoiat cuiva banii pierduţi?

Toma avu impresia că în ochii celuilalt scăpărase o lumină ironică. Şi se simţi tulburat.

- Să mergem, spuse el.

- Şi dacă nu vreau să merg cu tine?

- Va fi foarte greu. N-ai nici un act şi nici o situaţie. Poliţia ar pune mîna pe tine imediat. Cu jandarmii nu-i de glumit!

La ieşirea din restaurant, chiar în bulevard, era un grup de curioşi care se strînseseră în jurul unei tarabe la care un bărbat cu pielea cafenie învîrtea trei discuri negre strigînd cît îl ţinea gura:

- Neagra pierde, alba cîştigă! Asta-i alba, asta-i neagra, care-i alba, care-i neagra!

Francois se apropie de tarabă, vădit preocupat de ce se făcea acolo. El urmări atent cum un bărbat scoate o bancnotă ca acelea din care el avea în buzunar şi o dădu celui ce striga. Apoi, într-un moment de tăcere acela întinse degetul spre una din piesele rotunde spunînd: "Asta-i alba".

Ţiganul întoarse piesa arătată, care era tot neagră şi începu să învîrtă mai departe jocul strigînd:

- N-a fost alba, a fost neagra, hai, cine mai iei, care mai vrei!

Privitorii nu se înghesuiau. Şi înainte ca Toma să poată interveni, "subiectul" lui rosti:

- Eu mai vreau.

- Gataa, boierulee, turui ţiganul, dă o sută şi ia douăăă!

Amestecă piesele şi se opri.

Francois întinse degetul:

- Asta-i alba!

Tiganul întoarse piesa: era albă.

- Ia două sute, boierule, zise el indiferent, care mai vrei, care mai iei?

- Eu mai vreau!

- Hai, boierule, pe două sute, nu te zgîrci, că te văd domn!

Francois bagă mîna în buzunar şi puse pe masă o grămadă de bancnote. Un murmur de uimire se ridică din grupul privitorilor. Cel de la tarabă ridică ochii şi înghiţi în sec:

- Pe toţi? Dublu?

Clientul dădu afirmativ din cap.

"Patronul" începu să amestece cu o viteză diabolică cele trei "cupoane" zbierînd din adîncul bojocilor:

- Asta-i alba, asta-i neagra, care-i alba, care-i neagra...

Apoi, brusc, se opri. O secundă, nimeni nu mai respiră. Pe frunţile unora apăruseră picături de sudoare.

- Asta-i alba! răsună glasul sec al lui Francois care întinse mîna, arătînd cu degetul. Ţiganul întoarse fulgerător discul: era alb.

- Să moară familia mea, se jelui el, ete că m-ai sărăciiit! Mi-ai luat o mie de lei!...

Lumea izbucni în chiote şi urale. Cîştigătorul aruncă pe masă cele două mii de lei:

- Jucăm pe toţi, spuse el cu chipul imobil.

Tiganul se făcu alb la faţă. Apoi brusc, strînse totul de pe tarabă.

- Nene, mata eşti cu dracu! Cu matale nu mai joc! rosti el. S-auzim de bine!

Cei prezenţi, nemulţumiţi, începură să vocifereze amenînţînd pe cel ce pleca. Toma reuşi cu greu să-l scoată pe Francois din înghesuială şi să ajungă cu el la maşină.

- Eşti nebun! spuse el în timp ce se îndreptau către casă. Chiar vrei să ajungi la poliţie?

- Pentru ce? întrbă el naiv.

- Ascultă, Francois, făcu celălalt furios, cine se adună cu şarlatanii...

Se opri brusc, fără să mai continue. Întinse mîna dreaptă şi răsuci butonul de volum al aparatului de radio. Vocea crainicului se auzi puţin afectată:

- "Poliţia continuă să facă cercetări în legătură cu jafurile celor două stîne. Avînd în vedere că cele două acte de tîlhărie se aseamănă, se presupune că este vorba de acelaşi autor. La locul ultimului act banditesc poliţia a

descoperit un pumnal pe care făptaşul l-a sustras probabil dintr-un muzeu. Este de presupus..."

Închise aparatul, cu un gest nervos şi opri maşina pe dreapta.

- Mi-e teamă! spuse el neliniştit.

- De ce?

Dar celălalt nu-l asculta. Se gîndea.

- Nu se poate, şopti el.

Porni motorul, bagă în viteză şi acceleră. Într-un scrîşnet de roţi, maşina vră spre stînga şi porni cu toată viteza înainte, într-o goană nebună către munţi.

***

O bătaie uşoară îl întrerupse din lucru.

- Intră!

Uşa se deschise încet, cu o anumită discreţie.

- A, Francois! spuse el. Dar ce surpriză! Mi-a fost dor de tine în aceste două zile. Ia loc.

Cuvintele pe care le rostise nu erau vorbe în vînt. Îi fusese, într-adevăr, dor de el.

Toma îl privea atent. Părea mai obosit decît ultima dată, deşi zîmbetul i se păstrase.

- Am auzit că la profesor ţi-ai petrecut timpul citind.

- El mi-a arătat multe lucruri interesante. Dar, într-adevăr, cel mai mult m-a impresionat biblioteca lui.

Toma ştia că Francois este inegal în sentimentele lui şi că ceruse insistent profesorului să-l lase să se întoarcă la el.

Se lăsase în fotoliul larg din faţa biroului şi-l privea pe Toma. Apoi începu să vorbească:

- Mi-a arătat cărţile tale.

- Ale mele? întrbă mirat Toma.

- Da. Eşti un mare savant.

Fizicianul îl privea cu prudenţă - uneori izbutea să-i remarce sarcasmul, alteori nu - şi se gîndea unde voia celălalt să ajungă. Dar de data aceasta celălalt vorbea cu deosebită atenţie, cuvintele lui sunau egal şi emoţionant - trăiau încă în amintire.

- Mi-au plăcut Paul Verlaine şi Paul Claudel şi Mallarmé... Dar mai ales Baudelaire, rosti el visător:

"Acea privelişte ciudată,
Cum nimeni n-a putut vedea,
În dimineaţa asta, iată,
Vrăjeşte încă mintea mea!..."

Fizicianul tăcea.

- *"... Şi duhul meu de-a pururi, cu ameţeli luptînd*
Rîvneşte-a nefiinţei insensibilitate;
Văd numai veşnicie prin geamurile toate
Din Numere şi Forme nu pot ieşi nicicînd!"

- Profesorul... mi-a spus că te pasionează istoria.

Celălalt rîse:

- Ei da! Cum să-l refuz pe bietul bătrîn? Adevărul e altul...

Se ridică în picioare, îndreptîndu-se către fereastră. Acolo privi îndelung în afară. Era o dimineaţă limpede de vară şi în depărtare, peste oraş, crestele munţilor fumegau.

- Toma, rosti el fără să se întoarcă, spune-mi adevărul!

Era ceva în aceste cuvinte, o tristeţe necunoscută, ca atunci cînd toamna cade peste păduri şi ele s-ar pregăti să se dezbrace de podoaba frunzelor, în linişte şi singurătate.

- Adevărul?

O rază de soare cădea pe masă, pe lentilele ochelarilor şi acestea o reflectau ca într-o oglindă, scînteind sub jocul ei.

Şi deodată, celălalt începu să rîdă. Rîdea aşa, aplecat peste fereastră, cu respiraţia tăiată, incapabil de a se stăpîni.

- De ce rîzi? întrebă Toma.

- Ce curios mă priveşti, îi zise el lui Toma.

Inima savantului bătea puternic. El închise, pentru o clipă, ochii.

- Nu te privesc în nici un fel. Dar trebuie să plec la Matei. Se dezbrăcă de halat, îşi luă haina din cuier şi ieşi.

Vila profesorului era undeva pe la marginea oraşului şi el ajunse repede acolo. După ce parcă maşina, urcă scările. Îi deschise însuşi profesorul. Părea îngrijorat şi tras la faţă.

- Te aşteptam, îi zise el.

Înăuntru mai erau Walter şi George.

- Ceva nou? întrebă el.

- Deocamdată nu, răspunse profesorul. Aşteptăm.

Îi întinse un pahar cu coniac. Ciocniră în tăcere.

- A mai fost cineva la buncăr?

Profesorul evită răspunsul şi mai puse un cub de gheaţă în pahar.

- Am încercat să mă duc eu, răspunse George. Dar m-am întors.

- De ce?

- Aşa... Mi s-a părut curios că în timp ce aici este primăvară acolo... e toamnă. E toamnă în luna mai!

- Aşadar...

Fraza rămase suspendată în aer.

- Da, interveni Walter. Din fericire perimetrul zonei este destul de redus. Din nefericire nu cunoaştem decît în mare funcţia lui. E o breşă. O poartă în zidul timpului.

Noi am deschis această poartă! Orice regret este tardiv. Să bem!...

- Nu se poate! spuse Toma.

Celălalt zîmbi şi privi la profesorul Matei.

- Am să te rog să priveşti o mică secvenţă culeasă de una din camerele automate de luat vederi, aflată în zona T.

- Trase storurile, stinse lumina şi porni aparatul care era deja pregătit. Peretele din faţă se însufleţi brusc sub proiecţia filmului. Toma recunoscu zona. Era noapte. Vîntul scutura frunzele care pîrîiau sub suflarea lui.

Şi brusc, ecranul se însufleţi. Părea reproiecţia unui vis urît. O fluierătură puternică răsună în difuzor şi pe ecran apăru silueta unui om ieşind din umbra copacilor, traversînd grăbit ecranul, apoi întorcîndu-se. Avea o îmbrăcăminte ciudată şi la centură purta o spadă lungă. Vorbea cu cineva, dar acel cineva era ieşit din cîmpul de vedere al camerei - probabil înapoia ei. Se auzea cum vorbeşte, cum întreabă şi răspunde. Vorbeau în şoaptă şi glasurile li se distigeau cu greu:

- La dracu! spuse unul din ei. Cum poţi să spui că l-ai văzut pe Regnier[1)]? Uiţi că a sfîrşit în funie la Montepippeau[2)]?

- Nu te mint, pe legea mea, răspundea celălalt! Să-mi crape ochii dacă te mint!

- Ascultă Phillipot[3)]! spune-i şi lui Marquet[4)] şi celorlalţi. Deocamdată staţi ascunşi în munţi la stîna părăsită. Fiţi atenţi că o greşeală, cît de mică, ne poate trimite mai departe de Chatelet[5)]. Henry Cousin[6)] atît aşteaptă. Tu ştii bine că sînt lucruri de care nici o mie de Jehan Cotard[7)] nu te pot scăpa. Ne întîlnim mîine la stîna părăsită. Pînă atunci - mucles.

- Bine. Te aşteptăm. Ai grijă cum mergi. Ieri Marquet i-a văzut pe Denis Richier[8)] şi Jean Vallete[9)]. Treceau călare către han, ca să inspecteze drumul. Vorbeau cu glas tare despre apropiata călătorie a Regelui.

- Mă bucur că mi-ai spus. Voi fi cu ochii în patru. Acum rămîi cu bine.

- Cu bine.

---

1) Rene de Montigny (Regnier), tovarăş al lui Villon, spînzurat pentru tîlhărie.

2) Celebră spînzurătoare.

3) Phillipot cel Mic şi 4) Marquet cel Gras, prieteni ai lui Villon.

5) Închisoare celebră în Franţa secolului al XV-lea.

6) "Vărul Henry", călăul oficial al Jandarmeriei din Paris.

7) Procuror din Dicasteria Parisului - se pare că l-a apărat pe Villon.

8-9) Sergenţi, jandarmi din Paris, secolul al XV-lea.

Probabil celălalt se îndepărta. În difuzor se auzi un foşnet şi crengi uscate troznind sub picior. Ecranul era dominat acum de o singură figură: un cap cu trăsături acviline şi ochi strălucitori, purtînd o pălărie cu boruri largi, de modă medievală.

Apoi, brusc, această imagine dispăru. Filmul se sfîrşise.

Cineva aprinse lumina.

- Simt că înnebunesc, zise Walter.

- Mă bucur, chicoti George. Mai ia un pahar, bătrîne!

- Dar, totuşi, trebuie să fie o explicaţie!

- Este. Şi e cumplită: trecutul năvăleşte peste noi, timpul joacă în locaşul lui, secolele se amestecă unele cu altele, erele se încalcă şi se întrepătrund, sfărîmîndu-se cu scrîşnet greu. Vor năvăli în curînd migratorii. Tancurile noastre vor ieşi în calea lor! Avioanele de război vor bombarda imperiile hittit şi sumerian, ne vom alia cu oamenii din Neandhertal contra popoarelor de pitecantropi şi gorile. Aud în depărtare pasul greu al dinozaurilor şi erupţiile nimicitoare ale vulcanilor care-şi vor trimite puhoaiele arzătoare de lavă asupra oraşelor noastre!... Iată ce se afla dincolo de " secunda morţii", rosti el cu sarcasm. Şi toate acestea va trebui să le spunem oamenilor!...

Duhnea a băutură. Aproape se clătina.

- Şi ştii ce mi se pare lucrul cel mai curios? Faptul că acest dezastru nu l-au făcut nişte oameni simpli sau ignoranţi! Nu! L- au făcut nişte savanţi!

Izbucni în hohote de rîs.

- Să nu dramatizăm, spuse Toma. Istoria a avut numeroase figuri ilustre, capabile, militari şi savanţi pricepuţi. Aceştia pot forma o uniune...

- Da! Aşa este!

Apoi bău dintr-o suflare conţinutul paharului. Se vedea că era beat.

- Ei bine, reluă Toma, voi aţi avut dreptate să vă temeţi. Dar lucrurile nu stau chiar aşa. Am fost astăzi la prînz la buncăr. Este adevărat ce spuneţi. Pe jos era un strat gros de frunze galbene. Dar totul mirosea a primăvară şi am văzut acolo cele mai frumoase flori şi cele mai verzi frunze de stejar. Cicatricea timpului s-a închis. Pentru totdeauna. Iar eu o prevăzusem, ştiţi.

Profesorul se apropiase şi asculta atent.

- Cum? Dumneata ai fost azi la buncăr?

- Da. Era totul în ordine. Şi pădurea era verde. Apoi m-am întors la mine acasă. Peste puţin timp a venit Francois. Apropo, ce credeţi despre el?

- Nu are decît conştiinţa identităţii lui actuale. Eventualele "înclinaţii" spre sarcasm ori chiar delict le face in-

voluntar. Este o copie robotizată a unui model istoric complex pe care îl imită şi cu care nu se identifică.

Toma se gîndea.

- Domnule profesor, ştiţi ce mi-a cerut acum cîteva ore?...

- ?!...

- Mi-a cerut să-i spun adevărul în legătură cu el.

- A, sigur! O va mai cere! Conştient de imperfecţiunea lui, conştient că-i lipseşte trecutul, el îşi trăieşte deplin enigma şi este în fond o figură tragică.

- Şi totuşi este o fiinţă gînditoare! Care va fi viitorul lui?

- Probabil va trăi printre noi. Şi va muri ca oricare alt cetăţean.

- Dar, profesore! Cum rămîne cu teoria noastră? Omul acesta... spiritul lui a fost capturat de noi prin chiar mesajul poemelor lui.

- Toma, cînd trăieşte omul cu adevărat? În vis sau în veghe? Trece din vis în veghe şi se retrage iar în vis ori din veghe trece în vis şi se retrage din nou în veghe? Nu se ştie. Moartea şi viaţa sînt două vise diferite ale aceleiaşi existenţe - singura reală: materia. Dar visele se uită. Iată de ce subiectul nostru nu va şti niciodată nimic despre ce a fost odinioară. Spiritul lui e dezorientat.

- I-am zîmbit şi mi-a zîmbit, adăugă celălalt visător. V-am povestit, profesore, cum veneam, pe ploaia aceea, cu el, de la Bucureşti. Mînam nebuneşte. Am fost oprit, mi s-au reţinut actele. El a fost lîngă mine atunci. Eram supărat. Ne îndepărtasem deja de la locul filtrului cînd mi-a arătat la bord actele: i le furase poliţistului, fără ca acela să simtă. L-am certat, l-am apucat de gulerul hainei şi am ţipat: "cum ai putut să faci asta, blestematule, canalie!" El mă privea nevinovat: "zău că nu i le-am luat - probabil i-au căzut cînd a controlat maşina". I-am privit arcul buzelor, mirat, ochii limpezi, de o sinceritate dezarmantă şi m-am gîndit că totuşi se putea ca poliţistul să fi scăpat actele.

- "Atunci trebuie să vină după noi am spus eu încetinind viteza".

- "Să-l aşteptăm, a zis el, cu cea mai calmă voce pe care o auzisem vreodată, îi vom da şi aceste lucruri... le-am găsit lîngă acte", a spus el şi a mai scos din buzunar două bujii.

Avea un chip cinstit şi mă privea în ochi cu atîta nevinovăţie încît am izbucnit în rîs şi am rîs că simţeam că-mi plesnesc tîmplele. Oare poţi folosi astfel un vis, vă întreb?

- Desigur. Noţiunea are limite largi.

- I-aţi arătat un volum de poezii de-ale lui? Poezii de Francois Villon?

- Nu. Ar fi foarte periculos. El nu trebuie să le vadă.

- Ar fi catastrofal pentru el: o acţiune, o împrejurare profund antagonică în sine şi totodată inutilă, care să rupă echilibrul spaţio-temporal. Asemenea întîmplări însă dau noi sensuri, trebuie evitate - niciodată nu poţi şti...

Era tîrziu. Toma îşi luă rămas bun de la profesor.

Pe drumul de întoarcere către casă privea asfaltul care strălucea ca o piele de şarpe în lumina farurilor. Cînd ajunse acasă parcă maşina şi urcă treptele în fugă.

- Francois! strigă el.

Dar nimeni nu-i răspunse. Cuprins de o presimţire ciudată alergă şi intră în camera lui. Era goală. Îşi zise că poate intrase la el în cabinet ori la bucătărie. Dar casa era pustie.

Ieşi pe balcon. Alături, în vila vecină, se auzeau rîsete şi muzica unui cîntec plutea în eter ducînd cu ea ceva răscolitor şi pur. Prin frunzişul plopilor stelele i se părură apropiate şi cerul mult mai puţin înalt. Noaptea respira în jurul lui ca o fiinţă. Fermecat de intensitatea ei se sprijini cu coatele de balcon, plecîndu-se în afară. Se gîndea la toată viaţa lui. Iubise odinioară o femeie şi ea chiar fusese soţia lui; apoi drumurile li se despărţiseră ca două ape care pleacă din acelaşi izvor dar care nu se vor mai întîlni niciodată. Viaţă! Enigmă întîlnită mereu! Raritate!

Şi gîndul îi zbură din nou către celălalt. Se simţea legat de el din ce în ce mai mult, ca şi cînd corpurile lor ar fi aparţinut unei aceleiaşi fiinţe. Îşi aprinse o ţigară. "Cîţi dintre noi părăsesc această viaţă fără s-o înţeleagă!" îşi spuse el. Apoi: "De ce să forţezi? Poate drumul pe care sîntem împinşi e necesar şi ne tînguim zadarnic pe acest fericit tobogan la capătul căruia cineva ne va prinde în braţe cu blîndeţe. Viaţa întreagă nu este altceva decît o imensă copilărie."

Undeva, departe, se auzi trîntindu-se poarta vilei dar el înregistră zgomotul mai mult ca pe un incident exterior cadrului.

Dar ceva mai tîrziu în casa cu luminile stinse auzi un zgomot nedefinit - parcă erau nişte paşi care suiau scara ori parcă era respiraţia grea a cuiva.

- Francois? întrebă el, fără să fie neliniştit. Dar nu primi nici un răspuns.

Trecu mult timp apoi. Toma asculta aceeaşi muzică îndepărtată, fumînd, cînd distinse, clar de astă dată, un geamăt în casă. Se întoarse brusc:

- Francois? chemă el din nou.

Şi deodată îl cuprinse spaima. Aruncă ţigara şi intră în casă. Aprinse lumina. Tocmai voia să strige din nou cînd îl zări căzut, chiar lîngă uşa camarei lui. Respira greu.

Ţinea ochii închişi. Zăcea pe spate şi sub umărul stîng i se prelingea încet pe mozaic un fir de sînge.

Alergă într-un suflet la telefon. Profesorul Matei era încă la el. Îi spuse lui Toma să nu-l mişte în nici un chip pe rănit şi-l anunţă că în zece minute era acolo cu cel mai bun chirurg din oraş, cu Walter.

Se întoarse lîngă rănit. Acesta era tot acolo. Nimic nu se schimbase nici în atitudinea, nici în starea lui. Numai sîngele scurs se adunase acum într-o baltă care creştea mereu.

Pieptul i se ridica şi cobora cu o regularitate stranie. Şi deodată Toma fu cuprins de o durere sfîşietoare. Îngenunche lîngă el şi începu să plîngă.

Celălalt stătea acolo, întins pe spate. Lampa din tavan arunca asupra lui lumina, desenînd în jurul lui un cerc auriu.

- Te-am iubit, Francois! N-am vrut... n-am vrut asta... Dacă ştiam că se va întîmpla aşa, nu... nu te-aş fi părăsit niciodată! De ce a trebuit să pleci? Te-aş întreba unde ai fost, dar la ce mi-ar folosi? La nimic! Ştiu... că ţie nu-ţi place să fii întrebat! Niciodată n-am avut timp să vorbim! Nici nu ştiu măcar cine eşti! Sînt aici, Francois!

Profesorul Matei se ţinu de cuvînt. El şi Walter intrară în casă. Rănitul fu dezbrăcat şi pansat. În partea stîngă, sub omoplat, avea două lovituri de cuţit. Walter spuse că nu era nici o speranţă, deşi hemoragia se oprise.

După ce rănitul fu depus pe pat el deschise ochii şi zîmbi.

- E totul în regulă, spuse Toma, e... bine... Nu se va întîmpla nimic!

- V-am făcut multe necazuri, spuse celălalt. Vă rog... să mă iertaţi. O clipă ochii lui se tulburară. Îşi întoarse faţa de la ei aţintindu-şi privirile în tavan. Şi începu să recite în cea mai curată limbă franceză veche:

"*La toţi călugării smeriţi,*
La cerşetori, la cuvioase,
La pierde-vară, la pîrliţi,
La slugi, la fetele frumoase,
Ce umblă-n straie de mătase,
La fanţi, sfielnici din născare,
Ce poartă cizme arătoase,
Eu tuturor le cer iertare!"

Toma se ridică în picioare. Chipul îi era alb ca varul.

- "Balada prin care Villon cere iertăciune tuturor!" strigă el. Aţi auzit. Mai este vreo îndoială? Faceţi ceva! Salvaţi-l!

- Villon, strigă el febril, Villon, nu muri! Nu trebuie...! Nu te las să mori!

Apucase strîns veşmintele bolnavului dar ceilalţi interveniră.

Rănitul întoarse chipul lui palid către Toma şi-i zîmbi. În ochii lui strălucea o lumină ca cea a febrei. Şi iarăşi recită, de data asta cu greutate:

"- *Şi dacă papi, regi... fii de regi*
şi feţi din sînuri de regine
sînt puşi în giulgi de-a morţii legi
lăsînd domnia-n mîini străine...
eu, bocceagiu din Renes... pot ţine
piept morţii?..."

Glasul i se frînse. Scuturat de un fior trupul îi tresări. Privirile i se tulburară. În clipa aceea văzură sîngele ieşind prin pansament, dovadă că hemoragia se pornise iar.

Rănitul deschise ochii din nou, de astă dată aparent calm. Toma îi întinse mîna şi el o prinse strîngînd-o cu ultimele puteri.

- Ştiu ce vreţi, şopti el. Dar nu pot... Nu se poate... Este... prea mult şi ceea ce... aţi aflat!... Mai mult... nu pot...!

Capul îi lunecă într-o parte. Muri cu mîna în mîna lui Toma.

Încă din noaptea aceea îl duseră cu maşina în munţi şi-i îngropară trupul undeva, în adîncul pădurii, departe de orice drum sau potecă, îngrijindu-se să nu lase nici o urmă.

N-au pus la capul lui nici o cruce. N-au lăsat nici un semn. Nimeni nu avea să ştie niciodată adevărata taină a acelei morţi. Şi la puţin timp după asta aveau să uite chiar şi locul în care el fusese îngropat.

Laboratorul subteran a fost demolat şi lăsat în părăsire.

Au trecut aşa ani.

Din cînd în cînd mai urca pe acolo Toma. Îmbătrînise mult şi el. Savantul oprea maşina într-un anume loc, cobora din ea, se plimba, rîdea şi vorbea de unul singur. Apoi îşi lua la revedere de la cineva imaginar şi pleca surîzător, neuitînd să şoptească:

Cine crede că a fost odată toamnă în luna mai?...

CUPLU DE ZEI

S-a întîmplat în sud,undeva,acolo unde dimineţile de vară sînt la fel de toride ca amiezile iar apusurile, lipsite de vînt, se scurg ca nişte cenuşi de pojar trecînd peste faţa încremenită a pămîntului. A fost ceva şi apoi n-a mai fost! Buretele greu al uitării a trecut peste zilele de atunci. Mi-a fost imposibil, un timp, să-mi aduc aminte! Şi după ce mi-am adus, m-am gîndit că omul n-are nici cea mai mică putere asupra nici uneia din clipele vieţii lui, căci cea trecută s-a dus şi nu se va mai întoarce, cea viitoare nu-i aparţine încă, iar cea prezentă îi fuge mereu de sub picior - nisip furat de apele scormonitoare ale timpului! Şi este chiar o vreme cînd dragostea stăpîneşte pe om ca să-l facă nenorocit. Nimeni nu poate să ştie ce-l aşteaptă în clipa următoare, fiindcă omul e atît de orb că privirile lui nu pot răzbate în viitor nici măcar a mia parte din distanţa la care vede un înotător cu ochii deschişi sub apă! Şi toată viaţa noastră e o mare orbire. Aşa a fost şi atunci...

Îl chema Soend, era englez şi în cataloagele de specialitate figura ca unul dintre cei mai de seamă colecţionari de statui. Le păstra la marginea oraşului în două vile spaţioase, cu etaj, celebre nu prin înfăţişarea lor (care, în fond, nu era deloc neobişnuită) ci prin cîinii dresaţi care le păzeau de dinapoia grilajelor de fier forjat, patrulînd în permanenţă, fie zi, fie noapte - gardieni infailibili şi înţelepţi, a căror rasă puternică şi frumoasă cobora din adîncimile timpului însoţind de secole enigmatica familie Asiat. Se bucurau de o faimă tot atît de mare ca a statuilor. Nici un hoţ nu încercase vreodată să pună piciorul în curţile vilelor pentru a fura ceva de acolo.

Strada pe care erau aşezate cele două case era la marginea oraşului şi o mulţime de tei înfloreau primăvara. Era o plăcere să te plimbi în acele zile pe sub coroanele lor parfumate!

Din cînd în cînd (foarte rar) în curtea vreuneia din cele două clădiri oamenii vedeau parcate cîteva limuzine de lux purtînd numere de înmatriculare străine. Atunci se ştia că Soend avea clienţi, fiindcă Asiaţii nu erau numai colecţionari de statui, dar şi cumpărau şi vindeau aşa ceva - erau, aşadar, negustori. Cu greu ar fi putut spune cineva cînd se apucaseră de asemenea meserie; Cert este că de

generaţii întregi făceau acest lucru şi lumea nu-i ştia altfel decît aşa: ca negustori de statui. Nici neamul lor nu era prea numeros. Fetele se căsătoreau repede, de obicei departe de oraş şi rareori le mai vedea cineva. Băieţii urmau universităţi în străinătate şi ajungeau la rîndul lor doctori sau ingineri. Cel mai mic din familie însă, rămînea, prin tradiţie, acasă şi devenea negustor de statui. Dar atît băieţii cît şi fetele aveau în ei ceva aparte - nu frumuseţea tulburătoare, clasică, asemenea statuilor antice greceşti, nu farmecul vorbirii, blîndeţea felului lor de a fi ci altceva, de neatins şi de neintuit, ceva care rămînea mereu ca o unică trăsătură, deosebindu-i de toţi ceilalţi, ceva exotic, ceva de... neam îndepărtat "sădit", în sfîrşit, într-un ţinut care acceptase să-i primească.

Niciodată nu se pomenise în familia Asiaţilor, să existe certuri, neînţelegeri ori ca vreunul din ei să fi fost condamnat sau închis pentru vreo faptă reprobabilă. Oamenii nu ţineau minte să fi văzut pe vreunul dintre ei beat. Aşa ceva era cu desăvîrşire exclus. Comportamentul lor era ireproşabil şi atît de mare era în oraş consideraţia de care se bucurau că odată, cu ani în urmă, cînd fusese găsit în curtea lor in om înjunghiat, nimănui nu-i trecuse prin cap să bănuiască pe vreunul dintre locatarii vilei în curtea căreia fusese găsit sărmanul nenorocit. Şi, într- adevăr, poliţia descoperise pe făptaş - acesta locuia în celălalt capăt al oraşelului. Dar asta este cu totul altceva şi nu are nici un fel de legătură cu povestirea noastră.

Soend Asiat era un tînăr frumos ca un zeu. Avea 26 de ani, trăia cumpătat şi decent, deşi era covîrşitor de bogat şi, urmînd tradiţia celor din neamul lui, era negustor de statui. Cele două vile erau sub îngrijirea unui personal nu prea numeros, recrutat în întregime dintre locuitorii urbei.

În dimineaţa aceea Soend se grăbea să iasă în oraş.

El se întîlni în hol cu Ella, bucătăreasa.

-Bună dimineaţa, domnule!

-Bună, Ella. Azi nu mă aştepta cu masa, zise el. Fii bună şi-l anunţă pe Laneth că problema despre care am discutat ieri s-a rezolvat.

Şi înainte ca femeia să mai zică ceva, coborî scările, grăbit.

-Eh, ce-i pasă?! rosti ea privind în urma lui.

Soend, fredonînd un cîntec vesel, ieşi afară. Era un soare frumos, de sfîrşit de vară, natura părea că doarme încă după noaptea îndelungată pe care abia o trecuse. Sus, în înalţimile ameţitoare ale cerului, rătăceau, ca nişte scame alburii, cîţiva nori. Parcul din faţa vilei, străbătut de alei largi şi drepte era plantat cu pomi fructifer. şi ar-

bori ornamentali. O pătură de gazon des ca o perie acoperea pămîntul şi ascundea numeroasele aspersoare care stropeau nevăzute iarba, dînd atmosferei din jur un iz de prospeţime şi răcoare.

Soend ajunsese în apropierea maşinii (un Ford superb) cînd pe alee îşi făcu apariţia, grăbit, un bărbat sobru, trecut demult de a doua tinereţe. Purta o servietă în mînă şi era unicul reprezentant al firmei.

-Mr. Pathurst, exclamă Soend ieşindu-i în întîmpinare şi strîngîndu-i mîna, iertaţi-mă că v-am chemat mai devreme, dar m-am hotărît să vizitez noua Expoziţie Franceză...

-Sir, spuse bărbatul zîmbind, chiar voiam să vă rog să o faceţi cît mai repede - de asta venisem de fapt! Sînt acolo lucruri foarte interesante...Cît despre mine, domnule, nu vă faceţi nici un fel de griji! Am foarte mult de lucru. Statuile de jos trebuie un pic aranjate. Vă voi arăta asta cînd veţi avea timp...

-Desigur, desigur! răspunse celălalt zîmbind. Apoi îşi strînseră din nou mîinile şi se despărţiră.

***

Oraşul era o localitate de provincie în care noul şi vechiul nu se amestecaseră ci se aranjaseră cum putuseră, făcîndu-şi loc, parcă, unul altuia, mai restrîngîndu-se, mai întinzîndu-se pe ici pe colo, fiecare. Centrul rămăsese desigur, cel din secolul trecut, cu case pe un etaj şi străduţe înghesuite, cu piaţa centrală şi primăria cu turn şi ceas dar la periferie apăruseră cartierele noi, cu blocuri şi localuri moderne. Cu toate acestea oraşul nu era prea mare şi oamenii se cunoşteau între ei tot atît de bine ca şi locuitorii unei comune de ţară.

Ford-ul lui Soend străbătu repede centrul, trecu de Fabrica de lapte a căpitanului Charles Davis şi după cîteva aşteptări scurte la semafor opri în faţa Galeriilor de Artă, o clădire modernă, care avea la subsol cinema şi sală de dans iar la parter şi la cele două etaje amfiteatre şi săli speciale pentru expoziţii, conferinţe, primiri oficiale şi altele de acest gen. Aici, în sala imensă de la parter, fusese deschisă, în urmă cu două zile, o expoziţie de statui celebre, organizată de mai multe muzee din Franţa. Era de fapt un ultim punct al turneului expoziţional european, care se bucurase de un enorm succes. Expoziţia respectivă străbătuse Germania, Italia, Spania, apoi Anglia, iar de aici urma, îmbarcată pe vapor, să se întoarcă în muzeele de unde venise. Era o chestiune de cîteva zile sau de cîteva...săptămîni, avînd în vedere că buletinele meteo indicau o apropiată înrăutăţire a vremii şi furtuni pe mare.

Soend plăti biletul şi intră în sala imensă în care nu era nimeni. Aşezate pe soclurile lor, zeci de statui îşi etalau frumuseţea trupurilor turnate în metal sau cioplite în marmură. Erau statui de toate felurile, moderne şi vechi, izbutite sau mai puţin izbutite. Ochiul de cunoscător al lui Soend luneca peste ele încîntat, le cîntărea sau le fixa valoarea. Spre marea lui surprindere văzu că expoziţia cuprinde şi tablouri, lucru pe care nu-l ştia. Trecu încet prin faţa exponatelor.

În dreptul unora se oprea mult timp, le observa, citea plăcuţele metalice aşezate pe socluri şi care ofereau minimum de explicaţii în ceea ce privea respectiva operă. Era ceva frumos să-ţi petreci în acest fel cîteva ceasuri şi Soend se lăsă în voia acestei voluptăţi.

Şi totuşi, un sentiment ciudat puse stăpînire pe el. Ceva neclar şi îndepărtat încă, aşa cum ţi-ai aduce aminte că ai uitat ceva...Privi în jurul lui. Statuile radiau frumuseţea lor rece. Departe, în celălalt capăt al sălii, abia văzut, custodele sta pe un scaun. Şi Soend îşi reluă din nou periplul. De fiecare dată descoperea noi valenţe şi noi dimensiuni, care scăpaseră ochiului la prima trecere. De exemplu, acest Apollo cu frunte de poet privea undeva înapoi, călugărul turnat în bronz purta sandale iar "Arcaşul" trăgînd la ţinta privea la dreapta, ca şi cînd ar fi strigat de acolo cuiva să se dea la o parte.

Se opri îndelung în faţa unei statui lucrată în marmoră. Părea o operă veche şi el îşi plecă privirile asupra plăcuţei metalice de pe postament: "Zeiţă necunoscută", sec. VI î.e.n. Autor anonim". Era mai degrabă o Venus antică, un trup superb de marmoră, de pe care veşmîntul sta gata să cadă, abia reţinut cu stînga, pe şold, în ultima clipă. Bustul atingea aproape perfecţiunea, cu sîni ca două pocale întoarse şi protejaţi uşor cu mîna dreaptă, într-un gest pudic ce mai degrabă părea a incita (pentru că braţul schiţase numai gestul de a veni către ei, ajungînd abia la jumătatea drumului). Armonia perfectă a formelor culmina cu trăsăturile chipului zeiţei, care surîdea unei întîmplări sau unui gînd ce-i aparţinea numai ei. Părul îi era împletit în două cozi uriaşe care după ce îi încoronau fruntea şi tîmplele, se întîlneau la spate într-un nod greu, sprijinit de gîtul delicat şi înalt, ca in lujer de floare.

Deşi o mai privise o dată, Soend abia acum observă uluitoarea artă cu care fusese sculptată statuia şi dădu afirmativ din cap.

-Într-adevăr, îşi zise el, cei vechi ştiau să sculpteze, sînt inegalabili.

Ar fi vrut să plece şi totuşi rămînea. Admiră încă o dată măiestria cu care artistul lucrase acel trup ce-şi dezvăluia

sub cutele de piatră ale veşmîntului pe care-l purta perfecţiunea formelor. Şi zîmbetul acela al zeiţei, copilăros şi subtil totodată, venind din depărtarea mileniilor, aducea încă în raza lui pîlpîirea unei ispite. Şi dacă statuile aveau ochii orbi, privirile ei erau aproape vii şi toată, în întregul ei, se dezbrăca de acea răceală a pietrei, era mai mult decît o statuie şi mai mult decît o creaţie...!

Soend privi ovalul perfect al chipului, gîtul, ochii luminînd sub arcul sprîncenelor, clasicismul liniilor nasului, buzelor, pometilor obrajilor, trăsăturile încremenite într-o pace deasupra căreia nu mai exista nimic altceva decît eternitatea...

-Vă rugăm, nu atingeţi exponatele!...

Glasul custodelui explodă în jerbe multicolore în tăcerea grea şi Soend, cu totul surprins, observă că atinsese deja cu mîna dreaptă statuia.

-Scuzaţi-mă, rosti el încurcat, n-am vrut...

Şi se trase un pas înapoi, mirat de atracţia pe care ciudata operă de artă o exercitase asupra lui şi de amorţeala care-l cuprinsese.

-Nu vindeţi statuia? întrebă el, deşi cunoştea răspunsul.

-Nu cred, sir, răspunse celălalt zîmbind. Vă interesează?

-Oarecum... Ofer zece milioane de franci francezi!

-Sînteţi un bun cunoscător! Atîta face, dar nu o vindem!

Custodele se îndepărtă, zîmbind îndatoritor.

Soend se întoarse din nou cu faţa către statuie şi chipul lui înflori de astă dată într-o bucurie sinceră:

-Cui zîmbeşti? întrebă el. Lasă-mă să ghicesc!

Se prefăcu o clipă dus pe gînduri. Apoi:

-Nu, nu soţului...pari prea tînără... Atunci cui?

Tăcerea se aşternu din nou. Şi deodată el se bătu cu palma peste frunte:

-Dar tu eşti zeiţă! şopti surprins, uluit de descoperirea lui. Oricum ar fi, continuă el zîmbind, eşti foarte frumoasă!...Eu sînt negustor de statui. Mă cheamă Soend Asiat. Acum mă duc... Dacă voi mai avea timp, voi mai veni!...

Aproape de ieşire mai întoarse capul o dată înapoi; era acolo, învăluită în zîmbetul ei enigmatic. Şi îşi dădu seama, într- adevăr, că era cea mai frumoasă piesă din toată expoziţia! Înainte să-şi dezlipească privirile, în secunda aceea (dar poate nici n-a fost o secundă ci a suta parte, a mia parte dintr-o secundă), avu impresia că antebraţul statuii s-a mişcat puţin. Ştia că e o iluzie şi totuşi se opri în loc mirat, tulburat.

Apoi se întoarse şi ieşi.

Zăcea pe plaja însorită, sub soarele torid al acelui sfîrşit de vară, cu faţa în jos, sprijinit cu fruntea pe antebraţul stîng. Un aparat de radio aşezat ceva mai departe, pe o pătură îşi depăna plicticos "ultimele" şlagăre dar el nu-l auzea. Prin murmurul oamenilor de pe plajă răzbătea din cînd în cînd foşnetul valurilor mării. Cîteodată, copii, trecînd repede pe lîngă el stîrneau nisipul. Dar Soend Asiat dormea adînc. Visa, dar într-un mod ciudat. Se făcea, în visul lui, că era treaz şi că stătea la marginea unui rîu care-şi strecura cu repeziciune printre stînci, la vale, apa limpede şi rece. Era cald. Se aplecase să bea din apa rîului: îi era sete. Apoi se întinse pe mal şi o răcoare plăcută îi invadase fiinţa şi sufletul. Rîul îşi murmura cîntecul lui mai departe.

Şi deodată, cum sta aşa, o nimfă apăru lîngă el, cu apa şiroindu-i pe trup. Ea îl privea bănuitoare, dar fără teamă. Trupul ei superb se mlădia în mişcare.

-Iartă-mă... eu...

-Ajutaţi-mă, vă rog, rosti ea zîmbind...

O ajută să-şi stoarcă părul lung şi să-l împletească într-un coc imens, nu lipsit de graţie.

Lumina era aproape rece acum, dureros de limpede. Purta o mantie largă şi el şi-o dezbrăcă, acoperind cu ea umerii fetei.

Iar ea zîmbi... Şi zîmbetul acela...

Peisajul se schimbă dintr-o dată: era pe malul mării. Vedea departe alunecînd pe valuri, sub un cer de şmalţ, o triremă. Şi pe puntea ei o siluetă în alb îi făcea semn cu mîna...

Se trezi brusc, într-o hărmălaie de nedescris. Doi puşti se luaseră la bătaie deranjînd pe cei ce se bronzau.

Soend se ridică şi îşi simţi capul greu. O fată trecu pe lîngă el în fugă, grăbită să ajungă la chioşcul de coca-cola, la fel ca ceilalţi, dar se împiedică şi căzu, lovindu-l totodată la picior. El sări în sus s-o ajute.

-Sehios loniot! şopti ea speriată şi fugi. În urma ei, pe nisip rămase o monedă de argint şi o culese distrat:

-Domnişoară! strigă el, privind în urma ei, dar, în mod curios, n-o mai văzu.

Îi rămăsese în minte însă chipul ei - un chip frumos, adolescentin, cu ochi albaştri şi limpezi.

-E în mod sigur o grecoaică, gîndi el şi zîmbi. Dacă e în vacanţă pe aici înseamnă că o voi mai întîlni!

Soarele luneca încet către asfinţit şi dogoarea lui se mai potolise întrucîtva. Tînărul Asiat îşi strînse lucrurile şi se îndreptă către maşină. în urma lui zgomotosul aparat de radio continua să-şi trăncăne monoton buletinul de ştiri: "... încă nu s-a descoperit nici o urmă care să ducă la prin-

derea abililor infractori care au sustras preţioasa statuie...Opera, de o rară frumuseţe, a dispărut de pe soclul ei ieri noapte..."

Cînd Soend ajunse acasă el fu întîmpinat de bătrînul Pathurst, care afişa o mină îngrijorată.

-Sir, sînteţi aşteptat de colonelul Gray şi de încă un poliţist.

-S-a întîmplat ceva, mr.Pathurst?

Era sincer mirat şi bătrînul îl privi puţin descumpănit:

-Cum...n-aţi auzit?...

-Ce să aud? Vin de la plajă!

-Dar, domnule, tot oraşul vorbeşte! A fost...a fost furată o statuie...!

Omul era atît de emoţionat încît abia mai putea rosti cuvintele.

-O statuie?... Cum?... Cînd?

Şi deodată chipul frumos al tînărului milionar deveni de nepătruns. O cută adîncă îi apăru pe frunte. Se întoarse brusc, scoţînd un şuier ascuţit şi strigînd tare:

-Iot!

Un dulău uriaş se smulse din locul lui de pază şi din cîteva salturi tăie parcul apropiindu-se în goană de ei.

-Sir!...Sir!...încercă bătrînul, nu de la noi s-a furat statuia! De la Expoziţia Franceză!

Uriaşul dulău ajuns aproape îi privea ţintă ca şi cînd ar fi încercat să le înţeleagă dialogul.

-Mr. Pathurst, spuse Soend, vin îndată!

Apoi se îndreptă spre maşină şi scoase de undeva un pachet cu bomboane de ciocolată:

-Iartă-mă, Iot, spuse, te rog să distribui gărzii acest mic dar din partea mea.

Cîinele se agita, înnebunit de bucurie şi dînd cu frenezie din coadă. El prinse în gură, din zbor, pachetul destul de greu şi o zbughi către posturile de pază aşezate de-a lungul gardului, trecînd pe la fiecare "santinelă" şi lăsîndu-i cîte o bucăţică de ciocolată. Amuzat, Soend îl urmări cîtva timp - ştia că va face aşa pînă cînd se vor termina bomboanele. Asta era "tradiţia". Ceea ce îl miră foarte mult fu că văzu lîngă Iot un dulău tînăr, pe Kemt şi zîmbi: Iot îl instruia pe viitorul comandant al gărzii, el simţea că va deveni în curînd prea bătrîn pentru meseria pe care o făcea de aproape 10 ani.

Urcă scările încet. Într-adevăr, în sala de primire erau colonelul Gray şi căpitanul Larrison.

-Sînteţi oaspeţii mei, domnilor! Thompson, adu ceva de băut, spuse el valetului şi zi Ellei să pregătească masa. Avem musafiri!

-Domnule Soend, spuse colonelul, vă rugăm din suflet să nu vă deranjaţi, pentru că nu vom sta. Împrejurările care ne aduc la dumneavoastră sînt grave. Oraşul nostru este implicat într-un scandal de proporţii.

-Sînt uimit, domnilor! Despre ce este vorba?

-De la Expoziţia Franceză a fost sustrasă ieri noapte o statuie. Dumneavoastră o cunoaşteţi. Este vorba de statuia pentru care aţi fost dispus să oferiţi o sumă...

-De zece milioane!

-Exact!

Soend îşi ceru permisiunea să fumeze. Scoase o ţigară din pachet şi o aprinse, trăgînd adînc în piept fumul aromat.

-Ei bine, domnilor?

-Sir, rosti colonelul Gray, departe de noi gîndul că aţi fi autorul acestui... gest! Dar ne-am gîndit că ne puteţi ajuta altfel. Sînteţi printre puţinii vizitatori ai expoziţiei... Una e ochiul unui profan, alta e ochiul unui specialist în artă. Mă gîndeam că la ultima vizită pe care aţi făcut-o, avînd în vedere că statuia v-a atras atenţia, poate aţi observat ceva... un indiciu, oricît de mic, un semn după care să ne coordonăm căutările.

-Îmi pare rău, domnilor, rosti gînditor gazda, nu am observat aşa ceva. Totul a fost în limitele... normalului. N-am văzut nimic... deosebit! Îmi pare rău că statuia a dispărut! Domnule colonel, îmi pare atît de rău!...

Cei doi plecară. Soend îi însoţi pînă afară, la maşină, urmărindu-i cu privirile pînă cînd părăsiră incinta vilei.

Se lăsase seara şi un vînt subţire mişca frunzele nucilor înalţi făcîndu-le să foşnească uşor. Aspersoarele automate se porniră din nou să stropească gazonul, învîrtindu-se în locaşurile lor ascunse în covorul de iarbă. Soend îşi duse mîna la ceafă scărpinîndu-se îndelung. Cealaltă mînă o avea în buzunarul pantalonilor.

Şi deodată se opri, încremenind aşa, cu o mînă în aer. Apoi scoase încet din buzunar moneda pe care ciudata străină o pierduse pe plajă. O ridică sus, în ultimele raze ale apusului, privind-o cu atenţie, întorcînd-o de cîteva ori şi pe o parte şi pe alta.

Rămase aşa, gînditor, mult timp. Apoi, brusc, se îndreptă către maşină, urcă în ea şi ieşi pe poartă. Conducea cu atenţie, urmărind totodată trecătorii de pe străzi, puţini la acea oră tîrzie. O singură dată opri şi se dădu jos pregătindu-se să alerge după o femeie. Dar cînd ea întoarse capul el renunţă.

Ajunse în centru şi opri în faţă la "Central Magazin". Lîngă acesta era o prăvălie veche, cu o firmă pe care scria îngrijit: "Bijutier".

-Bună-seara, Olandezule, zise Soend intrînd.

-O, ce surpriză! spuse un bărbat chel şi cu ochelari, dar încă tînăr. Ce cinste!... O cafea?...

-Nu, mă grăbesc! Bătrîne, te rog spune-mi ce ştii despre această piesă. Dar fără să o arzi prea mult cu acizi.

Bărbatul luă moneda şi o cîntări cu un aer de cunoscător. Îşi aşeză mai bine pe nas ochelarii cu ramă de aur şi trecu în laboratorul din spatele tejghelei. Moneda răsună cristalin, aruncată pe taler şi acul balanţei făcu un arc de cerc apreciabil, oprindu-se la cifra 100.

-Ciudat! murmură bijutierul.

Mai zăbovi un pic studiind-o cu ajutorul cîtorva lupe şi pensete, la lumina unui bec puternic. Apoi scoase din dulap mai multe cataloage pe care le răsfoi îndelung.

-Ciudat! repetă el. De unde o ai?

-Mă priveşte. Ce valoare crezi că are?...

-Hm!... Cred că este... o mina ateniană, spuse el, una foarte veche. Nu e înregistrată, probabil e de dinainte de Dracon, secolul VII sau VIII înainte de Cristos... un timp aproape legendar. Cred că valora atunci... cîteva sute de drahme...

-Şi acum?...

-Acum?...

El se mai uită o dată la ea.

-Acum... cîteva sute de mii... de dolari!...

-Mulţumesc, Olandezule, spuse Soend şi-şi luă moneda.

Îi strînse mîna şi plecă.

Întorcîndu-se acasă el observă, din goana maşinii, la lumina farurilor, răsărind din noapte un chip de femeie. Opri brusc maşina şi coborî. Strada era pustie pînă departe şi o liniştе adîncă o învăluia. Nu se auzea nimic, nicăieri... Rămase mult timp aşa în liniştea nopţii. Apoi se întoarse şi plecă.

...-Era aici, spuse el, o fată frumoasă, cu ochi albaştri şi părul ca aurul! Trebuie s-o ştiţi! Vorbea prost englezeşte, mai mult greceşte...

Omul din faţa lui păru să se gîndescă o clipă, apoi faţa i se lumină:

-A, ştiu pe cine căutaţi, spuse el. Da. E o grecoaică frumoasă, a venit luna trecută la hotelul "Londra". Stă la camera 42.

-Mulţumesc! răspunse el.

Ajunse într-un suflet la hotel. Urcă scările, nemaiavînd răbdare să ia liftul. Ajuns în faţa camerei se opri să-şi tragă sufletul şi sună.

Auzi zgomot de dincolo de uşă. Inima îi bătea să-i spargă pieptul. Îi deschise o blondă frumoasă, dar el o privi dezamăgit.

-Scuzaţi, rosti el, căutam pe altcineva... O fată, o grecoaică frumoasă...

Fata zîmbi:

-Sînt singura grecoaică din oraşul dumneavoastră, zise ea.

Apoi:

-Sau cel puţin aşa cred. N-am mai văzut pe aici nicio concetăţeană de-a mea!...

-Căutam o fată... răspunse el. Nu vorbea engleza, numai greacă...

-Nu, nu ştiu!...

El coborî scările dezamăgit. Recepţionera din hol îl urmări cu privirile. El se îndreptă spre ea:

-Nu vă supăraţi! Aţi văzut cumva, acum cîteva zile, o frumoasă fată, la 19 ani, blondă, cu ochi albaştri, vorbind o limbă străină!

Femeia se gîndi o clipă, privindu-l, apoi rosti:

-Am văzut o asemenea fată, ieri, pe cînd mă întorceam acasă, dar nu ştiu dacă este cea pe care o căutaţi.

-Aduceţi-vă aminte bine! E foarte important!

-Nu ştiu... şovăi femeia... A, da, mergînd, s-a lovit de un om şi a spus ceva...

-Sehios loniot!...

-Da! Exact aşa a zis, spuse femeia. Dar unde mergea şi de unde venea n-aş putea să vă spun!...

El ieşi în stradă privind bărbaţii şi femeile, uitînd de maşină şi mergînd la întîmplare. Unde s-o cauţi! Cum!

Şi deodată scoase un ţipăt şi se opri.

-Pe toţi zeii! Pe toţi zeii care au fost şi vor fi! spuse el bătîndu-se cu palma peste frunte.

Se întoarse în fugă la maşină. Peste cîteva minute oprea în faţa uneia dintre vile. Coborî. Şuieră scurt şi strigă tare:

-Iot!

Cu un salt incredibil, uriaşul dulău sări gardul de fier stîrnind admiraţia cîtorva trecători care scoaseră exclamaţii de uimire.

Dar Soend n-avea timp.

-Urcă, sergent! spuse el şi dulăul se instală pe perna de lîngă şofer. Maşina demară în trombă.

În timp ce conducea, Soend aruncă pe pernă bizara monedă. Cîinele o mirosi cu grijă şi o privi cu luare-aminte.

-Ce prost am fost, Iot, băiete, că nu m-am gîndit la tine! Ei bine, trebuie să găsim pe stăpîna monedei. E ceva ciudat, dar asta e!...

...Străbătea de trei zile oraşul şi împrejurimile lui. în dimineaţa aceea se îndreptă din nou nou către mare. Dulăul era istovit. Făcuse ocoluri uriaşe, cutreierase toate străzile, ţinuse un fir văzut numai de el, pierdut uneori, rătăcit adesea. Mersese toată noaptea, se învîrtise în loc... Erau în joc toţi anii lui de experienţă şi acum, spre dimineaţă, mergea din nou încordat, Soend îl simţea şi nu încerca să-l stînjenească. Avea mîncarea în plasa care o ducea cu el, dar de cîte ori voise să-i dea să mănînce, cîinele refuzase cu îndărătnicie şi-şi reluase urmărirea. Parcă era o urmărire a lui şi nicidecum a omului care îi era stăpîn.

El se opri deodată în loc şi scheună uşor. Apoi ţîşni înainte cu capul sus, coborînd către mare. Briza se simţea adiind, soarele se înălţase deasupra orizontului şi marea părea de platină. Era răcoare şi încă dimineaţă, abia cîteva pături întinse pe nisip punctau debutul noii zile: femei dormitînd în lumina încă roşie a dimineţii.

Ajuns înaintea lui, la cîţiva metri, cîinele lătră scurt. Şi deodată el o văzu acolo, mai degrabă îi zări silueta pe ţărm. Era întoarsă cu spatele la ei şi părul îi flutura în bătaia vîntului. Privea întinderea nesfîrşită a apei. Din cînd în cînd, cîte un val venea din larg şi îi murea la picioare. Cînd el îi atinse umărul, tresări şi se întoarse brusc, ca trezită din somn.

-Bună ziua!...

-...ziua! rosti ea, ca şi cînd ar fi încercat să-i înţeleagă cuvintele.

Privea ochii ei albaştri, cu gene arcuite, subţiri, buzele senzuale, chipul uluitor de frumos. Era cea mai reuşită femeie pe care el o văzuse vreodată. Şi nu părea să aibă mai mult de 19 ani...

-Cum te cheamă? întrebă.

Ea-l privea cu atenţie, făcu un efort să-l înţeleagă, apoi chipul i se destinse brusc:

-Ethya! răspunse ea arătîndu-se cu degetul.

Respira des acum, buzele ei pline, întredeschise, lăsau să se vadă două şiruri strălucitoare de dinţi albi.

-Eşti frumoasă, Ethya! rosti el, cu inima bătîndu-i.

-Frumoasă! repetă ea cu însufleţire, privindu-l fericită. Frumoasă!...

Şi el îşi dădu seama că ea nu ştia nici limba şi nici unde se află.

-Eu sînt Soend, spuse el, însoţindu-şi cuvintele de o gestică şi mimică adecvate. ("Ce caraghios, gîndi, parcă am fi Tarzan şi Jeanne!")

-So...end...Soend! şopti ea, şi făcu o reverenţă amplă.

Apoi îşi ridică braţele în sus pentru a-şi strînge părul. Sînii mici şi tari ieşeau în relief cu o naivitate dezarmantă şi el se simţi străbătut de un fior fierbinte, de o fericire uimitoare, extraordinară. Marea îşi murmura mai departe cîntecul ei printre stînci şi apa ei era atît de limpede sub cerul albastru, că se puteau vedea meduzele.

-Te-am căutat mult! Mă bucur că te-am găsit!...

-Heoo?...Heeeo?... se întoarse ea întrebînd ceva de nedescifrat.

-Nimic! şopti el.

-Nimic, repetă ea pe loc. Nimic!

Şi era fericită...

Cînd apăru la cină, Soend se ridică brusc în picioare. Se arătă în lumină îmbrăcată, aşa cum el dorise, îmbrăcată după ultima modă. Rochia de mătase strînsă pe corpul superb, cu tăietură laterală, îi lăsa să se vadă piciorul în mers în toată perfecţiunea formei lui. Avea părul prins într-un coc delicat şi cele cîteva bijuterii pe care el i le trimisese îi dădeau o prestanţă nobiliară.

Ieşi în întîmpinarea ei, se aplecă şi-i sărută mîna. Ochii ei albaştri şi mari îl urmăreau gînditori ca şi cînd ar fi cîntărit între ea şi el tot răul şi tot binele lumii.

-Eşti foarte frumoasă, şopti el.

-Frumoasă! repetă ea cu tristeţe. Poate...

Pe el nu-l mai mirară cuvintele ei. Începuse, în ultimele zile, să facă progrese simţitoare la engleză.

Ethya trecu de el, privind cu atenţie încăperea.

Se opri în faţa unei statui turnate, aurite, un fel de bibelou (o imitaţie, de fapt) înfăţişînd un Icar cu aripile desfăcute, pe care o luă în mînă.

-Strămoşii noştri zburau, şopti ea visătoare. Cutreierau cerul şi pămîntul...

Rămase mult timp aşa tăcută, privind bibeloul. Apoi îl puse la loc pe raft reluînd cu tristeţe într-o engleză încă imperfectă:

-Dar zeii ne-au pedepsit, ne-au luat darul zborului şi lumea noastră a fost nimicită. Poporul meu a fost înghiţit de ape.

-Dar tu, Ethya, eşti aici!...Tu eşti aici şi îmi este destul!

Îi prinse chipul în palme şi-şi apropie buzele de buzele ei:

-Mi-ai mai spus-o... Nu vreau nici un gînd trist pentru tine...

-Sînt preoteasă a zeiţei Kyalay, protectoarea Atlantidei, se apără ea, nu se poate...

-Nu ştiu cine eşti!... Despre atlanţi am aflat puţine în şcoală, ni s-a spus că numai Platon vorbeşte despre ei în opera lui...Că erau enigmatici, puternici şi idolatri...

Ea se lăsă sărutată şi se întoarse încet către şemineul în care pîlpîia focul.

-Ce înseamnă pentru tine "enigmatic"?

-Nu ştiu...ceva nedesluşit...misterios.

-Şi nu e bine aşa?

-Ba da! şopti el ameţit. Tu întreagă eşti o enigmă.

-De ce?

Era şi mai frumoasă stînd aşa în faţa lui, dreaptă şi tăcută, aşteptînd.

-Îmi vei face un mare rău, rosti el parcă trezit brusc, poate cel mai mare care mi se poate întîmpla... Mă zideşti în propria mea locuinţă! Nu ştiu de unde vii şi nici ce vrei! Un singur lucru ştiu: că eu nu trebuie...în nici un fel nu am voie să mă îndrăgostesc! Şi iată că m- am îndrăgostit!... Nu ştiu ce va fi...

-Vrei să-ţi ghicesc viitorul?

Se apropie de el. Soend se întoarse brusc privind prin geam ultimele raze ale apusului.

-Nu, rosti el, nu vreau!... Omul n-ar mai putea trăi dacă ş-ar cunoaşte viitorul!... Şi dacă ar şti ce-l aşteaptă!... Ar fi cumplit!...

Ea îl privea cu atenţie, încercînd să înţeleagă cît mai bine cuvintele.

-Te iubesc, Ethya! şopti el.

Soarele apunea în nori şi o rază sîngerie explodă în cadrul ferestrei înalte fulgerînd pe paharele pline cu vin rubiniu. Ochii ei deveniseră dintr-odată mari şi uimiţi. Clătină apoi din cap cu îndoială:

-Iubirea ta e ca o corabie pe valuri: apare... dispare...

-Te iubesc! Îţi jur...

-N-o fă! răspunse ea.

Soend o sărută din nou. Forţa unui vîrtej arzător îi amestecă în suflet sentimente şi amintiri. O ridică pe braţe şi trecu în camera de alături cu ea, aşezînd-o pe divanul imens.

Afară ploaia izbea în geamuri cu picuri mari şi perdelele subţiri tremurau la ferestre. Departe, peste oraş, seara călătoare se logodea cu viforul la lumina fulgerelor.

Palmele lui alergau înnebunite peste sînii ei tari, desfăcînd nasturii rochiei.

-Nu, te rog!... Nu!... Nu!...

Soend îi strivea cuvintele pe buze într-un sărut ca o flacără:

-Trebuie! Altfel vom fi ca două cenuşi risipite în vînt, care niciodată nu se vor mai aduna la un loc!...

Şoaptele ei fierbinţi deveniră rugătoare, apoi tulburi, apoi din ce în ce mai încete. Buzele lor se căutau cu egală sete.

Şi deodată, cu un ţipăt uşor firul timpului se rupse, mărgelele clipelor se împrăştiară şi el rămase brusc undeva, suspendat în neant, risipit....

Mirosul părului ei îi amintea de ţinuturi de vis şi trupul ei era o plută legănătoare plutind pe valuri...

Împrejurimile erau cuprinse pînă departe într-o lumină atît de clară cum numai în unele dimineţi de toamnă mai poţi vedea. Soarele se ridicase peste înălţimile munţilor aruncînd asupra întinderilor verzi ale pădurilor o limpezime de vis.

El o văzu în mijlocul poienii cu braţele ridicate către cer, încremenită într-un gest contemplativ de o sălbatică pioşenie.

-Ethya!

Deschise ochii mari, stranii. Niciodată nu mai văzuse asemenea privire.

-M-am rugat! şopti.

-Cui, iubito?... Pentru ce? zîmbi el cuprinzîndu-i umerii.

-M-am rugat pentru tine, Soend, pentru noi... M-am rugat soarelui!... I-am spus: "Dumnezeu al Gloriei, Dumnezeu al luminii, ai milă de toţi muritorii, tu, care nu cunoşti moartea! Cînd te ridici peste faţa pămîntului, oceanele şi munţii te salută cu bucurie, ca pe un stăpîn, noaptea fuge din faţa ta! Tu eşti Viaţa şi Nemurirea"!...

Rămăsese gînditoare, cu privirile în jos, pierdută.

-Mi-e frig, rosti ea, a intrat în mine o răceală de piatră!

El surîse aşa cum surîzi unui copil şi îi prinse mîinile. Se aplecă asupra ei, îi cuprinse umerii încet şi braţele lui o înlănţuiră. Şi ea se abandonă cu totul acelei strînsori, rămase mult timp aşa, pierdută, ca şi cînd în acele clipe sufletul ei ar fi uitat de zei.

-Trebuie să ne căsătorim, Ethya!

Ea tresări:

-Nu! şopti. Nu!...Dimpotrivă! Ar fi un mare sacrilegiu!

-Nu sînt prea îngăduitori zeii tăi? spuse Soend.

-Într-adevăr!... Dar te-am iubit?! Ei pot face acuma cu mine ce vor!... Vieţile noastre sînt în mîinile lor. Tot ce se întîmplă se întîmplă cu ştirea zeilor...

Era în glasul ei o abandonare necunoscută şi o tristeţe sfîşietoare. Soend se înfioră.

-Ai adus în viaţa mea o sărbătoare, răspunse el, zilele pe care mi le-ai dăruit nu au egal!

-Adevărat? rosti.

Se întoarse zîmbind cuminte şi privindu-l drept în ochi.

-Ai fost ca o ploaie căzută pe pămîntul sterp!

Şi dintr-o dată ea îşi întoarse faţa şi ochii i se umplură de lacrimi.

-Mi-e frig! repetă.

Rămăseseră aşa strîns îmbrăţişaţi.

-Mă iubeşti cu adevărat? întrebă ea.

-Mult de tot! Atît de mult încît viaţa mea fără tine ar fi o povară!

Îi sărută mîinile amîndouă.

-Iubito, te mai doare mîna?

-Nu, răspunse ea, rana s-a vindecat.

Vrusese, într-una din zilele trecute, să spargă cu briceagul o nucă dar lama plianta lunecase într-o parte şi-i făcuse o rană destul de serioasă la încheietura mîinii stîngi. Ba mai mult, chiar se infectase. Dar de două zile tăietura se închisese şi rana se cicatrizase.

-Să mergem...

Era noapte, tîrziu cînd Ethya îl trezi.

-Dormi, iubitol spuse ei ameţit de somn.

-Soend, rosti ea. Aş vrea să-ţi spun ceva... Te-am iubit... [illegible] Nu-o clipă să nu te îndoieşti de asta! Te voi iubi mereu! Făgăduieşte-mi că dacă am să fac ceva rău mă vei ierta!

El se răsuci prin somn:

-Copilule!... Îţi făgăduiesc!... Eşti un copil mare!...

În noaptea aceea Ethya dispăru şi nimeni n-a mai văzut-o de atunci.

Şi ridicîndu-se în picioare din patul său, a doua zi dimineaţa, Soend observă lipsa ei şi ştiu că totul s-a sfîrşit. A colindat zile întregi cu maşina aproape întreaga ţară, a cunoscut oameni şi locuri. A căutat să uite. A crezut chiar că a reuşit. Zile întregi s-a prefăcut vesel şi lipsit de griji.

Apoi a plecat în străinătate...

Trecuseră mai mult de cinci ani de la această întîmplare.

Undeva, într-un mare oraş din Franţa, Soend vizita un cunoscut muzeu de artă. Era singur şi trecea din încăpere în încăpere privind distrat picturile, sculpturile sau gravurile.

Era un bărbat în toată puterea vîrstei lui acuma, era în zenitul frumuseţii lui. Experienţa vieţii însă îşi pusese pecetea asupra vieţii lui. Un surîs puţin flegmatic îi apărea din cînd în cînd în colţul gurii şi o prudenţă excesivă întreţinută de-a lungul anilor. Muzeul era cu desăvîrşire pustiu şi tocmai voia să se întoarcă şi să plece cînd deo-

dată ceva i se trezi în memorie. Se opri în loc şi ridică privirile către statuia din faţa lui.

-Nu poate fi adevărat! şopti. Visez!...

Era o operă lucrată în marmură, un trup superb de pe care veşmîntul sta gata să cadă, abia reţinut, în ultima clipă, de stînga fixată pe şold. Sînii ca două cupe întoarse, armonia absolută a trăsăturilor chipului tulburau, păreau vii şi muiate în eternitate. Statuia surîdea unui gînd îndepărtat sau unei amintiri care aparţinuse numai ei. Părul de piatră, împletit în două cozi uriaşe, care-i încoronau fruntea şi tîmplele, se aduna la spate într-un nod greu, sprijinit de gîtul delicat şi înalt, ca un lujer de floare.

Da. Era acolo, în poziţia ştiută, dreaptă şi subţire pe soclul ei, avînd la picioare plăcuţa metalică pe care scria:

"Zeiţă necunoscută, sec. VI î.e.n. Autor anonim".

Văzu în faţa lui cîmpii nesfîrşite pe care stăteau umăr la umăr popoare de statui de marmoră, metal şi abanos, zei privindu-l cu ochii lor orbi, încremeniţi în orbite de piatră. Timpul se rupse în falii şi se prăbuşi cu zgomot surd în hăurile trecutului.

Se aplecă uşor şi privi cu atenţie încheietura pumnului braţului stîng: era acolo, pe marmură, o zgîrietură subţire, prelungă, ca urma unei răni cicatrizate.

Se ridică brusc şi lumina soarelui pătrunzînd prin fereastra deschisă îi arse ochii care începură să lăcrimeze. Un chin cumplit i se răsuci ca o spadă în inimă. Simţi în adînc un hohot de plîns dar lacrimile nu veneau.

-Iartă-mă, articulă el zîmbind, nu ştiam că dragostea... doare atît de cumplit!...

Dreapta zeiţei ferea uşor cupele sînilor într-un gest de pudoare şi ea privea de sus către el, puţin aplecată, surîzînd din depărtarea mileniilor.

-Cui zîmbeşti? întrebă el. Pe mine mă cheamă Soend şi sînt negustor de statui!... Eşti foarte frumoasă! şopti el. Vino cu mine!...

Surîse. Şi pentru întîia oară în ochii lui apărură lacrimi.

-Nu vei mai veni, şopti el. Niciodată nu vei mai veni! Mîine soarele va răsări din nou peste lume, oraşul se va trezi din nou în zorii zilei, după noaptea adîncă va fi iar lumină. Dar tu... nu vei mai reveni niciodată!...

Se apropie şi atinse cu fruntea braţul rece al statuii:

-Sehios loniot!... Adio, Ethya! Cine m-ar vedea acum ar putea crede orice numai adevărul nu-l va şti niciodată! Nu ştiu unde am greşit, poate nici n-am greşit, dar te-am iubit! Ai rămas în lumea zeilor tăi şi poate stai de mult la masa lor şi m-ai uitat! Voi fi bătrîn şi singur!... Vei fi tînără mereu! Cine ştie dacă ne vom mai întîlni vreodată la fel de tineri şi de frumoşi!... Cine ştie?!...

În clipa aceea Soend auzi paşi în jurul lui şi se simţi în mod straniu apucat de ambele braţe şi ridicat pe sus de doi lucrători ai muzeului.

-Ce grea e statuia asta, zise unul dintre ei! S-o aşezăm lîngă această zeiţă, dacă tot se uită la ea... Să le spunem... *"Cuplu de zei"*.

O ÎNTÎMPLARE BIZARĂ

În fiecare an mergeau la mare. În fiecare vară Tatăl, Mama şi cei mici: Dan, Nicu şi surioara lor Ana poposeau întotdeauna la acelaşi hotel şi îşi alegeau pe plajă acelaşi loc, aducînd cu ei acelaşi cort decolorat pe care-l înălţau fixîndu-l în nisip cu aceiaşi ţăruşi ascuţiţi.

Mîncau întotdeauna la acelaşi restaurant. Şi de fiecare dată, de cîte ori plecau la mare, îl luau cu ei pe NOVAC. NOVAC era un căţeluş ciobănesc, lăţos, cu blană neagră, cu ochii ca două mărgele, jucăuş şi deştept, care fermecase inimile copiilor. Uneori, cînd făceau plajă în acel loc retras, inexplicabil ocolit de toţi ceilalţi, în care, în mod ciudat, nici o adiere de vînt nu sufla iar marea nu făcea valuri, NOVAC se deda la mii de drăcovenii: se da peste cap, lătra cu şiretenie la urechea celor ce dormeau întinşi pe plajă ori dezgropa din nisip scoici uriaşe în care cînta marea, spre bucuria copiilor. Era răsfăţatul familiei. Fusese cumpărat de la nişte ciobani din munţi, cu totul întîmplător, mai mult pentru ca tata să-i facă pe plac Anei şi se obişnuiseră în asemenea măsură cu el că era nedespărţit de ei în toate vacanţele. Îi legaseră de gît o zgardă (mult prea largă pentru el), strălucitoare, din oţel inoxidabil, subţire, mai mult pentru a fi recunoscut decît pentru a-l ţine legat. Atunci cînd joaca se încingea pe plajă copiii aruncau departe în apa mării jucării de lemn, colaci de salvare, bărcuţe şi altele, pe care căţelul le aducea înapoi, lătrînd vesel de fiecare dată, scuturîndu-se de apa care-i şiroia pe blana udă şi fixîndu-i pe copii cu ochii lui veseli ca două biluţe de sticlă umplute cu şiretenie. Într-o zi copiii jucau fotbal pe plajă cu mingea mare şi moale a Anei. Într-un elan neobişnuit, Dan şuta puternic şi mingea zbură departe în apă. Căţelul sări după ea.

Era seară. Discul roşu al soarelui se lăsa către orizont şi abia atunci îşi dădură seama, în mod inexplicabil, că întîrziaseră mai mult decît în alte seri. Pînă hăt departe plaja era pustie, nu se vedea nici ţipenie de om. În mod cu totul neobişnuit începu să sufle vîntul iar nisipul deveni rece sub tălpile picioarelor. Căţelul nu mai era acum decît un ghemoţoc negru pe suprafaţa apei de un albastru închis, ca a oţelului. Apoi nu-l mai văzură.

L-au aşteptat pînă la lăsarea nopţii. A doua zi la fel, ba chiar au închiriat o barcă să-l caute. Dar zadarnic!

Vacanţa s-a terminat, ei au plecat înapoi în orăşelul de munte unde locuiau dar continuau să vină în fiecare vară la mare, în acelaşi loc şi de fiecare dată cînd priveau în largul mării îşi aduceau aminte cu tristeţe de nefericita întîmplare în care îl pierduseră pe NOVAC.

Copiii au crescut mari. Au luat locul părinţilor lor. Au avut la rîndul lor copii. Multe s-au schimbat. Pe vechiul loc de pe malul mării nu mai venea acum să-şi petreacă vacanţele decît Dan şi familia lui: soţia, doi băieţi şi o fetiţă. În amintirea vechilor vremi de odinioară Dan cumpărase copiilor un căţeluş isteţ care semăna ca două picături de apă cu fostul NOVAC, a cărui poveste tristă o cunoşteau cu toţii pe de rost. Se numea BOBIŢĂ.

Într-o zi, spre seară, au început să joace volei pe plajă. Unul din băieţi făcu, în tolul jocului, o mişcare greşită, lovi mingea mare şi uşoară cu putere iar aceasta zbură departe în apă. Bobiţă vru să se repeadă după ea, dar, cu un salt, împins de o presimţire tulbure, Dan, care urmărea atent acţiunea, prinse căţelul de zgardă şi îl ţinu pe loc. Mingea, furată de valuri, dispăru în larg.

Era seară. Discul roşu al soarelui se lăsa către orizont şi-şi dădură seama, dintr-o dată că plaja era pustie pînă hăt departe iar ei întîrziaseră mai mult decît în alte seri. În mod cu totul neobişnuit începu să sufle vîntul iar nisipul deveni rece sub tălpile picioarelor.

Ca şi cînd ar fi aşteptat să se întîmple ceva, întreaga familie stătea mai departe acolo pe ţărmul mării. Într-un tîrziu Dan se ridică pentru a strînge cortul şi chiar se apucă de treabă, cînd unul din băieţi şopti: "Priviţi"!

Se întoarse. În larg, departe, un punct alb creştea pe suprafaţa albastră - întunecată a mării, apropiindu-se cu repeziciune. Punctul se transformă curînd într-o minge mare, albă, care venea împinsă spre ţărm de botul unui uriaş cîine ciobănesc.

Mirat, Dan înaintă către apă. Cîinele lăsă atunci mingea şi veni către el. "Novac!" şopti Dan, atingîndu-i creştetul cu palma. Cîinele scheună încet, îi aruncă o privire tulbure şi plecă în jos capul, la picioarele lui. Era bătrîn, pe alocuri blana îi căzuse iar zgarda subţire, de oţel inox, devenită strîmtă, abia ieşea la iveală din blana tocită de pe gît. Mingea pe care o adusese fu luată înapoi de un curent repede şi fără ca cineva să observe, Bobiţă sări în apă, înotînd după ea în larg.....

DRUM STELAR

Plec!... De ce mă încearcă acest sentiment amar de nostalgie? Cînd nava aşteaptă pe cosmodrom, cînd totul e gata pentru plecare, ce mă îndeamnă să şovăi?

De ce mă încearcă acum acest sentiment pe care îl credeam coborît în uitare? Ştii tu cumva? Ah, cerul, cu nemărginirea lui, pe care eu şi semenii mei toţi l-am sfidat de atîtea ori, nu mă pîndeşte el?

Am fost printre primii care au încercat să dureze o punte peste galaxie, un pod peste stele. Cunoşti acest lucru! Am înfruntat atîtea situaţii de neînfruntat. Şi miam luat zborul din atîtea prăbuşiri încît am crezut că sufletul meu a devenit mai tare ca fierul! Şi totuşi...vibrează şi acum la fel ca la întîiul zbor.

Peste puţin timp se va da semnalul de start. Încotro mă îndrept? Cînd mă voi întoarce? Voi fulgera iar pe cărări, alunecînd sau urcînd, mereu mai departe, spre alte hotare şi lumi, însingurat sol al unei planete albastre, însorite.

Nu ca un învingător, neapărat, nu cu curaj, ci, dimpotrivă, cu teamă şi cu prudenţă, căci dincolo de blindaj, nesfîrşirea mă pîndeşte, mă urmează cu gerul ei cosmic şi cu focul astral şi neliniştea în faţa ei mă cuprinde căci sînt fragil şi trecător şi şovăi şi sînt nehotărît şi n-am putere în faţa întîmplării...

Nu sînt fatalist şi nici melancolic, dar fiecare dintre noi ştie că orice lansare ne aruncă şi mai departe, fiecare descindere ne lasă pe ţărmuri din ce în ce mai reci. Natura şi universul nu iubesc îndrăzneţii - ele au legile lor eterne, imuabile, nu acceptă pătrunderea în ele, aşa uşor şi nepedepsită - va veni o zi în care voi pleca şi nu mă voi mai întoarce, poate aceasta e ziua aceea dar nu contează!

Demult, în nopţile copilăriei mele visam un zbor înalt, care mă ridica ameţitor şi care, invariabil, se termina cu o prăbuşire fulgerătoare în hău. Ştiam. Dar visul acela pentru nimic nu l-aş fi schimbat cu altul.Privesc cerul cu întreagă nemărginirea lui: apă neagră a timpului, fără hotar, cu vîltori pierzătoare de aştri.

Eu peste fluviul acesta de stele lunec, nu văd nici cum arată celălalt, ţărm al lui, nu ştiu cînd voi pune piciorul pe el, dar poate că asta este menirea vieţii mele: căutarea fără sfîrşit şi început. Poate undeva, plutind peste ocea-

nul stelar voi găsi cîndva o strîmtoare, o trecere spre lumi nebănuite, asemenea unui nou Magellan. Va fi un triumf ori o dezamăgire? Voi binecuvînta sau voi blestema acea clipă? Voi fi eu acela? Ori cel care vine în urma mea? Ori altul? Înţelegi tu oare ce spun?... Strîng casca sub braţ. Aşteptăm să se termine de intonat Imnul Galactic.

N-am plecat încă. Nava încă nu s-a desprins de sol. Încă n-am lăsat în urma noastră Galaxia, ca un nor de ceaţă luminoasă. Ai mei sînt aici, înapoia cordonului de mătase albastră care împiedică mulţimea să intre în cosmodrom. Ştiu că nu sînt nemuritor, că am enorm de zburat şi că aripile mele se pot frînge de astă dată dar să nu uiţi niciodată cît te-am iubit! Poate că tu vei fi pierzarea mea, dar să ştii că, dimpotrivă, ai fost sensul trăirii mele şi în această presimţire ce mă încearcă, îţi spun că nu mă voi mai întoarce!

Poate eu am fost pentru tine raza care nu fulgeră decît odată, subţire, peste abisuri, dar tu ai fost pentru mine totul, înţelegerea rostului vieţii şi morţii, setea de şti şi pentru tine mă ridic în nemărginire şi acum, urmîndu-te, căci te-am iertat pentru toate dezamăgirile, de fiecare dată, te-am iubit fără margini, drum stelar, cărarea mea singuratică!...

CUPRINS

Năluca 5
Pe ţărmuri îndepărtate 11
Ultima întoarcere 15
Eroii 18
Negustorii de război 24
Năvălitorii din trecut 30
Lansarea 38
Fuga 43
Un capăt de pod 45
Aşteptarea 50
Ce toamnă era în luna mai 54
Cuplu de zei 74
O întîmplare bizară 91
Drum stelar 93

SF Aldomars

... În casa cu luminile stinse auzi un zgomot nedefinit - parcă erau niște pași care urcau scara ori parcă era respirația grea a cuiva.

- Francois? întrebă el, fără să fie neliniștit.

Dar nu primi nici un răspuns.

Trecu mult timp apoi. Asculta aceeași muzică îndepărtată, fumînd, cînd distinse, clar de astă dată, un geamăt în casă. Se întoarse brusc:

- Francois? chemă el din nou.

Și deodată îl cuprinse spaima...

IOAN POPA este născut la 1 august 1955 în localitatea Negreni, Argeș. Student la Facultatea de litere a Universității de Stat din București, romanist convins, este apreciat ca unul dintre cei mai talentați tineri autori de literatură S.F. din țară. Inclus în antologii. Autor al volumului de proză fantastică "Dincolo de timp" (1989). A publicat aproape 100 de povestiri, este laureat a peste 10 premii literare și al PREMIULUI UNIUNII SCRIITORILOR PENTRU LITERATURA S.F. (1983).